לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ח באב תשמ"ח, 8 באוגוסט 1988 / שנה מ"ו מס' 13720 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

משלחת ישראל לטאבה הגיעה לקהיר

רויטר

קאהיר.— משלחת ישראל לשיחות טאבה הגיעה אתמול לקאהיר. ראש המשלחת, מזכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן־אהרון, אמר, כי השיחות עם נציגים מצריים ואמריקניים ביומיים הקרובים נועדו להניח בסיס להסכמה.

„אנו גם מקווים להרחיב ולחזק את הקשרים בין מצרים לישראל," הוסיף בן־אהרון. אחמד מאהר, ראש המשלחת המצרית לשיחות, אמר: „נאזין לדעות הישראליות ונסביר בתשובה, כי ריבונות מצרים על טאבה אינה נושא למו"מ."

„ירדן תכיר ללא היסוס בממשלה פלשתינית גולה ברגע שתוקם"

חוסיין: האופציה של משלחת ירדנית־פלשתינית לוועידה בי"ל — לא קיימת יותר

במסיבת עתונאים אתמול הבהיר חוסיין כי תושבי הגדה יקבלו רק תעודות מסע ולא דרכונים ● אין לצפות לצעדים נוספים ● מקורות באש"ף: אין מנוס מממשלה גולה ● סוריה מתנגדת לממשלה כזאת ● מצרים שוקלת העברת תפקידיה ברצועה לאש"ף

אורי הורוביץ, פנחס ענברי, רויטר, סי"צ

חוסיין מלך ירדן הודיע אתמול, כי יכיר לאלתר וללא היסוס בממשלה פלשתינית גולה, אם וכאשר תוקם. עוד הצהיר המלך, כי אין לצפות להחייאת הרעיון של משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת לוועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון. „עניין זה הוא מאחורינו", אמר חוסיין, „בכל שהדבר נוגע בנו, אופציה זו אינה קיימת יותר".

במסיבת עיתונאים שערך בארמונו ברבת־עמון, אמר המלך, כי הגשרים על הירדן ישארו פתוחים, מאחר שהם עורקי־חיים חיוניים לתושבי השטחים, ואין בכוונתו לסגרם.

תעודות מסע

באשר למעמדם של תושבי הגדה, אמר המלך, כי הם לא יהיו זכאים לנתינות ירדנית, אך יוכלו להצטייד בתעודות־מסע ירדניות. עם זאת הדגיש המלך, כי ירדן לא תבטל את תוקפם של דרכונים ירדניים המוחזקים כיום בידי תושבי הגדה. „הדרכונים ישארו (בתוקפם) עד להקמת מדינה פלשתינית. כאשר תקום מדינה כזאת, יהיו לפלשתינים, כמובן, דרכונים משלהם, שיגדירו אותם כאזרחים של אותה מדינה", אמר חוסיין.

הוא הסתייג מן הדיעה הרווחת.

(סוף בעמוד 4)

המחלוקת המעכבת ביקור ערפאת

רבת־עמון לאש"ף: הפלשתינים בירדן — לא בתחום אחריותכם

פנחס ענברי

בין ירדן לאש"ף התגלעה מחלוקת בשתי נקודות ומחלוקת זו היא המעכבת את ביקורו של יאסר ערפאת ברבת־עמון. לכתבנו נודע כי ירדן עדיין לא שמעה מאש"ף הסכמה חד־משמעית לעמדתה כי הפלשתינים בגדה המזרחית הם מחוץ לתחום אחריותו של אש"ף. במגעים שקדמו לנאומו של חוסיין סוכם כי אש"ף לא יתבע את ייצוג הפלשתינים בירדן, אלא רק את הפלשתינים בשטחים ובפזורה. לאחר נאום המלך, שבו הבהיר עמדה זאת, החלו תחנות שידור של אש"ף ועיתונים פלשתיניים לתקוף נקודה זאת בנאומו של המלך, ובעיקר את עניין מעמדם של תושבי מחנות הפליטים בירדן, עניין השנוי במחלוקת בין ירדן לאש"ף שנים רבות. באחרונה הסירה ירדן את דגלי אונר"א ממחנות הפליטים בתחומה, והניפה את דגליה היא.

עניין אחר נוגע לטענתו של המלך כי כל הצעדים שנקט הם על פי בקשת אש"ף. אש"ף הופתע והבהיר לירדן כי לא ביקש זאת ממנה, וכי ערב ביקורו של ערפאת ברבת־עמון הועמד אש"ף במצב מביך.

לשכת ראש־הממשלה יזמה פירסום מיסמך חוסייני

שמיר: טוב שזה פורסם, זה יאחד העם
פרס: זו תוספת נייר ותוספת עצבנות

גם בממשלה עורר המיסמך פולמוס מפלגתי ● שרון: יש להחיל החוק הישראלי על חלקים בתוכנית אלון ● שחל: אני שמח שאתה מכיר בתוכנית אלון ● רבין: עיתוי הפירסום לא היה מוצלח והעניק למיסמך משקל ללא פרופורציה

אבי בניהו, כתבנו המדיני, עתי"ם

המיסמך שנתפס לפני מספר ימים במשרדו של פייסל אל חוסייני הודלף לכלי־התקשורת רק לאחר גלי הביקורת וסורת ההפגנות נגד מעצרו של פייסל אל חוסייני. ככל הנראה הודלף המיסמך „כדי להוכיח כי מעצרו של האיש היה מוצדק". גורמים בטחוניים המסתמכים על דברי ראש־הממשלה יצחק שמיר, אמש, בתכנית „מבט", טוענים כי את המיסמך שנתפס אצל חוסייני הדליף מקור בטחוני לאחר תיאום מוקדם עם ראש־הממשלה.

שמיר: סיבות טובות

רה"מ שמיר אמר אמש ב„מבט", כי מי שפירסם את „מיסמך חוסייני" היו לו סיבות טובות לכך, ו„אינני רואה רע בזה שאנו יודעים את האמת". לעומתו טען מ"מ רה"מ שמעון פרס, כי מי שהדליף את המיסמך עשה מעשה טפשות ו„עיצבן את עצמו ואת זולתו".

שמיר הדגיש, כי בעצם הצגת המיסמך יש גורם, שצריך לגרום ליותר אחדות וליכוד בחברה הישראלית, ביוון שרובה מתנגד לעניין הזה: „וכי מישהו חושב לדבר עם אנשים, שמטרתם המיידית היא הקמת מדינה

(סוף בעמוד 4)

גרנות: לדבר עם אש"ף על פי נוסחת שם־טוב—יריב

תגובות נוספות על מיסמך חוסייני ● עמ' 3

תוכנית צמצומים בחברת הסנה ● עמוד 15

המיסמך והעדר תשובה מוסמכת

בעוד המערך מתייגע כיצד להעלות באוב את חוסיין המלך, ובעוד הליכוד מתלבט כיצד לא להחיל את החוק הישראלי על השטחים אך כן להבטיח את ארץ־ישראל השלימה, נזרק לחלל הישראלי עמוס החום „מסמך העצמאות", המיוחס לפייסל חוסייני העצור, שקיבל את השראתו, לפי השמועות, מפרופסור אמריקני־יהודי. כבר התגלה מי ומדוע היה מעוניין להדליף אותו. הרי לא כל מסמך חשוב עד כדי כך, שמחברו זוכה בכבוד כזה. אולי מישהו ביקש לרמוז על טעמי מעצרו של חוסייני. אם בזה רצה, חוסיף תמיהה לתרעומת הקיימת.

אך בימי תרגילי ההינתקות של המלך חוסיין מן הגדה, בימי ביקורו של ריצ'ארד מרפי באיזור, משהודלף המסמך הוא היה ל„עובדת תקשורתית" מרעישה, המחייבת התייחסות – בשל מתינותו היחסית דווקא; מעין המשך לרשימתו של באסם אבו־שריף. אגב, עוד משותף לשניהם, ששום גורם אש"פי מוסמך לא התייצב עדיין מאחוריהם.

תורמים השלטוניים הישראליים, שהם המוסמכים להגיב, מתבצרים בעמדותיהם. במקום להשיב תשובה דינמית, כלומר, לדחות את הבלתי־מתקבל על הדעת – כמו אזכור גבולות החלוקה מ־1947 – אך לחיאחז בהכרה במדינת־ישראל; במקום לחייב הידברות, אך להתנות אותה בכוונות להפסיק את הטרור, ממשיך המערך – גם חיוניים בתוכם – לתחגעגע לחוסיין, והליכוד, שטיהר כבר את מחנהו וסילק את הבא במגעים עם אותו פייסל חוסייני, משה עמירב, מדקלם על ערבים מתונים, שאם יעודדו אותם, יהנו לחיות באוטונומיה. ושניהם, במקום לחפש תשובה מוסמכת, חיובית, מתנצחים ביניהם במי האשם, שגם מסמך בלתי־מוסמך כזה מגביר את האחדה בעולם לעניין הפלשתיני.

קשה לא להיזכר בתקופה שלפני מלחמת יום־הכיפורים, בה החמיצו מנהיגינו הידברות אפשרית, מתוך חשש לחיראות לא־פטריוטים, מתוך חוסר אומץ לבחון גם אפשרויות חדשות, מתוך זלזול מופגן בעומדים מולם. התוצאות רשומות. המצב כעת מסובך עוד יותר, בגלל הבחירות המתקרבות והולכות. לכל הפחדים הצטרף במערך גם פחד מן הבוחר, נכון יותר – פחד מן ההאשמות של הצד שכנגד על תבוסתנות, על בגידה, למרות שקיימים סימנים שהציבור נוטה להאזין לדיבורים על פשרה ומבין כי חאלה אינה כלי יעיל במשא־ומתן. דיבור אמיץ שכרו בצידו בטווח הרחוק. המפלגות הקטנות, מפ"ם, ר"צ ותנועת „המרכז" הבינו זאת.

„ננסה להגיע למכנה משותף" — הכריז ג'קסון בבואו לפגישה עם ארד

הפגישה שהתקיימה בביתו של שגריר ישראל בארה"ב נערכה ביוזמתו של ג'סי ג'קסון – המעוניין לשפר יחסיו המתוחים עם הקהילה היהודית – מורת רוח בקרב היהודים מאי שילובם בפגישה

ג'סי ג'קסון (משמאל), בפגישתו אתמול, ביוזמתו, עם שגריר ישראל בוושינגטון, משה ארד (צילום: איי.פי.)

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — „פגישה זו תהיה אחת מני רבות. היא תביא ליחסים טובים יותר ותסייע להגיע למכנה משותף" — אמר אתמול הכומר ג'סי ג'קסון, בהגיעו לפגישה שיזם עם שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, במעונו של שגריר ישראל.

ג'קסון הגיע לפגישה מלווה בשומרי־ראש. נלוו אליו חבר בית־הנבחרים מארווין דימאלי, שהוא יו"ר קבוצת השחורים בבית, נשיא מחוז מאנהטן לשעבר בעיריית ניו יורק פראנק סאטן, ועוזרו פיטר שטראוס. מן הצד הישראלי השתתפו בפגישה השגריר ארד, הציר עודד ערן והיועץ רן קוריאל.

כל זמן הוא הזמן הנכון

בכניסה לפגישה נשאל ג'קסון, מדוע בחר להיפגש עם שגריר ישראל דווקא עתה, והוא השיב, כי כדי לחפש אחר הבנה טובה יותר ואחר השלום, הביטחון והצדק — כל זמן הוא הזמן הנכון. אגב כך

(סוף בעמוד 4)

ציורמצב

מילה משם / גלאסנוסט

רוסט מיירט גנרלים

העתונאי ולאדיסלב יאניליס, הכותב בעתון „ליטראטורנאיה גאזטה" אסף חומר למאמר גדול על שני גנרלים סובייטים, אב ובנו למטרה זו בילה שעות רבות בחברתו של הבן גנרל פולקובניק (גנרל — גנרל בעל שלושה כוכבים) איגור דימיטרייב מפקד כוחות האויר של הפיקוד המוסקוואי, ואף הצטרף אליו לכמה מנסיעותיו. באחת מהן התנהלה שיחה ממושכת באווירה רגועה. כטוב ליבם בשיחה, שאל העתונאי: „איך זה הצליח מתיאס רוסט לטוס למוסקווה מבלי שיופרעו האם לא היו אמצעים לעצור אותו?" העתונאי ידע, שפיקוד ההגנה האווירית המהווה חיל נפרד, לא נתן התראה על חדירת מטוס ה„ססנה", ועל כן לא המריאו מטוסי קרב לקראתו, אבל הוא ציפה לקבל מהגנרל הסבר יותר רחב, שיגע לעמקם של הדברים. והוא קיבל אותו מלוא חפניים.

ב„ליטרטורנאיה גאזטה": על ראש הגנרל נוחת הססנה

ומה שיותר מפתיע — הוא גם פירסם את תשובת הגנרל ב„ליטראטורנאיה גאזטה", הבטאון הפופולרי של אגודת הסופרים הסובייטיים. דברי הגנרל כלשונם.

— יש כאן מכלול של סיבות: חוסר דייקנות במערכת הגילוי וההתראה, חוסר החלטיות של הפיקוד, חוסר תיאום בין הזרועות השונות. את רוסט אפשר היה לעצור ללא ירי, לחסום את דרכו, לדחוק אותו לבסוף לקרקע. אבל הבעיה היא אחרת. אנחנו טסים ומתאמנים פחות מדי, צריך יותר. אנחנו חרדים לחיי הטייסים ולשלמות הכלים, זה גם מובן. אבל לעתים מרוקן נימוק זה את האוירה הקרבית מעצם מהותה. הטייס חייב לשלוט בכלי שלו בתנאי קרב ולא במפגני אוויר. אנחנו חייבים להעלות את מיומנות הטיסה בגבהים נמוכים ונמוכים ביותר. לסגור על מטרות בגבהים אלה ביום, בלילה בערפל, במזג אויר גרוע. רק כך משיגים „תחושת מטוס" במצבים קיצוניים. כך גם תעלה בטיחות הטיסות. אבל אצלנו הכל להיפך. אה, אי שם הסתחרר מטוס בשעת ביצוע תרגיל אווירובטי: המסקנה: „יש לבחון מחדש את שיטת התרגולת של טיסה מתקדמת. לשם מה ליטול סיכונים מיותרים".

דברים גלויים מאוד. ולא בכדי נכתב המאמר הגדול. כפי הנראה, משמש גנרל דמיטרייב לפה לאנשי הגלאסנוסט של גורבאצ'וב, המתכוונים להכניס גם את הצבא לטלטלת הפרסטרויקה (בניה מחדש) ולנער את הפיקוד מגנרלים שמרניים. כפי שנרמז ממקורות שונים, קיימת בצבא התנגדות ניכרת לתהליך הפתיחות. ובמלחמה כמו במלחמה — לא נרתעים מפני גילויים מביכים!

שאול מדש

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז

מרכז מפ"ם

יתקיים ביום ב' 15.8.88 בשעה 15.00 ב„צוותא" תל־אביב

סדר־היום:

א. פתיחה חגיגית למערכת הבחירות;
ב. מגבית בחירות של המפלגה;
ג. השלמת בחירת מועמדינו לכנסת ה־12.

חברי המרכז ופעילי הבחירות – הבטיחו השתתפותכם

"המשמר"

בשטח / שלושה בצוותא

על דא ועל אינתיפדה

יום שישי, שתיים בצהריים. העולם השפוי יושב בבתי קפה ובחוף הים. חלקו המרכזי של האולם בצוותא מלא. הגיל הממוצע — שישים פלוס.

אבא אבן, יוסי ביילין ועוזי לנדאו משוחחים על הא ועל דא ועל האינתיפדה. אבן מתפעם מהעובדה שהנוכחים שילמו כסף בכניסה. במקביל, הוא מעלה חשד מסוים לגבי מידת ההשפעה שהיתה למזגן באולם על החלטתם — „היתכן שהנחשול הריטורי הצפוי לכם הוא שגרם...?"

בדרכו הלוגית המהוקצעת הוא עורם טיעונים על גבי טיעונים, ומגיע למסקנתו העיקרית: הניסיון שלנו בשליטה על עם כבוש הוכיח את עצמו ככישלון דמוגרפי־דיפלומטי־משפטי־אנושי־ביטחוני ואידיאולוגי. כיוון שבאופן מדעי ברור לנו שרעיון החיים המשותפים במדינה אחת לא עובד, לא אצלנו ולא אצל הפלשתינים, נשארה לנו בעצם רק אופציה אחת: שתי מדינות. הקהל מוחא כפיים בהתלהבות. על עוזי לנדאו רואים שהוא לא מבין למה ואיך אפשר להתייחס אל מסקנה כזאת ברצינות. בטון ענייני ונחרץ הוא מזכיר את התיזה החביבה במיוחד על ביבי נתניהו — קיומנו בסכנה. את המהומות ניתן היה לדכא צ'יק־צ'אק, בהתחלה. ועדיין לא מאוחר: צריך לסגור עיתונים, לפוצץ בתים, להחרים בתים, לגרש המונים, לחסל הנהגות, לסגור אוניברסיטאות ואז הכל יהיה בסדר. אבל ברגע האחרון יש לו, ללנדאו, עוד תוספת קטנה משלו — „והמהומות לא היו פורצות אלמלא הרעיון האווילי של ועידת שלום בינלאומית".

זהו. ביילין מתפוצץ: „למי אתה מנסה למכור את הסחורה הזאת, עוזי, ועידת שלום גורמת לאינתיפאדה?" הוא מגחך בקול ומפנה מבט חושש לעבר המנחה, עקיבא אלדור: „מותר להגיד פה אינתיפאדה, עקיבא, או שזה כמו ברדיו?" ואלדור עונה, „מותר ביילין, ‚צוותא' זה של מפ"ם, שכחת?" יוסי ביילין במיטבו. הוא נכנס בלנדאו מכל כיוון אפשרי, מרסק לרסיסים את היסודות הרעועים של כל אחד מהטיעונים שהעלה. בסוף, הוא פונה אליו בטון חברי, רווי השתתפות כנה בצער: „תחשוב טוב על הקמפיין שלך, לנדאו. מה תגיד לבוחריך — ‚ועידת השלום תמנע את השלום'? הם לא פריירים, ואפילו הבוחרים שלך רוצים לשמוע איזו מילה קטנה על שלום. אבל אתה לא מציע להם כלום, תתייעץ מהר עם הפרסומאים שלך, יש עוד זמן לשנות אסטרטגיות, וכדאי להזדרז..."

ורד לוי

מילה בסלע / „הירדן", „נקודה"

שלהבת בזקנו

העיתון „הירדן" מבשר בגליונו האחרון על תופעה חדשה במקומותינו הקדושים, בנחלת אבותינו — „סרבני הבירור". „סרבני הבירור", להבדיל מסרבני השירות, הם למשל הגששים. „...כאשר שואבי המים לדוד המלך הודיעו נחרצות, מבלי שנשאלו, שלא יופיעו בשטחים, הרגשנו שהגיעו מים עד נפש... וגם הגבעתרון, שאינה סתם מקהלה שרוצה להרוויח כסף מעשיית שמח, והיא להקה מובחרת... אנשי בראשית, שלא ירדו מהארץ, ולא נטשו את קבוצתם..., גם היא עלתה על עגלת הקו הירוק..."

אנשי בראשית... אבל „הירדן" אינו יכול להתאפק ומוסיף לאנשי הבראשית הסרבנים גם ביקורת מקצועית: „אומרים שצמחו להם יבלות על הלשון עד שלמדו לשיר."

הוא מציע כמובן גם דרך להלחם בסרבנות החדשה. „אמנות לעם, שהינה גוף ממלכתי, צריכה להשיב להם כגמולם... לחדול לסבסד את אלה הבועטים בחלוצי ארץ ישראל..."

ומה ייעשה לאמן המגוייס לשירות מילואים בשטחים והמסרב לבדר את המתנחל מר הנפש? לשיטתם, לא ירחק היום וח"כ מאנשי שלומם יעלה הצעת תיקון לפקודת הגיוס, תקנות ההגנה תשמ"ד, סעיף 3, בזו הלשון: כל המסרב לשיר, להצחיק, לשעשע, לספר סיפורי מעשיות ולענטז בכל חלקי א"י, דינו שלושים וחמישה ימי מחבוש.

* * *

פתרון מדיני, פשרה, תהליכים בלתי הפיכים בשטחים — מונחים השגורים בפי תנועות המרכז ושמאלה מהן, פלשו גם לקודשי אמוני ישראל. בכתבה על עתיד השטחים, כותב פרופ' אליעזר שבייד, בגליונו האחרון של „נקודה": „... האמת היא שלא ניתן עוד לבלום לאורך זמן תהליך שיביא לפשרה מדינית, או שתפרוץ מלחמה כוללת שתביא תוצאות חמורות, בכל מקרה — כפייה של פתרון מדיני..."

וגם בזקנו של הרב לווינגר נפלה שלהבת: „...הרב עמיטל (מייסד המפלגה הדתית המתונה החדשה) מציב לנו אתגרים, הנאמרים בצורה אמיתית. יש לי הרגשה שאני מבין אותו. זה זרם חדש." כך, בקול ענות חלושה, בהבנה חברית, כמעט באהדה, כותב הרב לווינגר על מי שמצע מפלגתו מתקרב לזה של מפלגת העבודה. ולהשומע ינעם.

יצחק בוטון

מן הכורסה/יומן ליל שבת

על המבוכה

כולם במבוכה. הפרשנים במבוכה, מפני שאת נאום חוסיין אפשר לפרש בכל דרך ולהישאר בחיים. לך תבחן כליות ולב באדם שתמיד טעה ותמיד שרד, בעוד שמדינאים מבריקים וצורקים כרו את קברם במו ידיהם. המערך במבוכה, מפני ששיחק עם קלף אחד בלבד והקלף נלקח ממנו. הליכוד במבוכה, מפני שתכנית האוטונומיה שלו הולכת טוב בשוק כל עוד אינה מעשית, ועכשיו הגיע בזמנו להציג את סחורתו למכירה. אבל כשאתה צופה במבוכת תושבי השטחים, הופכת מבוכת המדינאים והפרשנים לגרוטסאות מלים. מבוכת תושבי השטחים שראיינו בכתבתו של ויקטור נחמיאס ב„יומן" ליל השבת היא פני השטח של אימת הקיום, ומי שלא למד להבין את אימת הקיום של הפלשתיני אינו מבין את השאלה הפלשתינית.

אימת הקיום של הפלשתינים מורכבת מתחושת בדידות, בגידה ופחד. תחושת הבדידות כרוכה במעמדם המיוחד. חוסיין הודיע להם זה עתה שאינם ירדנים. הכוויתים והבחריינים לא יקבלו אותם לעבודה בדרכונים ישראליים. אחיהם בלבנון שחוטים ושחוקים, הסורים מפנים להם עורף. תחושת הבגידות והנטישה מלווה אותם שנים רבות. המצרים נטשו אותם בקמפ דיוויד. הסורים והלבנונים — במלחמת לבנון. ועתה בוגד בהם האויב — הפטרון רב השנים, חוסיין. והפחד הוא הפחד מאלות הישראלים וגזירותיהם מחר, והעתיד המעורפל והמצטמק מאידך. ומה יש להם בתמורה? חירות מופשטת, מנהיגות גולה ומסוכסכת, רגלים קרועים וצמיגים שרופים. המרואיינים בכתבה אינם הילדים בני ה־12, השמן לגלגלי האינתיפאדה. הם אנשים מבוגרים, עייפים, למודי סבל. זהו העם הפלשתיני, וזה גילו האמיתי. ורק זייד אבו זייד, הדובר הנצחי, עוקף את אימת הקיום בעברית רהוטה, ובאופטימיות של מי שאין לו מה להפסיד זולת מכונת הכתיבה שלו.

דוביק רוזנטל

בשטח / ת"ק פרסה

יצוא קומפקטי

סחורת היצוא הישראלית החדשה היא ת"קים. על המדפים במערב אירופה כבר מונחים כמה רבבות עותקים של חברת סי.די.איי., הראשונה זה אלפיים שנה שמייצרת קומפקטים כחול־לבן.

ביום שישי, 5.8, במרכז המוסיקה בעין כרם, הרימו כוסות תריסר עובדי המפעל עתיר הידע מכרמיאל עם צאת הסדרה הראשונה לדרך. „זוהי רק התחלה", מבטיח טל אשכנזי, בידו המחזיקה צפורן ארומה ורועדת מהתרגשות. „בתהליך הייצור, מצויים עוד שבעה ת"קים, של אמנים ישראליים מהשורה הראשונה, כמו הכנרת ורה וירמן והפסנתרן עמנואל קרסובסקי, הקלרניטן גרשון רמבינסקי, הצ'לן עמנואל גרובר ואחרים".

(צילום: רחמים ישראלי)
ברכה עדן ואלכסנדר תמיר מנגנים מתוך ת"קים

אחרי הכוסית והקרייקרים עם הגבינות הגיע תור המוסיקה. האמנים שהשתתפו בהפקת התקים מגישים לחבריהם תכנית כבקשתך. הפסנתרן אריה ורדי מנגן קטע חינני מתוך תקליטו „פינת הילדים", שכו להיטים מאת בטהובן, מוצרט ודביוסי. אראלה תלמי, בחליל, וחברה לחיים ולמוסיקה יואב, בפסנתר, משתפכים ברומנסה לידית מאת שומאן. צמד הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר מנגנים קטע מתוך תקליטם „מחול סובב עולם".

עכשיו מתברר למאזינים הקו המנחה — אמנים ישראליים טובים, אך לא בעלי שמות גדולים ויוקרים. היצירות הן קצרות וקליטות.

יצחק שוד

עורך „עמוד־אחורי": יצחק בוטון

המוכתר של כפר בידיה נורה בבטנו

עתי"ם

מוסטפה אבו־באקר, מוכתר הכפר בידיה הסמוך לאריאל שבשומרון, נורה אמש בעת שישב עם משפחתו בחצר הבית. מניחים כי הרקע הוא חשד של התושבים „שיתוף פעולה עם ישראל".

המוכתר, בן 47, נורה מטווח של 15 מטר ונפגע בבטנו מארבעה כדורים. בנו נפצע קל בידו ולא נזקק לטיפול רפואי.

המוכתר הועבר לבית החולים מאיר בכפר סבא, משם נמסר, כי הוא פצוע באורח בינוני ובזמן מסירת הידיעה עדיין היה בחדר הניתוח. סמוך למקום האירוע נתגלו תרמילים רבים ונשק מסוג קארל גוסטאב. צה"ל הטיל עוצר במקום. לפי שעה אין ידועים זהות התוקפים והמניעים שלם.

רון נחמן, ראש מועצת אריאל, סיפר כי זהו הנסיון השני בחודשים האחרונים להתנקש במוכתר אבו באקר.

מבוכה במערכת הבטחון

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במערכת הבטחון טרם הוחלט רשמית כיצד להגיב על נאום חוסיין וההתפתחויות בשטחים הנובעות מהנאום ומהדלפת מסמך פייסל חוסייני. במערכת הבטחון ניכרת מבוכה מסוימת ויש קושי בשלב זה להתחקות אחר כל המשמעויות של צעדי המלך, לקראת גיבוש תגובה ישראלית ודרכי פעולה בקשר למדיניות בשטחים.

גורמים בטחוניים אומרים, כי אין מסתמנת אפשרות שמנהיגות מקומית תמלא את החלל הפוליטי שנוצר. „כל עוד שולט אש"ף בשטח בדרך הטרור, אין כל סיכוי שתצמח ותפעל מנהיגות מקומית", אומרים הגורמים הבטחוניים.

נסגר התיק נגד דב ירמיה

עתי"ם

פרקליטות מחוז חיפה החליטה לסגור מחוסר ראיות את תיק החקירה נגד סגן אלוף (מיל.) דב ירמיה (65) שקרא לחיילי צה"ל להימנע מלשרת בשטחים.

פרקליטות מחוז חיפה עו"ד לילי בורישנסקי מסרה, שהראיות בתיק החקירה לא היו מספיקות להגשת כתב אישום בחשד להסתה. החקירה נפתחה לאחר שבהפגנה של רק"ח, שנערכה בחיפה לפני כחצי שנה, קרא ירמיה מעל בימת הנואמים המאולתרת לחיילי צה"ל להימנע מלשרת בשטחים.

מרפי: סכנת הידרדרות אם יימשך הסטטוס־קוו

שמיר: כל התקרבות ארה"ב לאש"ף — מעודדת האלימות

כתבנו המדיני, אורי הורוביץ

עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מרפי ייוועד היום עם שר הבטחון יצחק רבין, לאחר שאתמול קיים שיחה בת שעתיים עם ראש הממשלה יצחק שמיר ושיחה מעמיקה עם מ"מ רה"מ שמעון פרס.

ריצ'ארד מרפי אמר, כי מימשל רייגן נחוש בדעתו להמשיך בתהליך המדיני להשגת הסדר במזרח התיכון כל עוד קיים מימשל זה. כמו כן אמר, כי הוא רואה סכנה להידרדרות והסלמה במזרח התיכון אם יימשך הסטטוס־קוו ולא ייעשו מהלכים לקידום תהליך השלום. מרפי אמר לראש־הממשלה, שארה"ב מכירה בזכותה ובסמכותה של ישראל להשליט סדר בשטחים.

שמיר: לעולם לא

יצחק שמיר אמר לשליח האמריקני: „כאשר אנשי אש"ף מעודדים את המשך האלימות ביהודה שומרון ועזה, הם עושים זאת מתוך תקווה שהדבר יביא לכך שארה"ב תנטוש את הסתייגותה ממשא־ומתן עם אש"ף, לפיכך, כל רמז של התקרבות אמריקנית עם אש"ף מעודד את האלימות ומונע את הפסקתה".

ראש הממשלה הבהיר, כי לעולם לא נשא וניתן עם אש"ף. לעומת זאת מעוניינת ישראל ורוצה לדון עם פלשתינים מתונים. „אנו מחוייבים למשא־ומתן על שלום במסגרת הסכמי קמפ־דייוויד, גם עם ירדן וגם עם ערבים פלשתינים שאינם אנשי אש"ף.

בעניין צעדיה האחרונים של ישראל אמר ראש־הממשלה, כי הם יוסיפו סבל לאוכלוסיה בשטחים, אך הם אינם משנים באופן בסיסי את המצב שם, וגם לא את נכונתנו למשא־ומתן. בשיחה עם שמעון פרס היתה הבנה, בין פרס למרפי, כי יש להמשיך את תהליך השלום וכי הקפאתו עלולה לסכן את היציבות באיזור.

פגישה עם פלשתינים

מקורות במשרד החוץ המצרי מסרו שממשלת מצרים מנסה להפגיש את ריצ'ארד מרפי עם אישים באש"ף בעת שהלה יגיע השבוע לביקור בקהיר. לשם כך נועד בשבוע שעבר שר החוץ המצרי, עצמת עבדל מג'יד, בקהיר, עם נציג אש"ף במצרים סעיד כמאל, ודן עמו בנושא זה. סעיד כמאל אף יצא לטוניס לדון עם הנהגת אש"ף בהצעות המצריות. כן נשא עמו אגרת מצרית לערפאת.

המיסמך לא נכתב ע"י פייסל חוסייני

סניורה: השב"כ הוא שהדליף ● גבולות המדינה הפלשתינית ייקבעו במשא ומתן

מנחם ענברי

מקורות במזרח ירושלים טוענים כי המיסמך בדבר הכרזת העצמאות הפלשתינית, המיוחס לפייסל חוסייני, לא נכתב כלל על ידיו, אלא בידי איש אחר, שהם מסרבים לנקוט בשמו. איש זה הפיץ את המיסמך לפני כחודש וחצי בין מוסדות שונים במזרח ירושלים, והמכון של פייסל חוסייני היה אחד מהם. אותם מקורות הוסיפו כי האיש היה בין המוזמנים לפגישה עם שר החוץ של הולנד, אך הוא לא הופיע לפגישה. לדבריהם רבים ידעו על המיסמך אך איש לא לקח אותו ברצינות. מקורות במערכת הבטחון אמרו לכתבנו כי האיש שבו מדובר היה ממקורביו של פייסל חוסייני, ואין הוכרת שמו גורעת מאחריות משוערת של פייסל חוסייני למיסמך. הם ציינו כי מעצרו של פייסל חוסייני אומנם אינו קשור למיסמך הזה, אבל הוסיף על החשדות שבגללם נעצר.

כתבנו מעיר כי אם אכן יתברר כי הגירסה שנשמעה במזרח ירושלים נכונה, הרי המיסמך נכתב כאשר חוסייני היה במעצר מינהלי.

סניורה: הגבולות — במו"מ

רוב עיתוני הגדה לא פרסמו אתמול את „תוכנית עצמאות". „השב"כ הוא שדאג להדליף את תוכן הידיעה מתוך כוונה להשתמש בו כעילה למעצרו של חוסייני ולנקיטת צעדים נגדו", אמר אתמול חנא סניורה עורך העתון אל־פג'ר המקורב לפייסל אל־חוסייני.

סניורה: הגבולות ייקבעו במו"מ

בהתייחסו לעצם הרעיון, המובא במיסמך, אמר סניורה: „מימושה של התוכנית, עתיד למלא את החלל הריק אשר הותיר המלך חוסיין עם התנתקותו מהגדה. אני רואה בתוכנית את האופציה העיקרית לפתרון המצב הנוכחי. את גבולות המדינה הפלשתינאית יש לקבוע רק לאחר מו"מ ישיר בין ישראל לאש"ף.

„זכותון" — כרטיס לעציר

אילת מזור

מפגש הראשון של סניף האגודה לזכויות האזרח בבאר־שבע התקיים אמש בהשתתפות השופט לשעבר אלו נתן, יו"ר האגודה בארץ, חנה פרידמן, יו"ר סניף ירושלים, ודיאנה דולב, יוזמת הקמת הסניף הבאר־שבעי ומי שעתידה להיות יו"ר שלו. הסניף הבאר־שבעי עומד להיפתח בעוד שלושה חודשים.

השופט נתן אמר במפגש, כי „המצב הכללי של זכויות האזרח בישראל חמור למדי ובשנתיים האחרונות חלה החרפה ממשית. בסקר שקיים המכון לחקר דעת הקהל בקרב הדור הצעיר גילאי 18—30 אמרו 45 אחוז מהנשאלים כי בישראל יש יותר מדי דמוקרטיה. אנו צפויים להידרדרות נוספת. יש קשר ממשי בין הקורה בשטחים למתרחש מעבר לקו הירוק. בתוך תחומי הקו חירום: הריסות יסוד הנשללות בשכם שוכן שישללו גם בירושלים".

האגודה מתכוונת להוציא „זכותון", כרטיס קטן עליו יירשמו כל זכויותיו של העציר והוא יקבל עם מעצרו. „מעניין טרם הגיע לידי מימוש", אומרת חנה פרידמן, יו"ר סניף ירושלים, „כי אנו מתכוונים להוציא את הזכותון בשיתוף עם משטרת ישראל ובמשטרה מתעקשים שיצורף אל הזכותון גם חובותון, כלומר חובותיו של העציר. אנו עדיין מנהלים מו"מ על כך".

אמש בקונצרט

נפתח שבוע המוסיקה בגליל

שבוע המוסיקה הקאמרית בגליל העליון, 1988, נפתח אמש בבית־העם בכפר בלום, זו הפעם הרביעית, בניהולה של אדית צבי, פסנתרנית ועורכת ב„קול המוסיקה". מה שהתחיל לפני 4 שנים כמתנות הזדהות של מוסיקאים עם יושבי קו העימות בצפון, הפך לארוע שנתי של עשיית מוסיקה באוירה משפחתית.

„אשר יגורנו בא", אומרים המארגנים. ההצלחה גדולה מדי. הכרטיסים לרוב הקונצרטים אזלו, ואולם חובבי המוסיקה שגדשו את בתי־ההארחה והמלון בגליל העליון, רשאים להיכנס לחזרות הפתוחות. במהלך השבוע ייערכו 9 קונצרטים בהשתתפות 35 זמרים ונגנים, רובם מן הארץ. כל התכניות משודרות בשדור ישיר ברשת „קול המוסיקה" של הרדיו.

תכנית קונצרט הפתיחה החגיגית כללה יצירות מאת באך, בראמס, מאהלר, דבוז'אק והמלחין הישראלי עמי מעייני. הקהל הורה לאומנים בתשואות רמות.

יצחק שור

„על המשמר" עתון יומי
חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין טנסור חדרים 102—121, טל' 3—253161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הסטיקר של הליכוד

סכנה למדינה

המערך פנה שמאלה!

„הסטיקר" הראשון מבית־מדרשו של הליכוד שיצא אתמול לקראת מסע הבחירות

קצב: צעדי חוסיין שינו הערכות הליכוד לבחירות

יורם בר

מ"מ ראש מטה הבחירות של הליכוד השר משה קצב, הופיע אמש בפני מאות פעילי הליכוד לבחירות, ואמר כי צעדו של חוסיין שינה באופן משמעותי את הערכות הליכוד לבחירות הן בתחום ההסברתי והן במעשית. קצב הבהיר שהמגמה עתה צריכה להיות מניעת התחזקותו של אש"ף, כך שגם אם נוצר חלל בגדה, הוא חייב להתמלא רק על ידי ישראל ויש למנוע בקפדנות כל מצב שבו עלולים ארגונים בין לאומיים בשרות אש"ף למלא חלל זה, דבר שיסכן את קיומה של מדינת ישראל.

קולק: לדאוג שהשרותים לערבים לא ייפגעו כתוצאה מההינתקות

טוביה בסקינד

„על ממשלת ישראל לדאוג לכך כי השרותים הניתנים לתושביה הערבים של ירושלים לא ייפגעו כתוצאה מהשלכות המדיניות הירדנית החדשה" — כך אמר אתמול ראש עיריית ירושלים טדי קולק בתגובה להצהרות המלך חוסיין. ראש העירייה הודיע, כי בכל מקרה עיריית ירושלים תדאג לאלתר לכל אותם שרותים, בתחומי אחריותה, העלולים להיפגע כתוצאה מצעדי ירדן.

ראש העירייה אמר, כי מבלי להיכנס להשלכות הפוליטיות שמעוררת החדשה של חוסיין, ומבלי לנקוט עמדה לגבי הצעדים והפתרונות המתחייבים מכך, על ישראל לפעול להבטחת קיומם של כל אותם שרותים לאוכלוסיה הערבית בירושלים, החיה במדינת ישראל, ומשלמת מיסים ככל האזרחים.

לדעת קולק, „החלטה מעשית מעין זו של הממשלה תבטא יותר מכל הכרזה את נחישותנו לגבי בירת ישראל המאוחדת ותמחיש את העובדה, שכיוון נטלנו על עצמנו לדאוג לאופיה הפלורליסטי של ירושלים ולצרכי כלל תושביה מתוך אחריות וסובלנות".

● משאית דהרה עם חומרי נפץ התפוצצה אתמול בבוקר בשוק הירקות של קאבול וגרמה למותם של שלושה אנשים ולפציעתם של תשעה — מסרה סוכנות הידיעות טאס.

בידיעה נאמר, כי את הפיגוע ביצעו המורדים המוסלמים.

למשפחת שחם
ולקיבוץ מעברות
אתכם באבלכם על מות
אליעזר שחם (לוליק)
ראש המועצה האזורית עמק־חפר
הנהלתה ועובדיה

חברנו
אלישע
איננו
עם לילה, זוהר והמשפחה
אבל בית געתון
ההלוויה היום, יום ב' 8.8.88 בשעה 15.00 בגעתון

אנו אבלים וכואבים את הסתלקותו
של מקים הקואופרטיב ומנהלו
במשך שנים רבות, חברנו
אליעזר שחם (לוליק)
ז"ל
תנחומינו למשפחה ולחברי מעברות
קואופרטיב עמק חפר — מוסך
ההנהלה, החברים והעובדים

המזועזעים וכואבים עם אלי ובני המשפחה
על פטירתו הפתאומית של
אלישע
בית דביר

גרנות: משא־ומתן עם אש"ף — בתנאי נוסחת שם־טוב–יריב

בהציגו את התוכנית המדינית של מפ"ם אמר המזכ"ל כי חזרה לגבולות 47' זהו מתכון להרס כל סיכוי לשלום ● צבן: לקרוא לפלשתינים להתייצב מאחורי מסמך אבו־שריף כדי לבדוק את רצינותו

יורם בר

„אם מסמך הצהרת העצמאות הפלשתיני מייצג כוונה קיימת, אני רוצה להזהיר את הפלשתינים מפני האשליה שהם יכולים לפתור את הבעיה באורח חד־צדדי. מפ"ם התנגדה תמיד לפתרון ישראלי חד־צדדי, ובעת נתנגד לפתרון פלשתיני חד־צדדי" — אמר אתמול מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, במסיבת עתונאים בה הציגה מפ"ם את תוכניתה המדינית.

גרנות הוסיף, כי החזרה לגבולות 1947 עליה מדברים הפלשתינים במסמך „הכרזת העצמאות" זהו מתכון להרס כל סיכוי לשלום וחזרה אומללה על האסון שלהם ב־1948. יש להגיע לפתרון של פשרה תוך ניצול הכבוד הפלשתיני שהושב באינתיפדה והצהרת חוסיין.

בפתח דבריו פרש גרנות את תפיסתה המדינית של מפ"ם והציג את העיקרים עליהם היא מיוסדת: למפ"ם אין ויכוח על זכותו המלאה של העם היהודי על ארץ־ישראל. יחד עם זאת, זוהי עובדה שיש עם נוסף הטוען לזכותו על הארץ. במצב כזה הברירה היא בין מלחמת חרמה לבין פשרה שיכולה להיות כואבת. הפשרה חייבת להביא שלום מוסכם בגבולות מוכרים ובטוחים.

באשר לזהות הפרטנר למו"מ אמר גרנות: „אנחנו ניצבים בפני פרפורי הפרידה מן האופציה הירדנית שלא היתה, לא נבראה ואפילו משל לא היתה. ירדן, כמו סוריה היא בר־שיח חוקי לישראל, אך זהו עניינה של ישראל שהנציגים הפלשתינים המוסמכים והמוכרים ייצגו אותם בעניינם, כשם שאנחנו רוצים שאת ישראל תייצג ממשלתה".

גרנות אמר שהמו"מ צריך להתקיים בתנאי נוסחת שם־טוב–יריב, לפיה תדון ישראל עם כל גורם פלשתיני שיכיר בהחלטות האו"ם 242 ו־338, יכיר בישראל ויפסיק את הטרור. אם אש"ף יקבל תנאים אלה — בהיותו הנציג הלגיטימי היחיד של הפלשתינים — הוא הנציג למו"מ על שלום.

גרנות הזכיר, כי מפ"ם היתה המפלגה הציונית הראשונה שהסירה את הטאבו והזכירה את אש"ף כבר־שיח במו"מ במסגרת נוסחת שם־טוב–יריב. לדבריו, גם „גיחת הבריחה" של עזר וייצמן היתה אות למגמה הזאת. הוא ציין, כי בידי מפ"ם סקרים המאשרים שוב ושוב את העובדה שרוב הציבור תומך במו"מ עם אש"ף בתנאי שם־טוב–יריב.

גרנות אמר, כי יוזמת חוסיין שיבשה את לוח הזמנים של כל הנוגעים בנושא השלום במזה"ת. להערכתו, חוסיין נקט בצעד זה מחשש להתפשטות האינתיפאדה לירדן. הפלשתינים עברו, לדבריו, מומנט של החזרת גאוותם העצמית שהיתה פגיעה מאז 1948 ולהערכתו, דבר זה יכול להוביל למו"מ, אך באותה מידה הם עלולים להיסחף לנסיון לפתור בצורה כוחנית את בעייתם. הדוגמה המצרית נותנת תקווה, לדבריו, שהנטייה תהיה דווקא לפתרון מדיני.

ח"כ יאיר צבן, שיוביל את רשימת מפ"ם לכנסת, הציג את אסטרטגיית הבחירות של מפ"ם שלפניה שני קהלי יעד עיקריים: מחנה „שלום עכשיו" והעובדים והגימלאים. צבן אמר, כי מפ"ם תדגיש את המסר המדיני של נוסחת שם־טוב–יריב שהיתה אחת התרומות החשובות לחשיבה המדינית בישראל ב־15 השנים האחרונות.

צבן גילה, כי מפ"ם תפתח השבוע במסע החתמה המוני בו ייקראו ממשלת ישראל וכל המפלגות בישראל לנהל מו"מ עם כל נציגות פלשתינית מוסמכת, לרבות אש"ף, אם זו תכיר בישראל ותימנע מטרור. למפ"ם יש ביקורת חריפה ביותר על פרס ושמיר ותגובתם למסמך אבו שריף, אמר צבן. „היתה רק דרך אחת לבדוק את רצינות אבו שריף: „הכרזת ממשלה הקוראת להנהגה הפלשתינית להתייצב מאחורי המסמך כדי שנֵדע אם יש בו ממש", אמר צבן והוסיף, כי במיקרה שתהיה אפשרות להקמת ממשלת מערך צרה, מפ"ם תעמיד דרישה להכללת נוסחת שם־טוב–יריב בהסכם הקואליציוני.

הוויכוח עם מפלגת העבודה, לדבריו, יהיה בשלושה תחומים מוגדרים:

● אחריות ממשלת האחדות למה שקורה כיום והסתגלותם לתכתיבי הליכוד.

● אימוץ האופציה הירדנית הכושלת תוך סירוב לאמץ את נוסחת שם־טוב יריב.

● המדיניות המגושמת של רבין בשטחים.

באשר להבדלים בין מפ"ם לר"צ והמערך אמר צבן, כי עיקרם הוא בתחום החברתי־כלכלי. ר"צ מקדישים את עיקר מאמציהם לשינוי יחסי הכוחות הבין־גושיים בתחום המדיני ולדעת מפ"ם זה לא מספיק. יש לפעול גם בתחומים החברתיים, הכלכליים והעדתיים. זהו, לפי צבן, המפתח לשינוי בגושים.

צבן העריך, כי הסכם העודפים שבין ר"צ למערך יעביר מתלבטים למפ"ם.

חסיין פארס, מועמד מפ"ם במקום השלישי ברשימה, ציין את חשיבותה של מפ"ם כמפלגה יהודית־ערבית, בה הערבים שווים ושותפים בכל ההכרעות. הוא הביע תקוותו שמפ"ם תזכה במגזר הערבי כפי שמגיע לה, כיאה למפלגה שתמיד הציבה מועמד ערבי במקום ריאלי.

מועמד מפ"ם במקום השני, חיים (ג'ומס) אורון, התייחס להצהרות הליכוד כי יחסלו את הנח"ל אם יעלו לשלטון. לדבריו, הנח"ל הוא מכשיר ומי שרוצה לחסל את הנח"ל בעצם מתכוון לחסל את מה שנמצא בשני הקצוות: תנועות הנוער מזה וההתיישבות מזה. עם כל הקושי והביקורת על הנח"ל, זהו הכלי היחידי באמצעותו ניתן ליישב את הערבה והגליל. „בעיית הנח"ל איננה הפורמציה הצבאית של הנח"ל. מעבירים את הנושא לתחום הפוליטי. היום אין ביקורת בצה"ל על התפקוד הצבאי של הנח"ל", אמר ג'ומס.

בתשובה לשאלה אמר אלעזר גרנות, כי מפ"ם מתנגדת לכל התלכדות חד־לאומית, ולכן היא מתנגדת למפלגתו של דראושה. בעניין זה עדיפים אפילו „התחייה" והר"צ, שאינם חד־לאומיים, לפיות ש"ס קירבה רבה יותר בעמדות המדיניות לדראושה דווקא.

את מסיבת העיתונאים הינחה אבו וילן.

ראשי מפ"ם במסיבת העיתונאים אתמול. מימין לשמאל: חסיין פארס – מועמד מפ"ם לכנסת במקום השלישי, ח"כ יאיר צבן – ראש רשימת מפ"ם לכנסת, אבו וילן – מנחה מסיבת העיתונאים, ח"כ אלעזר גרנות – מזכ"ל מפ"ם, חיים אורון – מועמד מפ"ם לכנסת במקום השני.

בחירות 88'

צעירי „העבודה" מול ביתו של ראש הממשלה
(צילום: ורד פאר / י.פ.פ.א.)

„תעודות זהות" לפלשתינים

כעשרה מחברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה הגיעו אתמול למשרד ראש הממשלה כשברשותם „תעודות זהות" ריקות המיועדות לתושבי הגדה המערבית שאמורים להיות אזרחי מדינת ישראל עם סיפוח הגדה המערבית לפי תוכנית שרון.

צעירי מפלגת העבודה הניפו כרזות בהן נאמר „ספחת תובילנו מן הפח אל הפחת" ו„האופציה השרונית — סיפוח 50 חברי כנסת — מדינה דו־לאומית".

צעירי העבודה ביקשו למסור את התעודות לידיו של ראש הממשלה יצחק שמיר, אך זה לא ניאות לקבלן.

מזכיר המשמרת הצעירה, אפרים (ויגי) זינגר, שוחח עם מנהל לשכתו של שמיר, יוסי אחימאיר, וזה אמר לו, כי שמיר אינו הכתובת לתעודות אלו, משום שהוא מתנגד לסיפוח השטחים. אחימאיר מסר בשם ראש הממשלה כי עתיד השטחים צריך להיות מוכרע במו"מ עם פלשתינים שאינם חברי אש"ף תוך התבססות על הסכמי קמפ־דייוויד.

זינגר אמר, כי מפלגתו מצדדת באופציה הירדנית ומתנגדת להקמת מדינה פלשתינית בין הירדן לבין ישראל.

טוביה בסקינד

הסכם עודפים מפ"ם־המרכז

מפ"ם ותנועת המרכז־שינוי חתמו אתמול על הסכם עודפים.

מטעם מפ"ם חתמו ראש הרשימה, ח"כ יאיר צבן, יו"ר מטה הבחירות, חנן ארז, ונציגה בוועדת הבחירות, עו"ד חיים אונגר.

מטעם תנועת המרכז־שינוי חתמו ראש הרשימה, ח"כ אמנון רובינשטיין, עו"ד אברהם פורז ועו"ד משה שגיא.

נציגי שתי התנועות הדגישו, כי הגיעו להסכם זה, למרות הבדלי הדעות שביניהן, מתוך אחריות למחנה השלום ומתוך רצון למנוע אובדן מנדטים של המפלגות העשויות לכונן אחרי הבחירות ממשלת־שלום.

ח"כ אמנון רובינשטיין אמר, כי לאחר שהמערך חתם על הסכם עודפים עם ר"צ, היה ברור ל„שינוי", כי למרות חילוקי הדעות בענייני כלכלה וחברה, היא תלך עם מפ"ם לחתימה על הסכם עודפים.

יורם בר

להחליף הנהלת „תדיראן"

ח"כ גדי יציב (מפ"ם) ויו"ר ועד עובדי „אתא" לשעבר, סיני גרוב, קראו אתמול למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, להחליף מיד את שכבת המנהלים ב„תדיראן" אם אכן נכונה רשימת ההטבות והשחיתויות שהתפרסמה בסוף השבוע בשבועון „העולם הזה".

„לא יעלה על הדעת", קובעים ח"כ יציב וגרוב במכתבם, „כי מציאות מושחתת זו של חברי ההנהלה לא תטופל ביד חזקה, בייחוד בשעה בה מקבלים עובדי „תדיראן" משכורות עלובות ונתונים לסכנת פיטורים ואבטלה".

הם הביעו תקווה, כי ראשי ההסתדרות ייכנסו מיד לעובי הקורה ויבדקו את המתרחש ב„תדיראן".

יורם בר

ח"כ דראושה בראש מד"ע

הוועד המרכזי של המפלגה הדמוקרטית הערבית (מד"ע) בחר אתמול פה אחד בח"כ אל־והאב דראושה לעמוד בראש רשימת המפלגה בבחירות לכנסת ה־12.

הוועד המרכזי, שהתכנס אתמול בנצרת, החליט שלא יהיה שריון למועמדים וקבע שבחירת המועמדים תסתיים בעוד שבועיים ותהיה אישית וחשאית.

לכתבנו נודע, כי בחוגי המפלגה מסתמנת נטייה לבחור באיש מהמשולש למקום השני, באיש מהגליל המערבי למקום השלישי ולמקום הרביעי ייבחר מועמד מהנגב.

הוועד המרכזי בחר אתמול מטה בחירות שבראשו יעמוד אחמד אבו־עסבה, ראש מועצת ג'ת, שהוא בעל סיכויים טובים להיבחר למקום השני ברשימת מד"ע.

מד"ע הוציאה בחודש האחרון ביטאון בשם „אל־דיאר", שהקו המנחה שלו הוא הסברת מדיניות המפלגה והייחוד שלה כמפלגה ערבית.

הוועד המרכזי החליט לנקוט בקו הסברה ענייני ולא להיגרר אחר פרובוקציות והשמצות של יריבים פוליטיים. עד כה נמנעה מד"ע מלתקוף את מפלגות השמאל והיא מרכזת את עיקר תעמולתה נגד מפלגת העבודה, ממנה פרש ח"כ דראושה לפני יותר מחצי שנה.

קאסם זייד

„הכרזת העצמאות הפלשתינית" – תגובות

המערך: מקורבי שמיר הדליפו את המסמך כדי ליצור בהלה

יורם בר

הפרסום המכוון של המסמך המכונה „הכרזת העצמאות הפלשתינית" הצליח להחתים את המערכת הפוליטית הישראלית, למרות שמדובר במסמך שכבר פורסם מספר פעמים בעבר.

ראשונים להגיב היו אלו שהרגישו שנגדם כוון הפרסום: מטה ההסברה של מפלגת העבודה. בהודעתו שנמסרה מפי ניסים זווילי נאמר: „מטה ההסברה של המערך רואה בחומרה רבה את הדלפת המסמך הנוגע לכוונות אש"ף על ידי מקורות המקורבים ללשכת ראש הממשלה, כוונת הליכוד היתה ליצור בהלה".

לדעת מטה ההסברה, מחזק המסמך את עקרונות היסוד המנחים את מדיניות המערך: לא תוקם מדינה פלשתינית בין הירדן לים, ולא יוספו מיליון וחצי ערבים למדינת ישראל. על־פי מטה ההסברה, הדרך היחידה לשמירה על עקרונות אלה, החיוניים לביטחון ישראל, מחייבת מו"מ לשלום עם משלחת ירדנית־פלשתינית.

עוד נאמר בהודעת מטה ההסברה, כי במערכת הבחירות ידגיש המערך שסירוב הליכוד לקיים מו"מ לשלום הביא כבר עתה לשתי סכנות: סכנת הסיפוח, שתהפוך אותנו למיעוט בארצנו, והסכנה שבהקמת מדינה פלשתינית בשטחים.

אנשי הליכוד מיהרו אף הם להגיב ואמרו, כי הדרך היחידה שתוביל את ישראל לביטחון ושלום היא מו"מ על־פי הסכמי קמפ־דייוויד. „ישראל צריכה לדבוק במדיניות של מו"מ ישיר עם שכנותיה, מו"מ אשר הביא להסכם שלום עם מצרים", אמרו בליכוד.

עוד טענו, כי אם ישראל היתה הולכת לוועידה בינלאומית ולפשרה טריטוריאלית, כפי שמציע המערך, היתה קמה היום בלב ליבה של ישראל מדינת אש"פית התעתרת לדחיקת ישראל לגבולות החלוקה של 47 ואחר־כך לחורבנה המלא של ישראל.

שרי המערך שללו כל פתרון צבאי וכל פתרון חד־צדדי וחייבו הסדר במו"מ ללא כפיה. הם האשימו את הליכוד שמנע מו"מ על מסמך לונדון ולא הציע תוכנית או פרטנר אחרים. „ישראל של קפאון, ישראל של שב ואל תעשה, מפקירה את היוזמה בידי אחרים", אמרו שרי המערך והוסיפו, כי סיפוח חד־צדדי כנוסח הליכוד יחריף את הסכסוך וייצור איום על אופיה היהודי והדמוקרטי של ישראל. „אסור שאחרים יחליטו במקומנו. עלינו ליזום ולהחליט על תהליך אמיתי של מו"מ לשלום", אמרו.

מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, אמר במסיבת העיתונאים שערכה מפ"ם לרגל הצגת תוכניתה המדינית, כי אם „מסמך הצהרת העצמאות" הפלשתיני מייצג כוונה קיימת, כי או יש להזהיר את הפלשתינים מפני האשליה שהם יכולים לפתור את הבעיה באורח חד־צדדי. גרנות אמר, כי מפ"ם התנגדה תמיד לפתרון ישראלי חד־צדדי ובעת היא מתנגדת לפתרון פלשתיני חד־צדדי.

התיישבות מסיבית

ח"כ רפאל איתן („צומת") לא הופתע מתוכנית הממשלה הגולה של אש"ף. „זוהי רק תחילת הדרך לשאיפות גדולות הרבה יותר של הפלשתינים. התגובה הישראלית צריכה להיות התיישבות מסיבית בשטחים לשם מניעת חלוקת הארץ מחדש", אמר רפול.

במפד"ל סבורים כי אין להשאיר חלל ריק בשטח ועל ממשלת ישראל להפסיק מיד את הסיתוק שאתו בה בבניין ההתיישבות ביהודה שומרון ועזה ולהקים מייד עשרות ישובים חדשים בשטחים.

ח"כ גאולה כהן (התחיה) ניצלה את פרסום המסמך כדי לתבוע את גירושו של פייסל אל־חוסייני. במברק לשר הבטחון קראה לגרש לאלתר את פייסל חוסייני, שבמכון שלו ללימודים ערביים נמצאו התוכניות של הנהגת אש"ף להכרזת מדינה פלשתינית בגבולות 47, ולסגור את המכון לצמיתות.

המשכים

חוסיין: האופציה

כי שישים אחוז מתושבי ירדן הינם ממוצא פלשתיני. „העובדות מוכיחות כי הסטטיסטיקה טועה", אמר המלך. „ברצוני לומר, כי הירדנים ממוצא פלשתיני בגדה המזרחית מהווים פחות מארבעים אחוז מכלל האוכלוסייה".

בתשובה לשאלות, הבהיר חוסיין, כי בשעה זו אין לצפות לצעדים ירדניים נוספים. „למעשה, טיפלנו בכל התחומים שחייבו זאת", אמר המלך.

העמדה — סופית

אשר לידיעות, כי משלחת אש"ף תגיע לרבת־עמון ביום חמישי, אמר חוסיין: „אין לנו מה לומר לאש"ף, נאזין למה שיש להם לומר לנו". עם זאת הבהיר המלך, כי לנציגות אש"ף ברבת־עמון יוענק מעמד דיפלומטי ונציגות זו תהיה כמו כל שגרירות אחרת בבירת ירדן.

אשר לפגישתו מחר עם סגן שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, אמר חוסיין, כי אין לצפות שעמדת ירדן תשתנה כתוצאה מפגישה זו, כי עמדתה — סופית.

רק ועידה בינ"ל

אשר לסיכויי השלום באיזור, חזר חוסיין על עמדתו, כי השלום יושג רק באמצעות ועידה בינלאומית בשיתוף חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון, כשהפלשתינים הם צד עיקרי במשא ומתן. על ישראל אמר, כי היא החמיצה הזדמנויות לשלום.

אין מנוס מממשלה גולה

מקורות בכירים באש"ף מסרו בראיונות לכלי־תקשורת שונים, כי לדעתם, אין מנוס מהקמת ממשלה גולה, כדי למלא את החלל שהותיר חוסיין בשטחים, ומשום שזו למעשה הדרך היחידה שבה יכול אש"ף לקבל על עצמו את האחריות על השטחים. נושא הקמת הממשלה הגולה יהיה הנושא המרכזי שבו תדון המועצה הלאומית הפלשתינית כאשר תתכנס בקרוב, כנראה בעיראק.

סוריה שוללת

העיתון הסורי רשמי־למחצה „א־ת'אורה" מתח אתמול ביקורת על רעיון הממשלה הפלשתינית הגולה. העיתון כותב, כי „מדיניות הסטיות של ערפאת גורסת את הקמתה של ממשלה פלשתינית גולה, כדי לנצל את ההתקוממות (בשטחים) ולכפות עליה את חסותו ולהוכיח, כי ראש אש"ף מחזיק עדיין בידו קלפים חשובים למו"מ עם ארה"ב ועם ישראל". בעל המאמר מוסיף, כי „יהיו הוויתורים (מצד אש"ף) אשר יהיו — יוזמיה של מדיניות זו חייבים להבין, כי לא ישיגו דבר, שכן כניעה אינה יכולה לשמש בסיס להשבת זכויות וארמות גזולות".

נסה להגיע

(המשך מעמוד ראשון)

הזכיר, שכאשר נפגש עם מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב בקשר ליהודי בריה"מ, היה זה בזמן הנכון, וכן כאשר הלך לביקור במחנה ריכוז, בליווי ברונו קרייסקי, בעוד הנשיא רייגן מניח באותה עת זר פרחים בביטבורג.

ג'קסון חזר ואמר, כי הוא מעוניין בשלום בעולם ובשלום במזרח התיכון ובהפסקת האפרטהייד בדרום־אפריקה.

מורת־רוח בחוגים יהודיים

ההערכה היא, שג'קסון מעוניין בפגישה כדי לשפר את יחסיו המתוחים עם הקהילה היהודית. בקרב חוגים יהודיים הובעה מורת־רוח, שג'קסון הולך לקהילה היהודית דרך ישראל. בשעתו, לפני הבחירות המוקדמות בניו־יורק, סירב ג'קסון לקבל משלחת של מנהיגות יהודית.

היוזמה לפגישה עם ארד נקשרה באמצעות מקורבו של ג'קסון ברט לאנס, שנפגש עם ארד באטלנטה, בעת הוועידה הדמוקרטית. מאז התקיימו מספר מגעים. ג'קסון עצמו התקשר עם ארד שלוש פעמים בימים האחרונים, כדי לגבש את סדר־היום של הפגישה.

אין התייחסות לאנטישמיות בשיקאגו

עד כה לא השמיע ג'קסון את קולו נגד האירועים האנטישמיים המתרחשים בשיקאגו, שהיא עירו. רשת הסי.בי.אס הקדישה אתמול לאירועים אלה כתבה במגזין השבועי שלה, „יום ראשון בבוקר". ג'קסון מקורב לחוגים ערביים, מקבל מימון ערבי וההערכה היא, שעמדותיו מושפעות מקרבה זו.

שמיר: טוב שזה פורסם

(המשך מעמוד ראשון)

פלשתינית בתוך א"י, ועוד בגבולות 47', טוב שנדע נגד מי אנו עומדים ומי לוחם בנו. טוב שנדע מי עומד מאחורי זורקי האבנים ובקבוקי התבערה", אמר שמיר.

פרס: זו פיסת נייר

פרס התייחס בזלזול למיסמך, באומרו: „זו תוספת נייר ותוספת עצבנות. קודם כל אני מציע לא להיבהל. מצאו נייר בניירות של חוסייני — מה הבהלה הזו, ומה אובדן העשתונות האלה? המצב לא השתנה כתוצאה מתוספת הנייר הזה".

סניורה: תלוי בהכרת העולם

חנא סניורה, עורך „אל־פאג'ר", אמר באותו ראיון בטלוויזיה, כי תהיה משמעות לתכנית להכריז על הקמת מדינה פלשתינית, רק אם מדינות זרות, ובעיקר מדינות הקהילה האירופית, יתמכו בה. סניורה סבור, כי תכנית כזו תשפיע באופן חיובי על המצב, משום שלאחר מכן אף אחד לא יטען שאש"ף רוצה בהשמדת ישראל אלא ביחסי ידידות עמה וכסיום הכיבוש של המדינה האחרות על ידי ישראל.

מחלוקת בממשלה

בישיבת הממשלה אתמול נחלקו שרי הליכוד והמערך ביחס למהלכים שעל ישראל לבצע עתה, בעקבות מהלכיו של המלך חוסיין והמיסמך של פייסל אל־חוסייני. בעוד ששרי המערך תבעו ליזום מייד מהלכים מדיניים, אמרו אחרים משרי הליכוד וגם השר יוסף שפירא, שיש לנצל את ההזדמנות עכשיו, ולספח חלקים מיהודה ושומרון לישראל.

שרון: לספח לפי תכנית אלון

כראש המצדדים בסיפוח של חלק מהשטחים עמד השר אריאל שרון, שאמר, כי יש להחיל את החוק הישראלי על איזורים ב„תוכנית אלון" בתוספת מקומות אסטרטגיים ורגישים אחרים.

שר־החוץ שמעון פרס: „תוכנית אלון" אף פעם לא הותוותה.

השר משה שחל: אני שמח שאתה מכיר בתוכנית אלון.

השר אריאל שרון: תמיד הערכתי את אלון.

השר משה שחל: אני מקווה שתתחיל להעריך גם את החיים לא רק את המתים.

רבין: הדלפה מצערת

שר הבטחון יצחק רבין אמר, כי הוא מצטער על הדלפת המיסמך של אל־חוסייני ואף אמר, כי העיתוי לא היה מוצלח והתקשורת נתנה למיסמך הזה משקל ללא כל פרופורציות.

השר יוסף שפירא: אני דורש שהממשלה תדון בצורה נרחבת בנושא פייסל אל־חוסייני ובנושא צעדי חוסיין.

ראש הממשלה יצחק שמיר: ישיבת הממשלה איננה מקום לדיון מפורט בנושא.

השר שפירא: אם לא הממשלה אז מהו המקום המתאים, גן ילדים?

ראש הממשלה (נפגע): תודה רבה.

שר הקליטה יעקב צור אמר, כי יש להצמד להסכמי קמפ־דייוויד החייבים לשמש בסיס לתהליך המדיני באיזור.

המלצה על ליברליזציה מקיפה בפיקוח על מונופולים וקרטלים

ועדת לבהרי מציעה לשנות את מתכונת הפיקוח על המחירים תוך הימנעות ממעורבות בירוקרטית בניהול השוטף של הפירמות

אודי נחשון

הצעה לליברליזציה מקיפה בפיקוח על מונופולים וקרטלים גובשה על־ידי ועדה ציבורית בראשות פרופ' דוד לבהרי. המלצות הוועדה הונחו על שולחנו של מנכ"ל משרד־התעשייה־והמסחר, יורם בליזובסקי, והן אמורות לשמש בסיס לרפורמה בתחום זה.

הוועדה מציעה לשנות את מתכונת הפיקוח על מחירי מונופולים וקרטלים. הפיקוח יושתת על אמות מידה אחידות, תוך הימנעות ממעורבות בירוקרטית בניהול השוטף של הפירמות הנתונות לפיקוח.

הוועדה גם קבעה קריטריונים ברורים להגדרת מונופול, והגדרה זו תלויה בשליטת החברה במכירות של מוצר או שירות בשוק המקומי. כל פירמה שתוגדר מחדש כמונופול תהיה תחת פיקוח מחירים, ועוצמת הפיקוח תהיה תלויה בחשיפת היצרן המקומי ליבוא מתחרה. כאשר החשיפה תהיה מלאה — מעורבות הפיקוח תהיה מינימלית. חברי הוועדה טוענים, כי בכך יהיה תמריץ ליצרנים מונופוליסטים לבקש לחשוף אותם ליבוא מתחרה.

בדו"ח הוועדה נקבע גם שווה הרווחיות הסביר למונופול וכן נקבע, כי לאחר שתי שנות התאמה תבוטל חובת בקשה לקביעת מחיר, ותהליך עדכון המחירים יהיה באמצעות חובת הודעה.

הוועדה המליצה שלא לחדש את החוק ליציבות המחירים שיפוג במארס 89 ולהשתית את הפיקוח על חוק פיקוח מחירים ושירותים.

המלצות הוועדה התקבלו ברוב של שלושה חברים ובהסתייגות נציג התעשיינים, חזי גוטמן, שדרש להמליץ על צמצום מספר החברות שבפיקוח ולהקל בנטל הבירוקרטי בתחום זה.

במשק הישראלי פועלים כיום 125 מונופולים ולמעלה מ־20 קרטלים מאושרים. המלצות הוועדה נועדו לפתור את הבעיות שנוצרו בפיקוח על מונופולים בעקבות קשיים ביישום דו"ח להב, שהיווה זה מספר שנים בסיס לפיקוח.

תוך חודש תוצג תוכנית למכירת 50 אחוז מכי"ל

אודי נחשון

[illegible] „כימיקלים לישראל" יציג תוך חודש ימים לוועדת השרים לכלכלה הצעות לתנאי מכירת 50 אחוז מהחברה, כולל לוח זמנים לביצוע העיסקה.

אלברט רייכמן, סגן נשיא בנק „פירסט בוסטון", שגיבש את הדו"ח למכירת חברות ממשלתיות לגורמים פרטיים, נפגש אתמול עם שר־התעשייה והמסחר, אריאל שרון. השניים סיכמו, כי במהלך החודש הקרוב יוצגו הצעות מפורטות להתקשרות בין [illegible] השקעות והממשלה, לביצוע מכירת 50 אחוז ממניות כימיקלים לישראל. רייכמן אמר לשרון, כי [illegible] לבצע ולממן את העיסקה.

[illegible] דיווח אתמול לשרון גם על התקדמות המגעים למכירת [illegible] הצמיגים „אליאנס". לדבריו, המשקיע האמריקני [illegible] מעוניין ברכישת „אליאנס", מבעלי המניות של החברה, נפגש בשבוע שעבר פעמיים עם נשיא בנק „פירסט בוסטון" לשיחות בנושא זה.

המשלחת המצרית: תנאי לפשרה — ריבונותנו המוחלטת על טאבה

כתבנו המדיני

המשלחת המצרית לשיחות הפישור בטאבה תתבע הבוקר כתנאי ראשון ויחיד לקיום פשרה עם ישראל את הריבונות המוחלטת על טאבה. המשלחת הישראלית ובראשה מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן־אהרון, יצאה אמש לקהיר, אולם אין בסמכותה להחליט על ויתורים בשום אלא רק לשמוע את עמדות המצרים ועל מה הם מוכנים לוותר לצורך הפשרה.

המשלחת הישראלית, שבה חברים גם מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, ראש הוועדה המשותפת לישראל ולמצרים, יועץ המשפטי של משרד החוץ ופקידים נוספים ממשרדי ראש הממשלה ומשרד־החוץ, תבקש לבחון אפשרות של ניהול איזור טאבה במשותף על־ידי מצרים וישראל, כאשר הכוונה היא שהאורחים שיבואו למקום לא יבחינו בכל שינוי ביחס למצב הנוכחי.

ישראל תובעת שלא יהיה כל צורך באישורים מיוחדים כדי להיכנס לטאבה ושבית המלון וכפר נלסון ימשיכו להיות מנוהלים בתנאים הנוכחיים.

המשלחת הישראלית תחזור מחר בערב לירושלים וביום רביעי תדווח לקבינט על השיחות, ואז יוחלט אם לבצע את תהליך הפישור או להמתין לפסק הבוררות שאותו יפסוק חבר הבוררים בז'נבה ב־29.9.

סולחה בין „העבודה" להסתדרות

יורם בר

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, נועד אתמול עם מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, לפגישה שנועדה להיות פגישת פיוס בין מפלגת העבודה לבין ראשי ההסתדרות, שנפגעו מהפרסומים לפיהם מתכננים במטה הבחירות להסתיר את מזכ"ל ההסתדרות בגלל הכשלונות הכלכליים של מפעלי חברת העובדים.

הפגישה נמשכה כשעה ולפי ההודעה שפורסמה בסופה, היא נועדה לבדוק את שילוב אנשי ההסתדרות במערכת הבחירות. סוכם, שאכן פעילי מפלגת העבודה בהסתדרות ישולבו במערכה ובקרוב יתקיימו פגישות תיאום בין חברי הוועדה המרכזת ממפלגת העבודה לבין חברי מטה הבחירות במפלגה.

בימים האחרונים שררו מתח ועוינות בין ראשי ההסתדרות לראשי מטה הבחירות, בעקבות קריאות במפלגת העבודה להצניע את ישראל קיסר וההסתדרות במערכת הבחירות. לראשונה נשמעה קריאה זו במהלך „משחק המלחמה" שנערך בבית ברל. קיסר הנפגע כינה את מפלגתו ד"ש במהדורה שנייה.

על רקע זה, החליט המזכ"ל עוזי ברעם לזמן את קיסר לפגישה כבר ביום הראשון לשובו לעבודה מלאה. במהלך הפגישה אמר קיסר לברעם: „לא תוכל לעשות מערכת בחירות בלעדינו. אין תחליף להסתדרות בקשר עם עובדים ובכוח ארגוני". עוזי ברעם הגיב: „אין ולא היתה כוונה להצניע את קיסר. מצאנו דרך לשיתוף פעולה".

פגישת פיוס בין שני המזכ"לים (צילום: עוזי קרן)

מחנכים יהודיים מארה"ב: קשה לנו לשמש כשגרירי ישראל בימים אלה

רונית תמרי

1,300 מחנכים יהודיים מצפון אמריקה עזבו אתמול את הארץ בתום חמישה ימי כינוס שקיימו בירושלים.

המחנכים היהודיים, חברי תנועת קיו"ן, קואליציה לקידום החינוך היהודי בגולה, דנו בארץ בעתיד החינוך היהודי בגולה וקיימו בישראל את הוועידה ה־13 של ארגונם.

במהלך ימי הכינוס עסקו המחנכים היהודיים בשאלות איך להציג בפני הנוער היהודי בגולה את מדיניות ישראל בנושא האינתיפאדה, איך לחזק את השורשים היהודיים של ילדי היורדים ואיך ללמד את הנוער היהודי על מרכזיותה של מדינת ישראל.

בין המחנכים היהודיים בלט מספרם של היורדים, אשר חלקם מלמד היום בבתי־ספר יהודיים בארה"ב.

המחנכים היהודיים סיפרו, כי הם מתקשים לשמש כשגרירי ישראל בחו"ל, בעיקר בימים אלה, חלקם אינו נוטה להסכים עם מדיניות הממשלה ואף אינו מוכן ללמד את הנוער היהודי בגולה מדיניות זו.

המחנכים היהודיים ביקרו במכון ללימודים ערביים בגבעת חביבה ושם למדו מאנשי הקיבוץ, כי מספר היורדים מהקיבוצים אינו נמוך ממספר היורדים בכלל. כן ביקרו במערת המכפלה ובהר הבית בירושלים.

במהלך הכינוס התחלקו המחנכים היהודיים לקבוצות לימוד ודנו בנושאים כמו ישראל והציונות. לראשונה בכנס הציגו משתתפיו בפני עמיתיהם הישראליים תוכנית לימודים שחיברו אנשי קיו"ן בנושא האינתיפאדה. תוכנית לימודים זו נהוגה כיום בבתי ספר יהודיים בארה"ב ומתבססת על מכתביהם של שני ילדים, יהודי וערבי.

איראן מוכנה למו"מ ישיר אחרי שהפסקת האש תיכנס לתוקפה

מזכ"ל האו"ם: הפסקת האש – תוך שבועיים ● כוויית: עם סיום המלחמה לא יהיה צורך באוניות זרות במפרץ

אורי הורביץ, סי"צ, רויטר

טהראן.— איראן מסכימה „לנהל מו"מ ישיר עם עיראק לאחר שתיכנס הפסקת־האש לתוקפה, בחסותו של מזכ"ל האו"ם", והיא סבורה, כי המזכ"ל „יכול להתחיל לאלתר ביישום החלטה 598 של מועצת הבטחון" — נמסר בהודעה רשמית מטעם משלחת איראן באו"ם, שתוכנה צוטט ברדיו טהראן.

לפי הרדיו האיראני הממלכתי, פירסמה איראן הודעה זו אתמול, לאחר שיחה ממושכת בין נציגי איראן במרכז האו"ם לבין מזכ"ל האו"ם, חוויר פרז דה קואיאר.

בצטטו את דברי ההודעה האיראנית במרכז האו"ם, מסר רדיו טהראן: „עתה, אחרי שהוסר התנאי המוקדם של עיראק... יוכל המזכיר הכללי להתחיל מיד ביישום החלטת מועצת הבטחון 598, להודיע על הפסקת־אש ולגשת ליישום יתר הסעיפים שבאותה החלטה".

ממקורות במרכז האו"ם נמסר קודם לכן, כי נשיא עיראק, סאדאם חוסיין, הודיע שהוא נסוג מדרישתו לנהל שיחות ישירות עם איראן קודם להכרזת הפסקת־אש. „בתנאי שאיראן תודיע על הסכמתה לפתוח במו"מ ישיר עם עיראק מייד לאחר הפסקת־האש."

מזכ"ל האו"ם אמר אתמול, כי אם תושג הסכמה בין איראן ועיראק, עשוי הוא להודיע היום על מועד להפסקת אש במפרץ הפרסי, שתוכל להיכנס לתוקפה בתוך שבועיים.

שר החוץ הכוויתי אמר, שעם סיום המלחמה, לא יהיה צורך בהגנתם של ציים זרים במימי המפרץ. הוא הביע את בטחונו, שציים אלה יוצאו בהקדם האפשרי מהמפרץ.

כוויית היתה המדינה הראשונה שביקשה מארה"ב ללוות את מכליותיה ולהניף עליהם דגלים אמריקניים.

שגריר עיראק באו"ם, עיסמאת קיטאני, שופע חיוכים בתום פגישתו אתמול עם מזכ"ל האו"ם, בה התבשר כי איראן הסכימה לשיחות פנים־אל־פנים עם עיראק אחרי שתיכנס לתוקפה הפסקת־אש בין שתי המדינות (צילום: איי.פי)

השבועון הסובייטי „אוגאניוק": לגרש את סטאלין מהמפלגה הקומוניסטית

עתי"ם, סי"צ

מוסקווה.- יש לגרש את יוסף סטאלין, „גדול הפושעים של כל הזמנים", מן המפלגה הקומוניסטית, ואת גופתו יש להוציא מחומת הקרמלין – דעה זו מובעת במאמר שפורסם בשבת בשבועון הסובייטי „אוגאניוק".

אלכסנדר ויינשטיין, העומד בראש מרכז תרבות במוסקבה מביע במאמרו את הדעה כי מספר קורבנותיו של סטאלין אינו נופל ממספר הסובייטים שמצאו את מותם במלחמה נגד הפאשיזם בתקופת מלחמת העולם השנייה. כזכור מצאו כעשרים מליון נתינים סובייטים את מותם באותה מלחמה.

„האם אין זה חילול הקודש כי הפושע הגדול שבכל הזמנים מצא את מנוחתו ליד חומת הקרמלין, ליד המאוזוליאום", ששם מצא את מנוחתו לנין, מייסד המדינה הסובייטית! – שואל ויינשטיין במאמרו.

גופתו של יוסף סטאלין הוצאה כזכור מן המאוזוליאום בשנת 1961, בתקופת הדה סטאלינזציה של ניקיטה חרושצ'וב.

בהזכירו כי טוהר שמם של אלפים מקורבנות סטאלין, מציע ויינשטיין כי סטאלין יגורש עתה מן המפלגה הקומוניסטית.

„לא יתכן כי התליין וקורבנותיו יהיו באותה מפלגה", מדגיש בעל המאמר.

לבסוף מודיע ויינשטיין במאמרו, כי המרכז שבראשו הוא עומד יארגן באוקטובר תצוגה של שבוע ימים על תקופת סטאלין. בין היתר יוקרנו שם סרטים ויוצגו תצלומים שטרם נראו בקהל. הכספים אשר ייאספו בצורה זו יוקדשו להקמת יד זכרון לקורבנות הסטאליניזם.

כזכור הודיע מיכאיל גורבאצ'וב בחודש יולי, בוועידה מיוחדת של המפלגה, כי אכן תוקם יד זכרון כזו במוסקווה.

מצרים מעוניינת לשפר את יחסיה עם לוב

אורי הורוביץ

מצרים הודיעה רשמית לראשי מדינות סודאן, תימן הדרומית, טוניסיה ואיחוד האמירויות הערביות, כי ברצונה לשפר את יחסיה עם לוב לטובת שני העמים.

העתון המצרי „אל־ופד" מציין, שבכוונת לוב לעשות בקרוב צעדים שיוכיחו למצרים את כוונותיה הטובות, כגון התרת הפצת עיתונים מצריים בלוב והחזרת מורים מצריים לעבודת הוראה בלוב.

עוד מוסר העיתון, כי מפקד הגזרה המזרחית בלוב, קולונל יונס, עומד להגיע בקרוב לקאהיר לסיבוב נוסף של שיחות, לאחר שכבר ביקר באחרונה במצרים שלוש פעמים בחשאי ודן שם ביחסים בין שתי המדינות.

הבנק העולמי יממן מחקר להרחבת תעלת סואץ

רויטר

קהיר. — הבנק העולמי והקרן הערבית לפיתוח כלכלי הסכימו לממן מחקר של שני מיליון דולר, לקראת ביצוע פרויקט להעמקתה והרחבתה של תעלת סואץ — מסר דובר רשות התעלה.

המחקר נועד להרחבת התעלה ולאפשר מעבר דרכה לאוניות גדולות, שאינן יכולות לעבור בה כיום, במעמס 150,000 עד 260,000 טונות.

השלב הראשון של העמקת התעלה החל ב־1975 והושלם ב־1980, בהוצאה כוללת של 1.3 מיליארד דולר. כספים אלה מקורם בעיקר ביפאן, קרנות ערביות והבנק העולמי, שהעניקו למצרים הלוואות לטווח ארוך ובתנאים נוחים.

ההכנסות מתעלת סואץ הסתכמו ב־1.82 מיליארד דולר בשנת־הכספים האחרונה, שהסתיימה ב־30 ביוני 1988.

סקר: המעמד הבינוני חוזר לתמוך בדמוקרטים

רויטר

ניו־יורק. — המפלגה הדמוקרטית בארה"ב מחזירה לעצמה את התמיכה של הבוחרים מן המעמד הבינוני — מעיד סקר שנעשה בשביל „ניו־יורק טיימס" ורשת הטלוויזיה סי.בי.אס.

הסקר מעיד גם על יתרון גדול של המועמד הדמוקרטי דוקאקיס על פני יריבו סגן הנשיא ג'ורג' בוש.

מחצית מ־941 הנשאלים במדגם אמרו, כי היו בוחרים במועמד הדמוקרטי אילו התקיימו הבחירות עכשיו, ורק שליש הודיעו על בחירתם ביריבו הרפובליקני בוש.

85 אחוז מן הנשאלים בסקר זיהו עצמם כמשתייכים למעמד הבינוני. בתשובה לשאלה, מי יעשה יותר בשביל המעמד הבינוני, הדמוקרטים או הרפובליקנים, העדיפו 56 אחוז את הדמוקרטים ו־28 אחוז את הרפובליקנים.

גם נשאלים שזיהו עצמם כעצמאים או מתונים סברו, כי הדמוקרטים יעשו למען המעמד הבינוני יותר מן הרפובליקנים.

כן סברו רוב הנשאלים, כי הדמוקרטים יפעלו טוב יותר בתחומי החינוך ויצליחו יותר מיריביהם בצמצום הגירעון בתקציב הפדראלי. יחד עם זאת, אמרו 54 אחוז, כי הרפובליקנים יעשו יותר לחיזוק של ההגנה הלאומית.

39 אחוז צידדו בדוקאקיס ו־19 אמרו כי אינו נראה להם. 27 אחוז, העריכו את בוש ו־33 אחוז אמרו כי אין להם דיעה טובה עליו.

צפויה ירידה בהספקת תבואות לשוק העולמי

רויטר

מרכז האו"ם. — מלאי התבואות בשוק העולמי יצטמצמו בצורה ניכרת במהלך השנה הנוכחית — צופה מכון כלכלי פרטי.

רק פעם אחת במאה הנוכחית ניצב העולם לפני מצב כה חמור במלאי המזון, והיה זה ב־1972 — קובע הדו"ח, שיצא לאור על־ידי המכון „וורלד ווץ'", מוסד פרטי, שנוסד בחלקו על־ידי האו"ם.

מלאי הדגנים בסוף השנה עלול לרדת לכדי צריכה עולמית של 54 ימים. הירידה במלאי מקורה בבצורות החריפות שפקדו ב־1988 את ארה"ב, קנדה וסין.

נשיא „וורלד ווץ'", לסטר בראון, חוזה, כי הבצורת תצמצם את יבולי הדגנים ביבשת צפון־אמריקה כרבע, שמשמעותו 84 מיליון טונות, לעומת השנה הקודמת. בתחזית נאמר עוד, כי כתוצאה מן הבצורת בסין, הנחשבת לשנייה בעולם בייצור מזון, אחרי ארה"ב, ירדו היבולים בשמינית, שמשמעותם 30 מיליון טונות.

לעומת־זאת, צפויה עלייה ביבול הדגנים של הודו, בשיעור 24 מיליון טונות. היבול בבריה"מ יגדל ב־4 מיליון טונות, ושל אירופה, מזרח ומערב כאחד, ב־17 מיליון טונות.

הדו"ח אינו חוזה שינויים ביבולי התבואות ביבשת אפריקה ובאוסטרליה. בסך־הכל, צפויה ירידת יבולים, עד סוף השנה, בשיעור 76 מיליון טונות מתחת לרמת 1987, שגם בה היתה ירידה של 85 מיליון טונות לעומת השנה שקדמה לה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 5.8.88

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
מטבע	יחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7061	1.7274	1.7173
דולר אמריקני	1	1.61	1.68	1.6298	1.6502	1.6401
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8634	0.8742	0.8703
לירה שטרלינג	1	2.73	2.86	2.7821	2.8168	2.7975
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2563	0.2595	0.2579
ין יפני	100	1.20	1.26	1.2230	1.2382	1.2311
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7646	0.7742	0.7707
פרנק שווייצרי	1	1.01	1.06	1.0348	1.0477	1.0431
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2528	0.2560	0.2544
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2387	0.2417	0.2403
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2275	0.2304	0.2289
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3663	0.3709	0.3689
דולר קנדי	1	1.33	1.39	1.3503	1.3672	1.3605
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3105	1.3268	1.3192
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.55	0.6612	0.6694	0.6643
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4135	0.4186	0.4158
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.27	1.2298	1.2452	1.2383
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.22	1.1725	1.1871	1.1795

ישראלי הצטרף לצבא־האנסים המשתולל באחרונה בחופי צרפת

ארנון יפה (צרפת)

פאריס. — יעקב ממן, ישראלי המתואר כה כחייל צה"ל לשעבר, נעצר בחשד באונס צעירה צרפתיה והיתוסף אל עדר האנסים שעושה הקיץ שמות בצרפת.

השלטונות מדברים על „מכת אנסים", במרכזי־הנופש בחופי הים, המאוכלסים עתה במיליוני צרפתים נופשים, שוררת אווירת פחד. הסנגר הוטל על רבעים שבהם פועלים אנסים.

שני נערים אנסו ורצחו בעינויים ילדה בת 7 בכפר קטן בדרום. כל צרפת הזדעזעה. סטודנטית אמריקנית נאנסה ונרצחה בחנק במעלית בשדה־התעופה רואיסי. ילדה ניצלה ברגע האחרון ממוות.

באווירה זו, קנה לו ממן פרסום לשמצה כחשוד הראשון באונס בצרפת שיעבור בדיקת גנים על־פי המצאה אנגלית. הוא חשוד כאונס צעירה בת 18 בדירת חברתה בעיר־שדה במרכז צרפת, אחרי שהסיעה אותה במכוניתו. הוא כופר באשמה. אחרי שהצעירה זיהתה אותו כמי שאנס אותה, ציוה השופט על עריכת הבדיקה. דגם זרמה שלו הוכנס למעבדה בלונדון. הבדיקה מאפשרת לזהות את האנס בוודאות על־ידי זיהוי הגנים שלו. ממן ממתין לתוצאות בכלא.

השלטונות הביעו דאגה מעליית שיעור האנסים. השנה נמסר על 4,000 מקרים. מעריכים, כי רבות מהקורבנות פוחדות להגיש תלונות. המעבידים בצרפת עדיין מקיימים בידם זכות לשכב עם עובדותיהן, כמו האדונים בימי־הביניים.

השר לביטחון הציבור הקים מחלקה מיוחדת במשטרה לחקירות מקרי האונס. יחידות מיוחדות גויסו למרדפים לסיורי לילה במקומות מועדים לפורענות.

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר וטמפרטורות רגילות לעונה.

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות ליום ב': ירושלים 20 — 31, רמת הגולן 20 — 34, צפת 19 — 32, חיפה 24 — 32, טבריה 24 — 38, עפולה 22 — 34, שומרון 21 — 33, תל אביב 23 — 31, נמל תעופה בן גוריון 21 — 32, יריחו 23 — 39, עזה 23 — 30.

ערפאת טרם מינה יורש לאבו ג'יהאד

אורי הורוביץ

למרות הלחצים המופעלים על ערפאת על־ידי בכירים ב„פתח", למנות ממלא מקום לאבו־ג'יהאד, שימלא גם תפקיד של סגן, לערפאת, לא נעתר ערפאת לבקשות ומינה בינתיים מספר אנשים לתפקידים הצבאיים שמילא אבו־ג'יהאד — מסר מקור פלשתיני בכיר לעתון „אל־קבס".

● משלחת צבאית סובייטית ביקרה ביום ד' בשני אתרים של טילי „פרשינג־2" בקייפ קאנוורל שבפלורידה, בהתאם להסכם על צמצום הטילים הגרעיניים לטווח בינוני. במקביל ביקרו שתי קבוצות של משקיפים סובייטים במרילאנד ובאוקלהומה, באתרי טילים אחרים.

ערפאת ל„פלייבוי": אף אחת לא מוכנה להתחתן איתי

רויטר, סי"צ

וינה – ראש אש"ף, יאסר ערפאת, נפגש ביום ו' עם מנהיג המפלגה הקומוניסטית הבולגרית, תודור ז'יבקוב, בעיר הנופש וארנה, על גדות הים השחור – מסרה סוכנות הידיעות הבולגרית.

בראיון לירחון האמריקני „פלייבוי", שהתפרסם אתמול, אמר ערפאת: „מסוף שנות ה־50, אין אני מנהל חיים נורמליים. אין לי משפחה, אני נמצא כל הזמן בהשגחת השומרים, מחשש להתנקשות בחיי, כל הזמן נייד. משום כך אין אף אחת מוכנה להתחתן איתי".

בספרו את תולדות חייו, טען ערפאת, כי לפני שהקדיש את חייו למאבק הפלשתיני, היה מהנדס אמיד מאוד, „שקיבל הזמנות מכל העולם".

ערפאת אמר, כי מעולם לא אהב לדבר על עצמו ורק מעט ידוע על חייו הפרטיים. הוא נולד בעזה, ב־1929, בגיל 4, עם מות אמו, עבר לגור אצל דודו בירושלים, סמוך לכותל המערבי. בילדותו לא קיים קשרים עם יהודים, כי אז כבר החלו התנגשויות בין יהודים לערבים. בגיל 17 הצטרף לאביו בקאהיר, למד הנדסה והכיר קצין צעיר ששמו גמאל עבד אל־נאצר ונעשה לידידו הקרוב. ערפאת מספר על אכזבתו הרבה, בעת שהיה סטודנט, נוכח תבוסת הערבים במלחמת 1948. „רציתי אז לעזוב לנצח את האיזור," אמר.

שמונה שנים חי ערפאת בכוויית וצבר, לטענתו, כסף רב משירותי ההנדסה שסיפק, עד שעזב הכל כדי „להצטרף למאבק" בביירות.

על היום
8.8.88

דליה שחורי, וושינגטון

בהכללה גדולה נראה, שהאמריקנים אוהבים להרוג את המועמדים שלהם לנשיאות. טד קנדי, ברגע שצצה אפשרות מועמדות לנשיאות, צצה מחדש פרשת מותה של מזכירתו מרי ג'ו קופצ'ני. ג'יראלדין פרארו, המועמדת־אשה הראשונה בהיסטוריה האמריקנית לסגן־נשיא מטעם הדמוקרטים לפני ארבע שנים, ברגע שעלתה מועמדותה צצו ענייני כספים לא־תקינים בעסקי בעלה, והיא נאלצה לפרוש. מושל מדינת ניו־יורק מריו קואומו, ברגע שדיברו עליו כמועמד רציני לנשיאות, החלו להופיע רמזים על אי־סדרים כספיים אצלו, שאיימו לרדת לחייו ולחיי משפחתו. קואומו מיהר להודיע שלא ירוץ. גארי הארט לא הספיק להתחיל לרוץ בששים את הקאריירה שלו, בשל פרשת אהבים חשאית שניהל, ויותר מכך בשל שקריו לתקשורת בעטיה של פרשת האהבים.

עכשיו זה מייקל דוקאקיס ובריאותו הנפשית. בהכללה אפשר לומר ש„הם" אוהבים להרוג את המנהיגים שלהם, אף־על־פי שבכל מקרה הסיפור שונה. אפשר להניח שטד קנדי הרגיז כמה אנשים, שעינם היתה צרה בשבט בני קנדי המצליח, העשיר והיפה. ג'ראלדין פרארו היא איטלקיה במוצאה ולא חסרים אמריקנים ששומעים „איטלקי" וחושבים „מאפיה". אותו הדבר תופס לגבי קואומו. גארי הארט היה אז יוצא מהפרשה בשלום אלמלא התגרה בעיתונות. הוא קרא לה להוכיח את טענותיה, או היא הוכיחה, והוא נפל כי שיקר.

לא יבחרו בנשיא שקרן

הרבה פעמים זה מתחיל מעניין פעוט. המועמד נבהל, מכחיש, נדחק אל הקיר, העיתונות נכנסת לאמביציה להוכיח שיש דברים בגו, וכשהיא מצליחה בכך, כבר בכלל לא חשוב אם המועמד עשה מה שיוחס לו, או לא. חשוב שהוא הכחיש, שהוא שיקר. העם האמריקני לא יבחר בנשיא שקרן.

דוקאקיס עמד בסוף השבוע על עברי פי הסכנה הזו. הוא הואשם בכך — הכל על סמך שמועות בלבד — שפעמיים בחייו „נשבר", היה בדיכאון, וקיבל טיפול פסיכיאטרי. פעם אחת ב־1973, אחרי מות אחיו בתאונת „פגע וברח", ופעם שנייה חמש שנים מאוחר יותר, לאחר שנכשל בבחירות המוקדמות למושל מדינת מסצ'וסטס.

תגובתו הראשונה של דוקאקיס ואנשיו היתה — התעלמות. אחרי הכל, מי יטרח להכחיש שמועות. תגובתו השנייה של דוקאקיס, כשהעניין הפך לפתע ל„פרשה", בעקבות התבדחותו התפלה של הנשיא רייגן („איני עומד להתגרות בנכה"), היתה — שחרור פרטים על מצבו הבריאותי התקין, בידי רופאו מזה 17 שנה, והודעה, כי לא יסכים לשחרר לפרסום את כל ההיסטוריה הרפואית שלו, במהלך כל חייו, מפני שאין בה עניין לציבור.

היה נדמה, שדוקאקיס עומד לאבד את עולמו בשעה אחת. גם משחרר מידע על מצב בריאותו (היה לו ניתוח שקדים כשהיה בן שנתיים, תארו לכם), וגם מדבר כאילו יש לו מה להסתיר. גם נתון לבדיקה בזכוכית מגדלת ואוי לו אם יתברר ששיקר, וגם צובר דימוי של חלש־אופי, נתון לדכאונות ומשברים, דבר בל־יסולא בעידן השמרני של רונלד רייגן.

אבל רגע לפני שהמחול הסהרורי הזה הגיע לשיאו, היה מי שעצר את התופים. מאמרי המערכת בעיתונים המכובדים של אמריקה וכן פרשנים נודעים בכלי התקשורת יצרו תפנית. ראשית, אמרו, איך ייתכן לטפול על אדם האשמות על סמך שמועות. שנית, נניח שדוקאקיס קיבל טיפול פסיכיאטרי — מה שרופאו טוען שלא — אז מה? ללינקולן היו דכאונות. לצ'רצ'יל היו דכאונות. 15.5 מיליון אמריקנים מקבלים מדי שנה טיפול פסיכולוגי (נתוני המכון הלאומי לבריאות הנפש). לפחות אדם אחד בשליש מכלל המשפחות באמריקה קיבל טיפול פסיכיאטרי (הערכת החברה האמריקנית לפסיכולוגיה).

טיפול נפשי בנכות

שלישית, להיות בדיכאון בעקבות מות אח או הפסד בבחירות זה טבעי ואנושי. ההפך אולי מעורר פליאה. ואם אדם מחפש דרכים להתגבר על הדיכאון, לשבחו ייאמר הדבר ולא לגנותו. ולבסוף, דוקאקיס שחרר פרטים

מ"מ ראש דסק יום:
חנה איש־הורביץ

דוקאקיס על ספת העיתונות

מספיקים על מצב בריאותו. אין מקום לדרוש ממנו יותר פרטים משנדרשו בשעתם מהנשיא רייגן או מסגן הנשיא בוש.

עוד אי־אפשר לדעת אם הפרשה הסתיימה. חזקה על אלה שהיה להם אינטרס להפיץ את השמועות מלכתחילה, שינסו לבחוש אם יתברר, שהוא קיבל טיפול שאמר שלא קיבל, הוא יהיה מסובך בגלל השקר, וגם מפני שרבים באמריקה, כמו רייגן, מאמינים שטיפול נפשי הוא מין נכות, הפוגמת בשלמות דמותו של הנשיא. הציבור האמריקני, אמר לי מלומד ישראלי המשתלם כאן, רוצה שהנשיא שלו יהיה „יותר". שיהיה בשר ודם, אבל שיהיה גם מיתוס.

מי ששיחק את התפקיד המלוכלך בפרשה הוא „וושינגטון טיימס", עיתון ימני, ממומן בידי „הימין החדש" ו„כנסיית האיחוד" של „המונים" — „אגודת רוח הקודש לאיחוד הנצרות העולמית" מייסודו של מון מיונג מון, שיש לה גם מאמינים בישראל (דו"ח הוועדה הבינמשרדית לבדיקת נושא ה„כתות" בישראל הקדיש לה שלושה דפים).

הפרסום הראשון היה ב„בוסטון גלוב", שראה מחובתו לדווח על שמועות המתגלגלות זה חודשים אחדים בחוגים פוליטיים בקשר לפוטנציאל הדכאוני של

לא במקרה, על־ידי נציג של לינדון לארוש האם אינו סבור שמועמד לנשיאות צריך להמציא מסמכים על מצב בריאותו. רייגן, כנראה בשליפה מן המותן (ואולי לא! אין ספק שהוא אהב את הידיעות על הטיפול הנפשי שדוקאקיס כביכול נזקק לו), השיב מה שכל ילד באמריקה כבר יודע לדקלם: „ראה, אני לא מתגרה בנכה". רייגן לא רק העלה בכך את הפרשה לכותרות, הוא גם חשף טפח מעולמו הפנימי המשטני והמיושן: מי שצריך טיפול נפשי הוא נכה.

זמן קצר לאחר מכן רייגן התנצל. דוקאקיס אמר שלא נפגע, רייגן לא היה צריך להתנצל, „כולנו טועים לפעמים בדבורנו". רופאו, ד"ר ג'ראלד פלוטקין, כינס מסיבת עיתונאים בה מסר דו"ח רפואי על מצבו הפיזי והנפשי התקין של דוקאקיס. הדו"ח הכתוב השתרע על פני שלושה דפים. דוקאקיס מצדו טען — עדיין אני סבור שהיסטוריה רפואית מלאה שלי, שהצטברה כל חיי, אינה באינטרס של הציבור הרחב. חשובה היא כשירותי הנוכחית. בסתיו אגש לבדיקות כלליות ואני מבטיח לפרסם את התוצאות במלואן.

„השתלט על כך יפה"

הפרשה דווחה בכל מהדורות החדשות. למחרת, יום ה', היו כל עיתוני אמריקה מלאים

שאלות, שאלות ● דוקאקיס באטלנטה

דוקאקיס. העיתון סיפר כי שמועות אלה תכפו בעת הוועידה של המפלגה הדמוקרטית באטלנטה מאחר שאנשים מטעם הפוליטיקאי הימני־קיצוני לינדון לארוש חילקו ברחובות אטלנטה כרוזים שנתנו להן פרסום. „גלוב" לא הצליח להשיג תגובה לשמועות מאנשי דוקאקיס, והחליט לפרסמן בלי תגובה.

בעקבות הפרסום יצאו עוזרי דוקאקיס משתיקתם. הם התקשרו עם מספר מערכות עיתונים והכחישו את השמועות. התוצאה — אף עיתון לא המשיך לטפל בנושא, פרט לאחד: „וושינגטון טיימס".

„וושינגטון טיימס" מוביל

ביום ג' שעבר, 2/8, יצא העיתון בכותרת בעמודו הראשון: „השמועה הפסיכיאטרית על דוקאקיס מוכחשת". בגוף הידיעה ציטט העיתון את עוזרי דוקאקיס המכחישים את הידיעות כאילו דוקאקיס קיבל בעבר טיפול פסיכיאטרי בשל דיכאון. העיתון חזר על המידע שהופיע ב„בוסטון גלוב" וניסה ליצור, באמצעות ציטוטים מפי אנשים שונים, אווירה כאילו דוקאקיס חייב לפרסם דוחות על מצבו הרפואי בשל זכות הציבור לדעת. העיתון ציין, על דרך הניגוד, שג'ורג' בוש, ג'ימי קארטר, רונלד רייגן וג'ראלד פורד המציאו בשעתם דוחות על כשירותם הבריאותית בלי בעיות.

למחרת, יום ד', שוב: אף עיתון לא כתב על הפרשה, פרט ל„וושינגטון טיימס". העיתון הודיע שהמועמד הרפובליקני לנשיאות ג'ורג' בוש והמועמד הדמוקרטי לסגן נשיא לויד בנטסן „שוקלים" שחרור פרטים על מצבם הבריאותי. זאת לעומת דוקאקיס, שדוברו, רייטון דאנקן, אמר לעיתון, שדוקאקיס לא ישחרר לפרסום פרטים ספציפיים על מצב בריאותו.

העיתון היה ממשיך לבוסס במידע־לא־מידע אלמלא התנופה שנתן לנושא הנשיא רייגן. במסיבת עיתונאים בבית הלבן נשאל,

בה. אך עדיין „וושינגטון טיימס" השתדל יותר. הוא ראיין את אחותה של קיטי דוקאקיס, ג'אנט פיטרס, והוציא ממנה הודאה מרשיעה כביכול, שבה פתח את הידיעה הראשית. פיטרס אמרה, ש„ייתכן", שמייקל דוקאקיס נועץ בפסיכיאטר דונלד ליפסיט „על בסיס חברי" ב־1978, כשהיה בדיכאון בשל כשלונו בבחירות המוקדמות למושל מסצ'וסטס. פיטרס חזרה ואמרה שהדבר ייתכן, אם כי היא מפקפקת בכך. זה הספיק ל„וושינגטון טיימס" כדי לבנות ידיעה ראשית. מסיבות הברורות רק לה נכנסה פיטרס לפירוט האופן שבו דוקאקיס היה מדוכא והתגבר על דכאונו („הוא היה עצוב מאוד והרגיש איום (אי בחירתו) היתה הפסד גדול לכולנו, אבל הוא השתלט על כך יפה בסופו של דבר").

העיתון שלח רמזים עבים כלפי האפשרות, שקיים קשר תורשתי בין מייקל דוקאקיס לבין אחיו המנוח, שהיה שנים בטיפול פסיכיאטרי בשל דיכאון, לאחר שניסה להתאבד ב־1951. העיתון הביא את תשובת ד"ר פלוטקין לאפשרות זו כך: „איני יודע את טבע... איני מאמין שזה תורשתי".

„וושינגטון טיימס" חש כנראה שהרחיק לכת. למחרת, יום ו', יצא — במקום המיועד לידיעה הראשית — במאמר, שעיקרו הגנה על־ידי תקיפה: אנחנו לא היחידים שבגינו ידיעה על שמועות.

האם זו היתה דרך העיתון להתנצל? או אולי כך הוא ניסה להצדיק בניית מסע השמצה לחיסול יריב פוליטי? כך או כך, מצבו הנפשי של דוקאקיס יירד עתה מהכותרות, אלא אם יצליח עיתונאי חרוץ לשלוף עדות ממשית לכך שדוקאקיס שיקר כשטען שמעולם לא היה בטיפול נפשי. אולם גם כך צועדת מערכת הבחירות לקראת התלהטות.

חשיפה לא מפתיעה

אבו וילן, חבר תנועת „שלום עכשיו", אינו מתרגש מפרסום המסמך, שנמצא בביתו של פייסל אל־חוסייני. בכלל, הוא אומר, „קודם עצרו אותו, ורק בחיפוש שלאחר מכן מצאו את המסמך ועשו ממנו עניין".

שבוע לפני מעצרו, השתתף פייסל אל־חוסייני בכנס „שלום עכשיו", שנערך בירושלים, בהשתתפות חבר־הכנסת יאיר צבן. הוא דיבר במפורש על הכרה במדינת ישראל, הפסקת הלוחמה ונכונותם של הפלשתינים למדינה, שתתקיים לצד מדינת ישראל ושתהיה מפורזת כולה. פייסל הרגיש, שלצורך הפירוז הם זקוקים לערבויות בין־לאומיות.

אם הייתם יודעים על קיומו של המסמך, הייתם יוצאים להפגין?

„היינו יוצאים להפגין, תחת אותה הסיסמה: „דברו איתם, במקום לאסור אותם". חשיפת המסמך נראית סתמית. אין כאן שום הפתעה. פייסל אל־חוסייני הוא מספר אחד בגדה וברצועת עזה. אם הוא הגיע למסקנה, שצריך להכיר בישראל, זה נעשה עוד צעד אחד קדימה.

„הדבר החמור היחיד בתוכן המסמך הוא הדרישה לחזרה לגבולות 47'. „שלום עכשיו" אמרה כבר עשרות פעמים, כי זהו דבר שלא יקום. מדובר בחלומות מטורפים ומסוכנים, שכל מי שמבקש להגשימם — טועה, ולא יהיה. אם היינו יודעים על קיומו של מסמך כזה, היינו מפגינים, תוך התייחסות עניינית לעיקרי המסמך.

אלישבע איילון

רעיון בוסר

● אפרים סנה, מי שהיה ראש המינהל האזרחי ביהודה ובשומרון, והמכהן כיום כראש האגודה לחינוך תנועתי שליד מפלגת העבודה, אינו מייחס משקל רב למסמך חוסייני, והוא מצביע על הגורמים האפשריים לפרסומו הרעשני וההדמטי.

אומר סנה: „המסמך המכונה מסמך חוסייני, זכה לפרסום תקשורתי מגופה ווזה על־ידי מישהו. העיתוי והדרך שבהם נמסר המסמך מרמזים על כך, והמבין יבין. כנראה, לגורם מסויים רצון להבהיל את הציבור הישראלי, והוא עושה שימוש במסמך שהגיע אליו, במסגרת חומר שנתפס במשרדו של פייסל חוסייני.

משמעותו של המסמך היא תוכנית למרי אזרחי, התנתקות האוכלוסיה ממשטר השלטון האזרחי. ידוע כבר זה חודשים אחדים, שיש בקרב הנהגת האינתיפאדה, בשטחים ומחוץ להם, מגמה המצדדת במעבר למרי אזרחי מלא. עם זאת יש גורמים שאינם תומכים בתוכנית הזאת, משתי סיבות: חשש שהתושבים לא יעמדו בקשיים ובסבל שמרי כזה יטיל עליהם, וההערכה שלא יהיו להם האמצעים הכספיים הדרושים למימון תוכנית כזאת. אמצעים שעשויים להסתכם בעשרות מיליוני דולרים לחודש. גורמים אלו מניחים, שהזמן והתנאים אינם בשלים עדיין למימוש התוכנית. אין אצל הפלשתינים קונסנזוס בעניין זה, כמו שאין על עניינים אחרים. המסמך יעורר ויכוחים בתוך הפלשתינים אך לדעתי, אין להם כרגע היכולת להוציא תוכנית כזאת אל הפועל.

גם אצלנו יחדד המסמך את הוויכוח בדבר הצורך להידבר עם הפלשתינים. מכל מקום, עם מסמך חוסייני או בלעדיו, המדיניות הישראלית צריכה להיות יוזמת, פעילה ולא נגררת לתגובות על כל נייר שפעיל זה או אחר באש"ף מחבר. אני מקווה, שזו תהיה שיקרה אחרי הראשון בנובמבר."

● המזרחן מתי שטיינברג, ממכון דייוויס שליד האוניברסיטה העברית, רואה במסמך חוסייני „ביצה שלא נולדה", והוא אף בדעה שהיוזמה לפרסומו היתה של גורם ישראלי.

שטיינברג: „יש שם רעיונות בוסר. איך אפשר להקים בהבל פה ממשלה פלשתינית תחת שלטון ישראלי? ברגע שהמוסדות הללו יצוצו תחת שלטון ישראל, הם יחוסלו. המסמך אינו מדבר על ממשלה גולה, אלא על ממשלה זמנית, שרכיב חשוב בה הם תושבים מקומיים. למשל, הוועדות העממיות, שמפעילות היום את האינתיפאדה, יהפכו למוסדות של המדינה הפלשתינית. אף בר־דעת פלשתיני לא יסכים לחשוף את עצמו בצורה כזאת לעונשה של ישראל. הלא נשקפת להם סכנה אם יעשו כך.

בני־אדם יושבים, מטכסים עצה, והקירות יכולים לשמוע את כל הרעיונות שבעולם ובכלל זה רעיונות בוסר.

יש סתירה פנימית בעצם הרעיון של הקמת ממשלה פלשתינית תחת שלטון ישראל. זה קרקע של הרעיון כולו. נכון, דיברו על מיסוד העצמאות. אפשר לומר, שמישהו התכוון להכריז על עצמאות פלשתינית. אז מה? על מי ועל מה זה יכול להשפיע? גם כיום הם מדברים על עצמאות.

שני הדברים המעותיים היחידים שיש במסמך, נמצאים לא בתוכן התוכנית, אלא ברקע שלה, והם: העובדה שהם מחפשים כל הזמן דרך לתרגם את הישגי האינתיפאדה למונחים פוליטיים ולנכסי צאן ברזל. מרכיב נוסף, שנמצא גם במסמך של בסאם אבו־שריף: נכונות למשא ומתן ישיר. זה הכל. פרט לזה, המסמך הזה הוא בגדר רעיון בוסר, sinster ווהם, „שלא תהיה לו כל המשכיות".

ראיינה: חנה איש הורוביץ

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת גראפית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מסמך חוסייני — טיוטת עצמאות

עמוק בתוך הנהר

„ממשלת ישראל תנהל מו"מ עם נציגי אש"ף, אם תרצה בכך ואם לא. במקום להתלבט אם לקפוץ למים — מוטב שתלמדו לשחות" — טוען פייסל אל חוסייני הנתון במעצר מינהלי ● שיחה, ואולי מו"מ — עם האויב

גדי יציב

ביום שישי האחרון, בשעה 11.00 התייצבתי בשערי כלא „אשמורת" כדי לבקר את פייסל אל חוסייני, הנתון שם במעצר מינהלי בגלל נכונותו לדון באפשרויות לפתרון הסכסוך באזורנו. אין שום הסבר סביר אחר לעובדה שחוסייני מושם כבר פעם שלישית במעצר מינהלי, בלא שמוגשת נגדו תביעה כלשהי המתייחסת לעבירה ספציפית. את התוכנית המדינית להכרזה על „הקמת מדינה פלשתינית" בשטחים הרי מצאו במשרדו רק יום לאחר מעצרו, כך שזו לא היתה יכולה להיות עילת המעצר — וגם אילו מצאו אותה קודם לכן צריך היה להתייחס אליה כאל תוכנית המציבה לנו אתגר פוליטי — ולא כאל עבירה פלילית. התוכנית הגלויה להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, בשטחים הנתונים לשלטון המנדט הבריטי, לא היו עילה מעולם למעצר מנהיגי הישוב היהודי בשנים שלפני הקמת המדינה.

כחצי שעה חיכיתי בחדרו של סגן מנהל הכלא עד שהובא אלי העציר המינהלי. בחצי שעה זו החלפתי מילים עם כמה סוהרים, בדרך כלל ביוזמתם. עובדה מעניינת מאוד: כל הסוהרים הללו, בדרגות שונות, ביטאו בדרך זו או אחרת את דעתם, כי מן השטחים צריך להסתלק, להסתלק מהר ככל האפשר. „תראה", אמר לי אחד מהם, כשהוא מצביע על המבקרים הרבים, רובם נשים וילדים מן הגדה המערבית. „על אלה לא נוכל לשלוט לנצח. הם כולם גאים מאוד בבני־משפחותיהם הכלואים כאן, והם מתייחסים אל בני־המשפחה הללו כאל גיבורים לאומיים. עליהם עוד יכתבו שירים וסיפורים. אנחנו כאן נופיע בשירים ובסיפורים הללו כאנשים הרעים".

האיש חייך במרירות, ואחר־כך אמר לי עוד: „העציר שלך אולי יהיה פעם ראש ממשלה, צריך לדאוג שלא יכעס עלינו יותר מדי".

כאשר הגיע פייסל חוסייני נכנס עימו לחדר אחד מקציני הכלא. הודיעו לי שהוא יהיה איתנו בחדר במשך כל השיחה, כדי להבטיח ולוודא שלא נשוחח על „ענייני ביטחון". כחצי שעה שוחחנו באנגלית — עד שהעז הקצין להתגבר על הבושה שאחזה בו משום מה ולבקש מאתנו שנתחיל לדבר סוף־סוף עברית, משום שעד כה לא הבין מילה וחצי מילה משיחתנו, ולפיכך לא יכול היה למלא כהלכה את תפקיד־הצנזור שהוטל עליו.

עברנו איפוא לעברית, והופתעתי לשמוע את האויב הזה מדבר כהלכה בשפתנו.

האיש הזה הוא אכן אויב, ולא היו לי שום אשליות בנדון. הוא אויב על פי ההגדרה, והוא משתייך כנראה לאש"ף — כמו כמעט כל פלשתיני פעיל. למרות זאת, ואולי גם בגלל כך, הוא הדמות הקלאסית של בן־שיחנו לעתיד במשא ומתן לשלום. האיש הצהיר על רצונו לשלום עם מדינת ישראל הזכאית לשלום ולביטחון. הוא השתתף בכנס של „שלום עכשיו" ימים ספורים לפני מעצרו, שוחח עם משה עמירב, כשזה היה עדיין חבר

פייסל אל חוסייני ● אתגר פוליטי
(צילום: בועז לניר)

„תנועת החירות" על תוכנית אפשרית לשלום (וניתן לשער שבשיחות אלה נטלו חלק גורמים בכירים הרבה יותר בתנועתו של עמירב), ונעצר כמה ימים לאחר פגישה זו. כמו כן הוא שוחח עם אנטולי שרנסקי לפני מעצרו המינהלי הראשון. בנוסף לכך, מסיבות ביוגרפיות ואחרות, האיש הוא גם בן־בית וכמעט בן־משפחה אצל מרבית מנהיגי אש"ף.

אפילו אם נקבל את ההנחה החמורה ביותר, כי כל גינוני השלום שלו הם משחקי הטעיה, עדיין הוא פרטנר לשיחות שלום. גינונים כאלה מתרגמים בדרך־כלל לעובדות חיים כשהם באים לייצג קולקטיב גדול.

נקודת־אור

בכל מהלך השיחה לא יכולתי למחוק מדעתי את זכר היום שנודע לי על מות אביו של בן־שיחי, הלא הוא עבד־אל־קאדר־אל־חוסייני. הייתי אז ילד — בשלבים הראשונים של מלחמת העצמאות, ואני זוכר היטב את קריאות השמחה של הורי, של חבריהם, של מורי ושל כל המבוגרים סביבנו — כאשר שודרה ברדיו הידיעה, כי „מנהיג הכנופיות" הנודע נהרג בקרב על הקסטל. היתה זו אז מין נקודת אור בתוך מבול הידיעות המדאיגות והחדשות מעוררות החשש. והנה אני כאן, יושב מולו, אחרי כל־כך הרבה שנים, והמלחמה ההיא עוד לא תמה — והחרב עדיין אוכלת כאילו לעולם־לעולם לא תדע שובע. סיפרתי לו על הזיכרון הזה שלי, והוא ענה לי במשפט יפה: „מן השעה שיהיו לנו שניות משותפות וגם סיבות משותפות להצטער ולהתאבל, נוכל לדעת שאנחנו בעיצומו של תהליך השלום האמיתי".

לגופו של עניין, היו חשובות בעיני שלוש הנקודות הבאות בדבריו:

● הכרזתו של חוסיין על ניתוק הגדה המערבית איננה טקטיקה, וודאי שלא טריק. זהו מהלך המהווה חלק מתהליך הסטורי, וכל מי שסבור אחרת איננו מבין מה קורה כאן. ירדן תישאר תמיד בעלת משמעות בתהליך השלום כמו סוריה, אבל „האופציה הירדנית" כתהליך ל„אופציה פלשתינית" שוב איננה קיימת — אם בכלל היתה קיימת אי־פעם. הכסף, שחילק חוסיין בגדה המערבית, לא היה אף פעם כסף ירדני אלא „כסף ערבי", ולאחר כמה חודשי מועקה והסתגלות יהיה מישהו אחר שיחלק את הכסף הזה בדיוק — והמישהו האחר הזה יהיה אש"ף. כך תיבנה בשטחים תשתית חברתית ותעסוקתית המודרכת ומכוונת על־ידי אש"ף — עם או בלי הכרזות על „הקמת מדינה", וממשלת ישראל תנהל משא ומתן עם נציגי אש"ף, אם תרצה בכך ואם לא. „אתם כבר עמוק בתוך הנהר" אמר אל חוסייני „ובמקום להתלבט אם לקפוץ למים — מוטב שתלמדו לשחות".

● לא נכון שאין „שלום עכשיו" פלשתינית — כל הפלשתינים המדברים על הכרה בזכות הישראלית להיות בשלום הם־הם ה„שלום עכשיו" הפלשתינית. מספרם של אלה כבר עולה על המספר שיכול להיחשב כקוריוז, והם מהווים עכשיו כוח פוליטי ראוי להתייחסות, אגף בעל משמעות בתוך אש"ף.

● אם תאמץ ממשלת ישראל את נוסחת שמיכוב — יריב של מפ"ם ותקבל אותה כמדיניות רשמית לדו־שיח עם הפלשתינים — אין ספק, כי תהיה לכך תגובה חיובית, מהירה ופומבית מהנהגת אש"ף.

כשנפרדנו לשלום ופניתי לצאת מן הכלא עלה בדעתי שבעצם ניהלתי כאן משא ומתן עם האויב — ולכאורה ניתן עכשיו להעמיד אותי לדין. נראה אותם, שינסו.

הכרזות לחוד, מעשים לחוד

אורי הורוביץ

בפסגה האחרונה באלג'יר, כמו גם בכל הפסגות החל מפסגת רבאט (74'), הכירו ראשי מדינות ערב בהיותו של אש"ף הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני ובזכותו להקים מדינה עצמאית. אך הכרזות לחוד ומעשים לחוד. עדות לשניות ביחסם של המנהיגים ניתן למצוא, למשל, בהצהרותיהם של ראשי הממשל האמריקני — מניקסון, דרך קרטר, ועד רייגן. הללו אמרו לאורך השנים, כי שום מנהיג ערבי שעימו נפגשו לא צידד בהקמתה של מדינה פלשתינית עצמאית.

אם אכן ינסו ראשי אש"ף והמנהיגות בשטחים לנקוט צעד חד־צדדי, בלי תיאום מראש עם מדינות ערב, הרי צפויה להם בעיה ראשית, עם סוריה, שכעת רואה בערפאת יריב, המנסה לנהל מו"מ מדיני עם ארצות־הברית וישראל על הקמת מדינה פלשתינית בשטחים. זאת, תמורת הכרה דה־יורה בזכותה של ישראל להתקיים באזור. מאז ומעולם דגלה סוריה בסוריה־רבתי, שלבנון ופלשתין הם חלק ממנה. האפשרות שערפאת יעמוד בראש מדינה פלשתינית עתידית עלולה לדרבן את הסורים לנסות להכשיל מהלך כזה.

לירדן, מצידה, היה תמיד ברור, שהקמת מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים תאיים על קיומה של הממלכה האשמית, יותר מאשר על קיומה של ישראל. החשש הירדני העיקרי הוא, שהפלשתינים בירדן ישאפו אף הם לביטוי מדיני עצמאי כמו אחיהם בגדה המערבית. צעדיה האחרונים של ירדן מפתיעים, משום שהם נראים יותר אסטרטגיים מאשר טקטיים. היא פועלת כיום בהתאם לשאיפות אש"ף, כולל הקמת מדינה עצמאית בשטחים. עם זאת, קשה לקבוע כיצד תנהג בהמשך.

הידידים האמיתיים של הפלשתינים בעולם הערבי הם המצרים. הללו מעולם לא הקימו ארגון משלהם בתוך אש"ף, והתערבותם בעניינים הפנימיים של הארגון היו אפסיים. אולם, המצרים הדגישו בפני אש"ף, שרצוי שלמדינה פלשתינית עצמאית יהיה קשר קונפדרטיבי עם ירדן. עם זאת, מאז שנות השבעים, ובמיוחד לאחר מלחמת יום כיפור וכניסת האיזור לתהליך המדיני, מדרבנים המצרים את אש"ף להקים ממשלה גולה. סאדאת, שהיה אבי הרעיון, ביקש לאפשר לאש"ף למצוא דרך להשתלב במו"מ המדיני, תוך שימור האידיאולוגיה של הארגון. דרך אגב, יש לשים לב לעובדה, כי אש"ף משתמש בצירוף „ממשלה זמנית", כדי להתחמק מהמחויבויות הבינלאומיות, המוטלות על ממשלה, אפילו בגלות.

בשנים האחרונות הכריזה עיראק, שהיא תסמוך את ידה על כל מהלך מדיני של אש"ף ולא תתנגד לו. לעומת זאת, לוב, בראשות קדאפי, עלולה להתנגד לעצם המחשבה על מו"מ עם ישראל. מדינות המפרץ, ובראשן סעודיה, עשויות לסייע למימוש רעיון כזה. סיוע כלכלי מצידן עשוי להיות מכריע לגבי כל מהלך. המלך פאהד עצמו יזם ב־'81 תוכנית להקמת מדינה פלשתינית עצמאית, לצד ישראל. אם כן, אם מסתמכים על החלטות פסגת אלג'יר מיוני השנה, יכול אש"ף לצאת לדרך בברכת כל מדינות ערב. אולם, כפי שהצבענו, למרות הקונצנזוס הערבי ההצהרתי, כל תוכנית מעשית של אש"ף תתקבל באופן בעייתי.

אף לא אחד באש"ף יודע מה תהיה התגובה האמיתית של ישראל להכרזה על ממשלה גולה. בחודשים האחרונים נתפסה ישראל בעיני אש"ף כמדינה חלשה, המתקשה להתמודד עם האינתיפאדה. אולם, עם זאת עדיין ניכרת באש"ף הערכה לא קטנה לישראל, ביודעם, כי היא עדיין בעלת־הבית. למרות שצעד חד־צדדי מצד אש"ף ותושבי השטחים עשוי להתקבל בעולם באהדה, הם מודעים לכך, שישראל יכולה לנקוט שורת צעדים, העלולים להחזיר את הגלגל אחורנית.

כל הגלגולים

בין תוכנית החלוקה ל„מסמך חוסייני" ● סקירה היסטורית

דני בירן

„מסמך חוסייני", שנחשף בסוף השבוע, מדבר על מדינה פלשתינית בגבולות החלוקה של 1947. ההחלטה על חלוקת ארץ־ישראל לשתי מדינות התקבלה במושב עצרת האו"ם ב־29 בנובמבר 1947, כשהיא זכתה לרוב של 33 מדינות תומכות, כנגד 13 מתנגדות ו־10 נמנעות.

על־פי החלטה זו, המדינה היהודית היתה אמורה לכלול את אזורי הגליל המזרחי והעמקים, את השרון, השפלה ואת רוב שטחו של הנגב. המדינה שנקבעה כטריטוריה ערבית כללה את אזורי הגליל המערבי, השפלה הדרומית, העיר יפו, וכן את אזורי יהודה ושומרון וחלק משטחו של הנגב. ירושלים, בית־לחם וסביבותיהם נקבעו כאיזור כפוף לשלטונו של האו"ם.

קרבות מלחמת העצמאות, שהחלו מייד לאחר החלטת החלוקה, והסכמי שביתת הנשק — שנחתמו עם סיומה של המלחמה, החל בינואר 1949 (עם מצרים) ועד יולי 1949 (עם סוריה) — שינו לחלוטין את מפת הגבולות של ארץ־ישראל ואת מעמדו המשפטי של האיזור.

כבר קודם לכן, בספטמבר 1948, הוקמה בעזה „ממשלה כל־פלשתינית" בהנהגתו של המופתי הירושלמי לשעבר, האג' אמין אל־חוסייני. בתגובה לכך יזם המלך הירדני, עבדאללה, בתחילת אפריל של אותה שנה, כינוס ערבי בעיר יריחו, שבו הכריז על סיפוחה של הגדה המערבית לממלכת עבר הירדן.

אכן, במרץ 1949 הוחלף המימשל הצבאי של שטח זה במימשל אזרחי ירדני. כשלושה שבועות מאוחר יותר, בשלושה באפריל 1949, נחתם הסכם שביתת הנשק הישראלי־ירדני. כך ניתנה גושפנקה להיותו של הקו הירוק, שמשמש גבול מדיני בין ישראל לירדן, עד למלחמת ששת הימים ביוני 1967.

בינואר 1950 פוזר בית־הנבחרים הירדני והוכרזו בחירות חדשות לבית־נבחרים משותף לשתי הגדות. שלושה חודשים מאוחר יותר ביטל המימשל הירדני את השם „פלשתין" בפרסומיו הרשמיים, וקבע את ה„גדה המערבית" כשמה הרשמי של האזור.

הפרה גסה

באפריל 1949 אישר הפרלמנט הירדני את סיפוח הגדה המערבית לממלכה ההאשמית. זאת, למרות הבהרת ממשלת ישראל, כי זהו „צעד חד־צדדי, שאינו מחייב את ישראל"; כמו כן, בניגוד לעמדת הוועדה המדינית של הליגה הערבית, שקבעה כי הסיפוח מהווה הפרה גסה של החלטות הליגה.

החלת החוק הירדני על שטחי הגדה המערבית עוררה מורת־רוח בקרב התושבים הפלשתינים. הללו לא השלימו עם הדרכתו של המלך עבדאללה, עד שהיה רקע לרציחתו של המלך חודשים ספורים לאחר מכן.

תסיסה זו כנגד השלטונות בירדן המשיכה גם בשנים הבאות. היא הגיעה לשיאה במהלך מהומות הדמים, שהתחוללו ברחבי הממלכה הירדנית בחודש ינואר 1956. אולם השינוי המשמעותי — מדיני, טריטוריאלי ומשפטי — חל רק עם כניסתו של צה"ל לגדה המערבית, במהלך מלחמת ששת הימים.

הסטתו של הגבול המדיני בין ישראל לירדן עד קו נהר הירדן, הביאה להפעלתו של המשטר הצבאי הישראלי על השטחים, מתוקף ישיבתו שם בכוחותיו הצבאיים. אך, היא השאירה את החוק הירדני על כנו, בכל מה שקשור למישור האזרחי.

מן השיבה ביוני 1967 ועד לפירסומו של „מסמך חוסייני" נעשו נסיונות שונים לקבוע את מעמדם של שטחי הגדה המערבית. ההחלטה הראשונה שקראה לשינוי, היתה החלטה 242 של האו"ם בנובמבר 1967, שקראה לישראל לסגת את כוחותיה מן השטחים הכבושים. ההחלטה קבעה, כי „על הצדדים בסכסוך להימנע מלעשות למצב של לוחמה ולהכיר בריבונות, בשלמות הטריטוריאלית ובעצמאות המדינית של כל אחת ממדינות האזור", וכי „זכותה של כל מדינה להיות בשלום ובגבולות בטוחים ומוכרים".

ביוני 1974 התכנסה בקהיר המועצה הלאומית הפלשתינית, והכריזה על תוכנית בת עשרה סעיפים שעיקרם הקמת „רשות לאומית פלשתינית" בכל נקודה שתשוחרר. כחמישה חודשים לאחר מכן התכנסה ועידת מדינות ערב בפסגה בעיר רבאט שבמרוקו. שם קיבלו החלטה בת תשעה סעיפים, המזהה את החלטת המועצה הפלשתינית העליונה ומאשרת את „זכותו של העם הפלשתיני לשוב למולדתו ולהגדרה עצמית"; כמו כן — כי „אש"ף היא הנציג היחיד והלגיטימי של העם הפלשתיני בכל טריטוריה פלשתינית משוחררת".

סיוע מצרי מסיבי

ההחלטה מאוחרת יותר, נאשר לנצנם של השטחים, נחתמה במרץ 1979 בקמפ־דייוויד. אחד מסעיפי הסכם השלום, שנחתם על־ידי בגין וסאדאת, מדבר על אוטונומיה מינהלית לתושבי השטחים. בסיום תקופה, שתימשך חמש שנים — יידון מעמדם מחדש, על־ידי הצדדים המעורבים בהסכם.

מצבה של רצועת עזה היה שונה מזה של הגדה המערבית. אמנם, עזה נחשבה כחלק בלתי נפרד מהטריטוריה הפלשתינית בכל ההחלטות של מדינות ערב ואש"ף. אולם, מצב בו נמצאות שתי טריטוריות אלו תחת שלטון אחד, התהווה לראשונה לאחר נצחונה של ישראל במלחמת ששת הימים. עד אז, ולמן הסכם שביתת הנשק בין ישראל למצרים, שנחתם בפברואר 1949, היה שטח זה תחת שלטון מצרי.

„הממשלה הערבית־פלשתינית", שהוקמה בספטמבר 1948, ושמושבה הזמני נקבע בעיר עזה, זכתה לסיוע מצרי מסיבי בעת הקמתה. אולם, „ממשלה" זו פסקה לפעול חודשים ספורים לאחר הקמתה, אף כי בדיוני האו"ם היא נותרה עדיין כמייצגת, ונשמר לה גם מקום בדיוני הליגה הערבית.

עד סוף שנת 1953 נוהלה הרצועה כשטח כיבוש צבאי. ממשלת מצרים נמנעה כל השנים מלספח חבל זה באורח רשמי לתחומיה. אולם, בדצמבר 1953 פורסם חוק שקבע את יסודות המינהל האזרחי ברצועה, ובעיקר את הרחבת האוטונומיה לתושביה. חוק זה נכנס לתוקף בינואר 1954 והושלם חוקתית ב־1955.

עם כניסתם של כוחות צה"ל לרצועה, ביוני 1967, התקיימה בה אותה מערכת חוקים צבאית, הנהוגה גם בגדה המערבית. הסכמי קמפ־דייוויד העבירו חלק משטחה של הרצועה למצרים, אולם מעמדה נותר בלתי מוגדר עד היום. התפרסמה אתמול, בה נאמר כי משרד החוץ של מצרים שוקל להתנהגה כך הרצועה תותר מעמד זה בעיניו.

פרחים על קבר רענן

נחום סנה

בין הדברים שפורסמו עד כה לזכרו של אברהם בנשלום ז"ל, נשכחה העבודה שהמנוח כתב ספר, שתורגם לאנגלית והוצא לאור על-ידי תנועת השומר-הצעיר בצפון אמריקה, ספר שמילא תפקיד חשוב בהתפתחותם הרעיונית-רוחנית של חניכי השומר-הצעיר בארצות דוברות אנגלית בסוף שנות השלושים וראשית שנות הארבעים.

במחצית השנייה של שנות השלושים עשה אברהם בנשלום כמה שנים בשליחות התנועה העולמית והקיבוץ-הארצי בתנועות השומר-הצעיר בארה"ב וקנדה. בתקופת שליחותו שם — והוא רק השלים שלושה עשורים בחייו — כתב אברהם בנשלום ספר, שבגירסתו בשפה האנגלית נשא את השם "Deep furrows" ("נירים עמוקים").

הספר שילב בתוכו פרקים אוטוביוגרפיים עם ביוגרפיה רעיונית-מדינית של תנועת השומר-הצעיר והקיבוץ-הארצי. החלק האוטוביוגרפי שמתאר את נעורי המחבר בקן השומר-הצעיר בורשה: עלייתו ארצה בסוף שנות העשרים כחבר קיבוץ עלייה א' של בוגרי השומר-הצעיר בפולין; התקופה שעשה הקיבוץ בתחנתו הראשונה, תוך תיאור חבלי ההסתגלות הקשים לעבודה גופנית מפרכת; המאבק בער עבודה מאורגנת מול שערי הפרדסים הנעולים של "הבועזים" (איכרים-פרדסנים) המתנכרים לפועל העברי המאורגן. וכמו כן, השלב המכריע בחיי הקיבוץ: העלייה על הקרקע בלב הביצות של ואדי האוואורת, הוא עמק חפר שלאחר-מכן, והפיכת אדמות הביצה והקדחת לקיבוץ עין-החורש, הנכה שורשים כתור משק חקלאי פורח ויחידה חברתית-תנועתית מגובשת ולוחמת, כמובן, שהמחבר לא פסח על קשיים, התלבטויות ורגעי משבר בחיי הפרט כבחיי הכלל.

החלק הרעיוני-מדיני שבספר תיאר באופן מרוכז, נאמן ובהיר את התפתחות השומר-הצעיר מתנועת נוער חופשית לתנועה חלוצית, בעלת מחויבות להגשמה אישית בקיבוץ, והשקפת עולם ציונית-סוציאליסטית מוגדרת ומתפתחת, שקיבלה את ביטויה בהנחת היסוד של הקיבוץ-הארצי, באשר הקולקטיביות הרעיונית משמשת מכשיר ומסגרת לבירור ולגיבוש רעיוני מתמיד ומתמשך, תוך הקפדה על חופש ביטוי מלא, אך המחייב ליכוד בביצוע השילוב בין האישי והכללי, הן בחיי היום-יום של יהודי פולין וורשה היהודית והפרספקטיבה ההיסטורית הציונית המתפתחת: והן במעבר לחיי עבודה ולחיי קיבוץ במושבה, ולאחר-מכן בהתיישבות, בתנאים החלוציים הקשים דאז בארץ ישראל, תוך העמדת תהליך אפור, מלא קשיים והתלבטויות במרכז הנחות-היסוד ההיסטוריות של המאבק להגשמת הציונות-הסוציאליסטית בארץ ישראל.

שילוב אלמנטים זה יצר שלמות אחת, חיה ורוטטת, שהלהיבה את דמיונם והציתה לבבות של אלפי בני נוער יהודי בצפון אמריקה, במסגרת תנועת השומר הצעיר הוותיקה יחסית, כרתבי ארה"ב וקנדה, ושל מאות ספורות של חניכי תנועת השומר-הצעיר החדשה, שזה מכבר נוסדה בקצה היבשה השחורה — בדרום אפריקה, שבחלקם הלא-מבוטל אף עלו לארץ ישראל, היכו בה שורשים בקיבוצים ובצורות חיים אחרות.

הספר, שהיה בימים ההם ראשון ויחיד מסוגו בשפה האנגלית, בתיאור דיוקנה הרוחני-רעיוני של תנועת הנוער העברית הראשונה בעולם: תנועת השומר-הצעיר ובתיאור חיי הקיבוץ והיום-יום שלו, וכתופעה חברתית-היסטורית — מצא לו מהלכים אף בקרב חוגים שונים מחוץ לשורות תנועתנו.

כאחד מאותם חניכי תנועת השומר-הצעיר בקן יוהנסבורג שבדרום-אפריקה בימים הרחוקים ההם שהושפע, כמו רבים אחרים, עמוקות מספרו של אברהם בנשלום — הנני מקדיש שורות אלה לזכרו, ומניח אותן כתור פרח צנוע על קברו הרענן.

"שולחן" לעצמאים

אהרון גפן *

אלמלא נדהם כותב דברים אלה להרגעת הרוחות בקרב ציבור העצמאים חברי ההסתדרות — לפני 6 חודשים היה מוקם מאהל בדואי ליד הוועד הפועל — שושביו — יהודים, דרוזים, בדואים, ואחרים היו מציעים קפה לכל אורח, אך הם עצמם היו בשביתת רעב. צעדים אחרים שעמדו על הפרק היו — הגשת תביעות משפטיות נסיוניות בנגד לשכת המס — ברשות השיפוטית מצד אחד ובבתי-הדין של המדינה מצד שני. וכל זאת על רקע קיפוחם של העצמאים ואפלייתם בלשכת המס.

אחרי חצי שנה של מאבקים אישיים, ארגוניים, שיחות, משא ומתן — צעדים אלה ואחרים נשקלים כיום בשנית. לא העצמאים המחפשים צדק יהיו אשמים אם ייאלצו לנקוט בצעדים כאלה ערב הבחירות במדינה — ההסתדרות תהיה אשמה, כיוון שהיא מתעלמת מבעיתם במקום לפתור אותה.

העצמאים טוענים לקיפוח ואפליה בגובה המס האחיד הנגבה מהם, באופן קביעתו ובדרכי הטיפול של גובי המס בענייניהם. חוקת ההסתדרות איננה שמה פרות בין עצמאי לשכיר — לא בזכויות ולא בחובות. אותה טבלת מס צריכה להיות תקיפה לגבי שניהם, אותם נוהלי גבייה, אותם קריטריונים ואותו אופן אימות תשלום המס. אך בפועל הדברים מתנהלים אחרת: פקיד משרד הפנים, שאחרי 20 שנות עבודה הגיע למשכורת של 1,000 ש"ח לחודש, מחליט שנמאס לו והוא רוצה לפתוח עסק. הוא פותח חנות לחומרי ניקוי בחסכונותיו הצנועים ובהלוואות ואשראי ספקים שהוא מקבל. סיכוייו להצלחה אינם עולים על 5%, יותר סביר, שהוא יפסיד את כל שיש לו. אבל בעיני לשכת המס — הוא עצמאי והשומה הנקבעת לו היא 180-190 ש"ח לחודש, בטרם הרוויח אגורה אחת.

למעלה מ-70 אחוז של העצמאים אינם מגיעים להכנסה חודשית של 2,000-2,500 ש"ח. ישנו מיעוט של עצמאים מצליחנים, שאותו הופכת לשכת המס למודל לקביעה ראשונית של המס. הליכי הערר בנושא זה הינם יקרים, ולא פעם אף משפילים. ואינני בא בטענות לגובי המס — גם הם עצמם חסרי אונים נוכח מחויבותם כלפי השיטה, הטעות המבנית והדעה הקדומה השוררת בהסתדרות כלפי העצמאים חבריה. לשכת המס איננה מאמינה לעצמאים חברי ההסתדרות, בעוד שאנו אומרים: "אם לא תאמינו — לא תאמינו".

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר איננו מוכן להכיר בל.ה.ב — לשכת ארגוני העצמאים בישראל — כגורם העוסק בזכויותיהם — כולל נושא המס האחיד, בישראל. מצד שני אין כתובת לעצמאים בהסתדרות: הנסיונות להקים "שולחן" למענם בחברת העובדים היו נסיונות נפל. ישנה התכחשות מוטרית ברורה לצורכיהם הספציפיים של כ-10 אחוז מחברי ההסתדרות המוגדרים כעצמאים ונוכח החלל הריק שנוצר — מטבע הדברים, שהם פנו לל.ה.ב בבקשת סיוע ועזרה.

ל.ה.ב מעונינת בתוצאות ולא בקוסמטיקה הכרוכה בהשגתן. היא מבקשת להגיע לסיכום, שיוכל להיות מוצג אף כסיכום חד צדדי של לשכת המס האומר בין השאר: א. לא תהיה אפליה בין שכיר ועצמאי בגובה המס האחיד, אופן קביעתו ודרכי גבייתו. ב. הבסיס לתשלום המס האחיד יהיו תשלומיו למס הכנסה וביטוח לאומי, ובפועל — פנקסי המקדמות לאלה החייבים בהן מצד אחד והתשלומים בפועל נמאלה שנוטלים הכנסתם בשכר מעיסקם מצד שני.

ג. אימות תשלומי המס האחיד ייעשה באופן מידגמי, לכל חברי ההסתדרות — שכירים כעצמאים. ישנם שכירים הנהנים מהכנסה נוספת המוצהרת לצורך מס הכנסה (שלא לדבר על הבלתי מוצהרת) ואשר אינה נחוברת במס אחיד. ד. תהיינה ערכאות שימוע וערר לכל המשלמים בגבייה בודדת — כולל עצמאים, כאשר בעל המקצוע עצמאי ממקצועו של החבר יהיה חבר בהן. ה. ינוסחו כללים פשוטים וברורים לגבי זכויות וחובות העצמאי ו/או כל המשלם בגבייה בודדת בהסתדרות — כולל דרכי השימוע והערר. כללים אלה יינתנו אוטומטית לכל מערער עוד טרם ביקש דיון חוזר בערעורו. ו. אם ההסתדרות רוצה להיות שותפה ברווחי ההון של העצמאי, היא חייבת להחיל זאת גם על השכיר, ולהשתתף עם שניהם בהפסדיהם.

אם יחליט מזכ"ל ההסתדרות למנות לו יועץ לענייני העצמאים בהסתדרות, או ממונה על "שולחן" לעצמאים — כדי שתהיה להם כתובת — החלטתו יכולה לזרז את הפתרונות לבעיה.

* יו"ר הוועדה לזכויות העצמאי בהסתדרות בל.ה.ב — לשכת ארגוני העצמאים בישראל

סולל-בונה

תהליך איטי של גסיסה מתמשכת

היום אמורים כ-6,000 עובדי סולל-בונה לקבל את משכורת חודש יולי. מאז אפריל השנה מתקשה קונצרן הבנייה ההסתדרותי לשלם את המשכורות במועדן, וגם היום יש לעובדים סיבה לדאוג. התפטרותו של מנכ"ל החברה, אהוד שילו, בוודאי לא חיזקה את רוחם של העובדים, למרות שבצמרת ההסתדרות וחברת העובדים מנסים להמעיט בחשיבות של השלכות צעדו על תיפקוד החברה. "לא אוכל עוד לשאת באחריות", כתב שילו בסוף מכתב ההתפטרות שלו, ומינהלת חברת העובדים מנסה לבחור מחליף שיקבל את האחריות.

מאז דצמבר 86 מתפקד שילו כ"מנכ"ל על תנאי" לאחר שהגיש מכתב התפטרות למזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו. יחד עימו הגיש אז התפטרות גם יו"ר החברה, משה זנבר. זנבר לא חזר בו: שילו נכנע ללחצי קיסר ורוזוליו. היום מאשים שילו את ראשי חברת העובדים, הבנקים ובעיקר את האיגוד המקצועי, שלא איפשרו לחברה למצות את כל תהליכי ההבראה. בניגוד למנכ"לים אחרים בחברת העובדים שאולצו להתפטר, כמו גביש מ"כור" וגולף מ"הסנה", לשילו לא חיכו בפינה. אבל כאשר הרגיש שהגיבוי אוזל והולך, הוא הגיש את המכתב סופית. יש להניח, כי עם מינוי מנכ"ל חדש יחזרו על עצמם תהליכים שאיפיינו את חילופי המנהלים בקונצרנים האחרים — פתאום יצמח מהקומה החמישית בבניין הוועד הפועל גיבוי לצעדים מרחיקי-לכת. פתאום מישהו ייזכר שסולל-בונה צריכה לעבור שוב, ובדחיפות, תהליך של התאמה לדרישות השוק.

רוזוליו אמר בתגובה לנימוקי ההתפטרות של שילו, כי "היסוד בהם קלוש ביותר" ונתלה מחדש בתהליך ההבראה המכאיב שעברה החברה. אכן, ארגון-מחדש מבני, מהפך בדפוסי הניהול, פיטורי 5000 עובדים קבועים ומכירת נכסים בכ-150 מיליון דולר, אינם צעדים קלי ערך. אבל שילו מציב היום לרוזוליו קווים אדומים חדשים. הוא אומר, כי "סולל בונה" צריכה לעבור "טיפול נמרץ" דחוף וכי חייבים לנתקה מהמערכת הכוללת, בעיקר בתחום יחסי העבודה וניהול כוח האדם. "לרשות ההנהלה לא עומדים כיום כלים אפקטיביים להתאים את מצבת כוח האדם לדרישות השוק, ואין תרגום של המציאות החדשה לכלי ניהול אפקטיביים", אומר שילו.

תוכניות העבודה המקוריות של סולל-בונה ל-88 התבססו על הנחות שכבר נופצו באבני האינתיפאדה. בתוכנית העבודה הניחו מנהלי הקונצרן, כי מלאי העבודה השנה יהיה גדול ב-20 אחוז לעומת המלאי בראשית 87, וגידול זה יאפשר הרחבת פעילות גם ב-89. באפריל 88 הודיעה הנהלת סולל-בונה על האטה ניכרת בענף והחרפת השיבושים באתרים, כתוצאה מהעדרות עובדים מהשטחים. ראשי חברת העובדים קיבלו דיווח, כי יש לנקוט פעולות מיידיות כדי לעמוד בתוכנית העבודה ל-88 — כולל מימון השקעות ופיצויים, ערבויות, הון חוזר והפעלה הלכה למעשה של חברת הגג שהוקמה לשיכון עובדים וסולל-בונה. חברת הגג הוקמה באפריל 87, בקול תרועה גדולה, כדברי שילו, אבל לא ניתן היה להפעילה. שילו מסביר את הקושי בכך שחברת העובדים לא שמה עליה ומוסדותיה לא היתה מסוגלת זה חודשים רבים לממש את סמכותה, ולבצע את מדיניותה והחלטותיה בנושא זה.

אדרי מותח את החבל

לאחר סחבת של למעלה משנה במימוש ההחלטה להקמת חברת הגג לסולל בונה ושיכון עובדים, הוחלט לפני כשבועיים לפעול למיזוג מלא בין שתי החברות, באמצעות העברת הבעלות על סולל-בונה לשיכון עובדים. שילו טוען במכתב ההתפטרות שלו, כי התוכנית הזאת עשויה לסייע לבנקים בייצוב חובות העבר ובהמשך תהליך "כינוס הנכסים", אולם אין בה כדי לענות על הבעיות השוטפות של תפעול המערכת. "יתר על כן", כותב שילו, "לפי מצב העניינים, ובהתחשב בנפשות הפועלות, הוא פעל נגד הקמת חברת הגג, ואחר-כך נגד המיזוג. עכשיו הוא מותח את ראשי חברת העובדים בתהליך רכישת סולל-בונה. זה כשנה משמש אדרי כיו"ר חברת הגג ושילו כמנכ"ל שלה. אולם מלבד מועצת מנהלים לא היה בה כה דבר. את מהלכי המיזוג שנעשו בשבועות האחרונים מתאר שילו כ"מהלכים חפוזים, שנדונו תוך מסע תשפגנות הרסני וחסר אחריות בתקשורת". להערכתו, הם אינם מתיישבים עם תוכנית ההבראה המקורית. כאמור, הוא טוען שהמהלכים האחרונים משרתים ומעדיפים את האינטרסים של הבנקים, ומאשים את הבנקים בנקיטת כל המהלכים האפשריים למימוש מעמדם כנושה מועדף, תוך נטילת נכסים והצהרת צערי החברה. שילו מפנה אצבע מאשימה בעיקר לבנק הפועלים, הנושה הגדול ביותר של סולל-בונה. לדבריו, עתה, כאשר החברה במצוקה, מתקשה הבנק לעמוד במחויבויות שנטל על עצמו, למרות הרצון הטוב של ההנהלה.

פיצויים ללא ביטוי

אבל במרכז המשבר המחריף הפוקד את סולל-בונה עומדים יחסי העבודה ומדיניות השכר. קבוצות שונות של עובדים מציבות כל הזמן תביעות חדשות לתוספות שכר והטבות, וחלקן אף נוקטות עיצומים. שילו מזכיר לראשי ההסתדרות, כי בתוקף פסיקות קודמות של האיגוד המקצועי עלה שכרם הריאלי של עובדי סולל בונה ב-87 בשיעור של 17 אחוז בממוצע, ופירושה של העלאה זו — תוספת קבועה של 2 מיליון דולר לחודש. לדבריו, מדיניות ההסתדרות אשר לתנאי הפרישה מתבטאת בעלות שאיננה מתקבלת על הדעת במושגים כלכליים. לפיצויים המוגדלים אין כל כיסוי במחיר ובהפרשות, ותזרים המזומנים של המערכת איננו מסוגל לשאת בהם.

שילו יכול למצוא חיזוק לדבריו בדו"ח מבקר ההסתדרות, שפורסם לפני כשבוע. המבקר, נפתלי בלומנטל, כתב דו"ח פושר למדי על כמה מתאגידי חברת העובדים, אולם בנושא כללי אחד, תנאי פרישה, כתב דברים תקיפים ביותר: "השימוש בתנאי פרישה חריגים הפך באחרונה לתופעה שלילית... ברור כי בתנאים הכלכליים היום אין המשק בכלל, ומשק העובדים בפרט, יכול לשאת בעול הכלכלי המוטל עליו עקב תנאי הפרישה החריגים... הסדרים חריגים מביאים להגדלת הפערים והעמקת אי-השוויון בין עובד לעובד, לתיגמולי-יתר של עובדים ומנהלים, דווקא במפעלים שכשלו, ליצירת תקדימים ולהנהגת נורמות מוסריות שליליות, הפוגעות בדמותה של ההסתדרות".

רוזוליו לא עמד בהבטחות

לטענת שילו, ההסתדרות גם מכשילה מהלכי הבראה נוספים. לדבריו, תוכנית ההבראה ל-88 קבעה שיש להקטין את מצבת העובדים הקבועים בכ-500-400 איש נוספים, "אולם עד לרגע זה נמנעה מהחברה על-ידי המערכת ההסתדרותית ביצוע הצמצומים הנדרשים, לפי צרכיה ובמסגרת אמצעיה", כותב המנכ"ל המתפטר.

חובותיה של סולל-בונה מוערכים כיום בכ-350 מיליון דולר, מרביתם לבנק הפועלים.

בנובמבר 87 התחייבה החברה כלפי הבנק שלא לעשות שינויים בהון הרשום והנפרע של החברה, ובבעלות עליה, ללא הסכמתם. שילו טוען, שהסדר מימוש הנכסים עם הבנקים רוקן את החברה מנכסיה, ללא תמורה הולמת וללא פתרונות לבעיות השוטפות. הוא מזכיר, כי החברה נענתה להסדר בהתערבותו של רוזוליו, וכי מזכיר חב' העובדים הבטיח בזמנו לפתור את בעיות ההון החוזר ואת מבנה ההון של סולל בונה. אומר שילו: רוזוליו לא עמד בהבטחות.

בדו"ח מבקר ההסתדרות מהשבוע שעבר יש גם פרק הדן בפעילות חברת העובדים ובתכנית ההבראה של סולל-בונה. המבקר הסוקר את כל ההחלטות שהתקבלו מאוקטובר 85 עד תחילת 88, מצא לאורך הדרך סטיות מהתוכנית המקורית, כי אילוצים חיצוניים — אבל לא מדובר בכוחות טבע, אלא בפסיקות של האיגוד המקצועי. בלומנטל הצביע על הצורך בבחינת המצב שנוצרה, כתוצאה מהשינויים: תוספות הפסדים גדולים מהחזוי, עלויות מימון נוספות, פתרונות לא מספיקים, דיונים ארוכים מדי והמשך השפל בענף הבנייה. רוזוליו הגיב על המימצאים באי-שורות, שעיקרן: ביצענו בדיקה מחודשת לתוכנית העבודה והיא עודכנה. תמונת המצב שעלתה מהעידכונים הביאה לשורה של החלטות האמורות להבטיח לסולל-בונה פעילות מאוזנת. נראה, כי למציאות החדשה שנוצרה לאחר התפטרותו של שילו יצטרך רוזוליו לתת תשובות ברורות יותר.

אורי נחשון

קשישים ושזופים

■ בית אבות אקסקלוסיבי, "מי הבימה" יפתח החודש בלב תל-אביב, ליד היכל התרבות. בית האבות יציע משכן ל... איש, בחדרים בודדים או זוגיים, מוגנים וממוזגים. במקום יפעל מטבח מרכזי, תהיה השגחה רפואית צמודה ויינתנו כל השירותים הנחוצים. הדיירים ייהנו מפעולות תרבות וממרפסת שיזוף ענקית, על גג הבניין ... הקומות.

שינוי חוק הגנת הדייר

פגיעה ברבע מיליון נפש

בימים אלה עומדים מרכזי המפלגות לדון בהצעת הארגון הארצי להגנת הדייר, כי יכללו במצעיהן סעיף שישקף את עמדתן לגבי השינוי המוצע בחוק להגנת הדייר. כידוע, תומכים בחוק זה בעיקר בעלי הבתים, בשמולם מתייצבים מאות אלפי דיירים מוגנים, שכל שינוי בחוק עלול להסב רבים מהם, לדבריהם, למקרי סעד.

בכל דיון בחוק הגנת הדייר שלובים אלמנטים כלכליים וחברתיים, שאינם ניתנים להפרדה. מדובר באוכלוסייה גדולה, שהממעיטים אומדים אותה בכ-250,000 נפש ואילו המרבים נוקבים במספר גדול בהרבה. בניגוד לפרסומים יזומים, הרי הדיירים המוגנים קנו את זכותם לשלם שכר דירה נמוך ללא הגבלת זמן, כאשר שילמו 60-80 אחוז משווי הדירה כדמי מפתח, ובהשקיעם בבניינים, שכולם ישנים, סכומי כסף גדולים. עם זאת היה על הוצאות אלה להתחלק בין הדיירים לבעלי הבתים, אלא שהללו מתחמקים במקרים רבים מלשלם את חלקם. נוסף על כך נאלצים הדיירים, במקרים רבים, לשלם לבעלי הבתים סכומים לא מבוטלים תמורת הרשות לבצע שינויים ושיפוצים, למרות העובדה שערך הדירה עולה כתוצאה מכך. סכומים אלה מסתכמים לעתים קרובות למלוא ערך הדירה. למרות זאת, אין הדירות, כידוע, בבעלותן של הדיירים ועם מותם חוזרות הדירות המשופצות לבעל הבית.

רוב הדיירים — גימלאים

מניתוח הרכב אוכלוסיית הדיירים עולה, כי 70 אחוז מהם הינם גימלאים, 20 אחוז הם זוגות צעירים ומאז ניתן לקבל משכנתאות גם לצורך תשלום דמי מפתח והיתר הם לרוב שכירים בדרגות הבינוניות ומטה. מאחר שמדובר באוכלוסייה המורכבת ברובה הגדול מוותיקי הארץ, לא זכו הדיירים לשום סיוע מהמדינה לצורך שיכונם ולא היו זכאים למשכנתאות. כל חסכונותיהם וההלוואות שהצליחו להשיג לא הספיקו כדי קניית דירה אלא לתשלום דמי מפתח בלבד.

ציבור בעלי הבתים כיום איננו, כפי שנוטים לתארו לא אחת, אנשים שהשקיעו את חסכונותיהם בתקופת מלחמת העולם השנייה בדירות להשכרה כדי להתקיים משכר דירה. כאלה נותרו מעטים בלבד. רוב בעלי הדירות המוגנות כיום הם: בנקים, חברות ביטוח, קבלנים וספקולנטים למיניהם, שרכשו בניינים תפוסים. מאחר שחוק הגנת הדייר חל עליהם, שילמו עבורם סכומים נמוכים, אף שידעו היטב את משמעות הדבר. הם מבקשים עתה לקבל גם את מה שקרוי "שכר דירה כלכלי", כאילו שילמו מחיר מלא עבור הבית. יוצא, שבמקרים רבים השקעות בעלי הבתים היו קטנות מהשקעות הדיירים שלהם באותן הדירות.

לא המצאה ישראלית

חוק הגנת הדייר מוצג לא אחת כ"המצאה" ישראלית אנכרוניסטית ויחודית. האמת היא, שברוב מדינות המערב קיים חוק דומה, שכוונתו למנוע מגוף אוכלוסייה שונים במרכזי הערים ולבלום את העליות הבלתי מרוסנות בשכר הדירה החופשי.

בעלי הבתים המקוריים, שנותרו עדיין, מן התקופה בה לא שילמו דמי מפתח (ב-1945), ושאצלם לא התחלפו הדיירים, הם היחידים הזכאים לפיצוי, לגביהם מוצע לשקלל מהם הסכומים שהיו זוכים להם אילו נעזרו ע"י המדינה במשכנתאות ולפצות אותם בהתאם. אשר לפתרון הבעיה בכללה, אנו מציעים לתת לדיירים המוגנים המעוניינים בכך (ויש רבים כאלה) את האפשרות לרכוש את הדירות בהן הם גרים תמורת ההפרש בין השקעות הדיירים למחיר הדירה. הדיירים יקבלו לשם כך משכנתאות (שמעולם לא זכו להם) — לרוב בערבות הצאצאים שלהם, שבוודאי מעוניינים כי השקעות הוריהם לא ירדו לטמיון. בעלי הבתים יוכו בהטבות שונות בתחום אישורי בנייה בקומות נוספות או במקומות חליפיים, וכן בפטור מאגרות בנייה וממיסים שונים.

יוכבד יהלי*

* הכותבת היא יו"ר הארגון הארצי היציג להגנת הדייר.

העורך הכלכלי: צבי טימור

משבר התעשייה

אין סיכוי לטיפול נמרץ

באחרונה עודכנו נתוני בנק ישראל והם מצביעים על כך שהאשראי החודשי השקלי, היקר לכל הדעות, נהפך לדומיננטי במערכת האשראי הבנקאית. סוג אשראי זה גדל מינואר 87 ועד אפריל 88 מ-7.6 מיליארד ש"ח, ל-15.6 מיליארד ש"ח. רק חלק זה גדל. כל יתר מרכיבי האשראי הוקפאו או נעלמו כליל. לכן, כאשר נציג איגוד הבנקים טוען שהאשראי השקלי החופשי אומנם יקר אך הוא שולי, הוא מתייחס לזמנים עברו, שאינם קיימים עוד.

בתקופה המוגדרת האשראי במטבע-חוץ נשאר ברמה יציבה — 1.75 מיליארד ש"ח בתחילת התקופה ו-1.82 מיליארד ש"ח בסופה, כלומר השינוי אינו מבטא אף תנודות שערים. האשראי המוכוון ליצוא במטבע ישראלי נעלם מזמן. האשראי במט"ח ליצוא ירד מ-3.3 מיליארד ש"ח ל-3.2 מיליארד ש"ח, למרות גידול היצוא. כך שהאשראי השקלי החופשי, על-פי נתוני בנק ישראל, הוא למעלה מ-75% מכלל האשראי. אשראי זה עולה כיום ביוקר.

גובה הריבית מושפע גם ממדיניות הספיגה של הממשלה. במחצית הראשונה של 88 ספגה הממשלה כ-650 מיליון ש"ח. הגידול באמצעי התשלום לא איזן ספיגה ממשלתית זו. מלוא הגידול באמצעי התשלום נובע מגידול באשראי השקלי החופשי שמקורו מפקדונות התפ"ס או במרכוזי האשראי של בנק ישראל. מדיניות זו איננה מאוזנת. למרות שבוועדה המייעצת של בנק ישראל הפעילו לחצים על נגיד הבנק, הם לא גרמו לשינוי המדיניות.

אבטלה — הבלמים הפוליטיים יוסרו

המדיניות גרמה כבר לעלייה מסויימת באבטלה. על-פי אותו דו"ח, גדל מספרם של דורשי העבודה במשך שנה מ-36,100 ל-43,100, כמעט ב-20%. מספר המובטלים 7 ימים ויותר עלה מ-13,600 ל-18,000. בשיעור יחסי דומה גדלו כל יתר המשתנים, כגון הממוצע היומי של המובטלים ומספר התביעות לתשלום דמי אבטלה (עלייה מ-19,750 ל-24,100).

יתכן שהכיוון הכללי מרמז כי לאחר הבחירות, מגמות אלו יתמידו ויילכו, כי הבלמים הפוליטיים הקיימים כעת יוסרו.

על-פי הציפיות של העיתונות המקצועית בעולם, הדולר ייחלש שוב לקראת סוף הרבע הנוכחי של השנה, לאחר הבחירות בארה"ב. במקביל צפויה התחזקות המארק הגרמני. מכאן, ש-2 מיליארד דולר יצוא דולרי ייקלע שוב לקשיים. התחזקות המארק אומנם תיתן תמורה נוספת ליצוא למדינות השוק המשותף, אך גם תגרום לייקור היבוא ולעליית מחירים בארץ. התייקרות זו תפוצה בוודאי ע"י תוספת יוקר או עליית שכר. אינפלציה מקומית זו, הנגרמת ע"י חוסר האיזון ביבוא, תכביד עוד יותר הן על היצוא הדולרי והן על הייצור לשוק המקומי.

התעשייה, כבר כיום, נמצאת בחוסר איזון טוטאלי. פגישת התעשיינים עם ראש הממשלה לא הביאה לשום תוצאות. לא שמיר ולא נסים מבינים גדולים בכלכלה. לכן הם מסתמכים על יועציהם המקצועיים. ברונו, נסים וגם עמוס רובין, שהוא יועצו הכלכלי של שמיר, מתנגדים לפיחות. גם אם כל הסיבות הן מקצועיות בלבד, השקפתם מבוססת על מוניטאריזם צרוף. על-פי דוקטרינה זו, התערבות ממשלתית לא תביא שום תועלת ושיווי המשקל הכלכלי יושג רק ע"י השינויים בתחום הריאלי. כלומר, שהתעשיינים יורידו שכר או ייסגרו, אם אינם מסוגלים להתייעל ולתפקד ברמת השערים של המט"ח ורמת הריבית הנובעת מהמדיניות המוניטארית. עמוס רובין קורא לתהליך זה שידוד מערכות, אולם בשידוד מערכות זה עשויה רוב התעשייה הישראלית ליפול ולהיסגר.

כור לא תהיה מסוגלת לעמוד בשנת הפסד נוספת של 150 מיליון דולר, כי הנושים האמריקניים ידרשו לפרוע מיד את אגרות החוב שהונפקו שם, בעקבות הפסדי הקונצרן ושחיקת ההון העצמי. כלל אינה צוברת הפסדים, כי היא סוגרת מפעלים כאשר הם מגיעים לסף הפסד. אפילו התערבות ראש הממשלה לא סייעה לשכנע את אהרון דברת להעסיק את פועלי בית-שאן מסיבות פוליטיות, כל עוד הממשלה עומדת מהצד. דברת מסביר, שאינו מסוגל להדפיס כסף ואין לו סמכות לגבות מסים, לכן אין לו מקור לכיסוי הפסדים ולהמשך התעסוקה מסיבות פוליטיות ונוחות הממשלה. אם הממשלה מעוניינת בתעסוקה ערב הבחירות, שתניח צ'ק על השולחן.

בעיית ביתן היא בעיה מקומית, אך היא רק סמן לנתרחש. מפעלי תעשייה רבים, רבים מדי, נקלעים לקשיים וצוברים הפסדים.

כלכלת בחירות

אין ספק כי למרות הודעות שמיר, מנהלת הממשלה כיום כלכלת בחירות ואינה מטפלת בבעיות. קשה להניח כי היא תגיע לפתרון הבעיות לפני הבחירות. לכן ספק אם זעקות התעשיינים לביצוע פיחות מעוקר יעורו. גם הפדיון הגדול של המניות הבנקאיות, בסוף אוקטובר, דוחף את האוצר לכיוון של דחיית הפיחות.

אולם מצב זה דוחה את הטיפול בבעיות לזמן ארוך מדי. לאחר הבחירות לא תקום מיד ממשלה, ולאחר הבחירות לכנסת יתקיימו עוד שתי מערכות בחירות, לרשויות המוניציפליות ולהסתדרות. לא ברור אם תקום ממשלה המסוגלת לפעול באופן ההלטי, ולא ברור מי יהיה שר האוצר הבא.

לפיכך, למרות הלחץ המופעל ע"י דברת, מרידיים, גאון ולאוטמן, אין סיכוי גדול שהעניינים יזוזו בעתיד הקרוב ושיהיה טיפול נמרץ במשבר התעשייה.

צבי טימור

הסכמי השכר במיגזור הציבורי

העוגה חולקה לשנתיים

הסכם השכר בשירות הציבורי בשל, כבר למעלה משלושה שבועות, לחתימה. הקרב המתנהל עתה הוא על הניסוח הסופי, שהוא למעשה משא-ומתן נפרד. הצדדים חלוקים גם בשני נושאים עיקריים — החלת ההסכם על עובדי החברות הממשלתיות וקיצור שבוע העבודה.

כפי שהוסכם בין ההסתדרות לבין האוצר, עלות ההסכם היא בשיעור של 11 אחוזים. בשנה הראשונה ינתנו, ככל הנראה, 5 אחוזים ובתחילת השנה השנייה של ההסכם, החל מ-1.4.89 תבוצע ההשלמה, כלומר יינתנו 6 אחוזים בעלות כוללת. אחת הסיבות לכך כי שש האחוזים יינתנו בשנייה נעוצה בהערכת הבחירות העתידיות באותה תקופה, לבוסרות הפנימיים של ההסתדרות.

ההסכם יקבע, כי בסיס השכר לצורך חישוב מסגרת עלות התוספות הוא הממוצע לחודשים אפריל-מאי של הרכיבים הבאים: שכר משולב, לרבות תוספת ותק, תוספות שכר ותוספות לשכר, למעט תוספות שאינן משולמות על בסיס חודשי, שבועי או יומי. החישוב לצורך אלה יבוצע לגבי כל ההסתדרות ואיגוד ארציים בנפרד, או לגבי קבוצות איגודים, אם תהיה הסכמה ביניהם. חילוקי דעות יוכרעו על-ידי הממונה על השכר במשרד האוצר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

פתרון לבעיות שכר מינימום

לאחר חתימת ההסכם ינהלו המעסיקים משא-ומתן נפרד עם ההסתדרויות והאיגודים הארציים השונים. בהסכם ייקבע, כי לא תהיה להסתדרות, או לאיגודים אחרים, עילה לתביעה מעבר למסגרת עלות תוספת השכר.

בעניין שכר מינימום ייאמר, ככל הנראה, כי מוסכם שהתוספת שישולם בתקופת ההסכם זה לא יובאו בחשבון לצורך חישוב שכר מינימום.

צוות משותף למעסיקים הציבוריים ולהסתדרות יחפש פתרון למספר בעיות שהתעוררו בעקבות הפעלת חוק שכר מינימום. בין היתר יחפשו הצדדים פתרון לכך שלא יורחב הפער בין שכר המינימום על-פי החוק לשכר המינימום על ההסכמים בשירות הציבורי. כן ייקבע, כי עובר הזכאי להשלמת הכנסה לא ייפגע.

בהמשך לסיכום בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים (במסגרות ההסכם שנחתם בליל יום הבחירות האחרון), יוגדלו, גם במיגזור הציבורי, החל מ-1.4.88, ההפרשות לקרנות הפנסיה ההצבורות עם המעסיקים. המעביד יגדיל את השיעורים באחוז אחד והעובד יתרום בחצי האחוז. בכל מקרה, לא יעלה סך ההפרשות המעביד והעובד על 17.5 אחוז. הדבר לא יחול על העובדים במערכת הביטחון, וקיים דיון בין הממשלה ל"מבטחים" על הסדר נפרד לגביהם.

אתמול אחרי-הצהריים היו אמורים הצוותים המורחבים, הכוללים נציגים של ההסתדרות, האיגודים המקצועיים, האוצר והמעסיקים הציבוריים, להתכנס ולהתדיין עד שייצא עשן לבן. המחלוקת העיקרית נסבה על החלת ההסכם בחברות הממשלתיות. לאיגודים בעלי סולמות השכר המקצועיים, מהנדסים, טכנאים והנדסאים ואקדמאים במדעי החברה והרוח, הדבר הוא בבחינת ייהרג ובל יעבור. איגודים אלה לא הצטרפו בגלל אותה סיבה להסכם הקודם בשירות הציבורי. עתה אינם יכולים להרשות לעצמם את הלוקסוס הזה, אך מצד שני הם גם אינם יכולים, כלפי אנשיהם בוחריהם, שלא להיאבק עד הסוף בעניין החלת ההסכם במיגזור הציבורי. כדי לצאת מהסבך העניני-משפטי הוכנס לעובי הקורה של ההסכם גם סגן היועץ המשפטי לממשלה. לדברי ראשי האיגודים, מתעקשת הממשלה בנושא זה בגלל שתי סיבות: אי-רצון לשלם תוספות שכר בחברות הממשלתיות בכלל, ובחברות השרויות במצוקה כלכלית, וכן לחץ של התעשיינים על האוצר להימנע מהחלטות אשר יפגעו בניכול בתעשייה הנתונה בקשיים. טענה נוספת אומרת, שאף ההסתדרות, בגלל הצרות הגיחוית על הכרת העובדים, מבקשת לצאת בזול מהעניין.

אשר לקיצור שבוע העבודה, מספר שעות העבודה השבועיות במיגזור זה במשך תשעה חודשים (חורף, אביב וסתיו) הוא 45, ובמשך שלושה חודשים (קיץ) 40 שעות. הממוצע הוא 43.5. ההסתדרות דורשת כי במשך 12 חודשי השנה יהיו מספר שעות העבודה השבועיות 44.

מו"מ נפרד לכל איגוד

מיד עם השלמת הסכם השכר הנוכחי יחל, כאמור, משא-ומתן נפרד של כל איגוד ואיגוד או קבוצת איגודים עם המעסיק. האוצר דורש שנציג מטעמו יתחתם בכל אחד מ-11 המו"מים הצפויים. לוח הזמנים, נוכח הבחירות להסתדרות, יהיה צפוף והלחץ העיקרי יהיה בחודש אוקטובר. עתה נמצאים עובדים רבים בחופשות. החודש הבא, ספטמבר, הינו חודש חגים. כך, שכדי לסיים את הדיונים בשבועים כלשהם יהיה צורך להכתיו לחודש אוקטובר.

המשא-ומתן הנוכחי, העומד לפני סיומו, התאפיין בבלבול רב ובהעדר סמכויות בעייה של נציגי האוצר והמעסיקים הציבוריים.

הדיונים היו והינם מייגעים ומפותלים. אנשי ההסתדרות אינם מתגעגעים במיוחד להליך הזה, שידע לתחוך עניינים. אך הם היו מעדיפים שיעבר הזמן הזה, מגיע עם הצת יותר בבחירות, ההישג הגדול — קיצור שבוע העבודה במיגזור התעשייתי-ציבורי, וקיצור שעות העבודה בציבור שייך בעיקר לימי הבחירה.

אבשלום [illegible]

משק עולמי

30 מיליון עובדים מיותרים בסין

סין מתחבטת בשאלה מה לעשות ב-30 מיליוני עובדים בלתי נחוצים הרגילים לתעסוקה קבועה זה 40 שנה, ולשכנעם כי מוטב יהיה, למדינה ולהם, אם יעבדו במקום אחר. לדברי כלכלנים סיניים, העברת עובדים אלה חיונית להצלחת הרפורמות היומרניות ולהפיכת פירמות ממלכתיות בלתי יעילות בעלות עודף עובדים לחברות יעילות המנוהלות היטב.

"פריון נמוך, ואנשים שאין להם מה לעשות, הם הבעיה הגדולה ביותר של בתי החרושת הסוציאליסטיים", אומר צ'נג שירנגנג, מנהל המכון היוקרתי לרפורמה של השיטה הכלכלית של סין. לדבריו, הבעיה חמורה ביותר בסין. "בבריה"מ ובמזרח-אירופה קיים מחסור בעובדים. אילו פיטרנו, בסין, את הפועלים שאינם דרושים, הם היו נהפכים למובטלים נצחיים".

העיתונות הרשמית מודה, כי ל-30 מיליון מתוך 130 מיליון המהווים כוח העבודה העירוני אין תעסוקה במקום עבודתם. מנהלים יוכלים שאי-אפשר לייעל את המפעלים שלהם ולעשותם רווחיים כשיש עובדים שאין בהם תועלת. אולם לדברי צ'נג, כמעט מן הנמנע שמנהל מפעל יפטר עובדים, וזאת עדיין לאחר עשר שנות רפורמות, בשל התנגדות מצד המשטרה והשלטונות המקומיים, החוששים למהומות ולהשלכות חברתיות.

בערי סין המפעל לא זו בלבד שמספק עבודה — הוא מספק גם דירה, ביטוח בריאות וגימלה ובתי-ילדים. כשעובד עוזב מפעל, הוא מאבד את כל אלה.

צ'נג מציין, כי "הפועלים הם שמרנים. דרושה להם תחושת הביטחון שידאגו להם לכשיעזבו". לפיכך עלינו להקים מערכה ארצית של ביטחון סוציאלי ולבצע תוכניות פנסיה ודיור, שלא ירגישו עצמם תלויים כל-כך במפעל".

ההצעות הללו אין בהן כדי להחיש סיוע מיידי רב למנהל מפעל לחוץ, הנדרש כל הזמן להקטין את ההוצאות ולהגביר את הפריון, והעומד בפני האטת עבודה מצד הפועלים, אם אינם מקבלים אותו שכר כמו עובדים אחרים. 40 שנה של תעסוקה לכל החיים מעניקות לפועלי סין עמדת כוח לעומת מנהליהם.

לדברי דיפלומט מערבי, מנהל של מפעל יפאני דואג תחילה למנהלי הנישנה, אחר-כך לפועלים ובסוף לבעלי המניות. מנהל מפעל אמריקני דואג קודם כל לבעלי המניות ואחר-כך לפועלים. בסין, מנהל דואג רק לפועלים, שלצידם עומדים האיגוד המקצועי של המפעל ומזכיר המפלגה הקומוניסטית. לדברי אותו דיפלומט, מעמד המנהל השתפר לפי שיטה חדשה, שהונהגה מאז 1986 ביותר מ-70 אחוז מן הפירמות הממלכתיות, לפיה הם חותמים על חוזה למסור מדי שנה סכום קבוע לידי המדינה. היעילות והמשמעת בעבודה השתפרו, מאחר שהכנסת העובדים תלויה ברווחי המפעל.

זו ג'ינגליאו, המנהל בפועל של מרכז מחקר לפיתוח כלכלי, טכנולוגי וחברתי שליד מועצת המדינה, אומר כי אחד הפתרונות האפשריים לטווח ארוך לגבי פירמות ממלכתיות הוא להופכן לחברות מניות. לדבריו, אסור שסין תלך בעקבות הדגם היוגוסלבי, לפיו הפכו חברות בבעלות המדינה לקואופרטיבים של העובדים. "אלה פערו פה למען התועלת לעצמם לטווח הקצר — שכר יותר גבוה והטבות". ג'ינגליאו הציע שאת מניות הפירמות ירכשו פירמות אחרות, חברות ביטוח והשקעה, קרנות פנסיה ויחידים.

הפירמות עד כה קיבלו ברורים לארגן את חברות המאפשר הביה על פשיטת-רגל, אך עד כה לא התהרו שום פירמה בבעלות המדינה. הרשויות המקומיות אינן אוהבות פשיטת-רגל. הן מונעות אותן בדרכים שונות, כגון מתן הלוואות במט"ח וחומרי גלם בזול, סובסידיות או הנחות במסים, אומר זו ג'ינגליאו.

מארק אוניל, רויטר

ישראל ברשימת החייבות

מקום טוב למעלה

חובות 160 מדינות לבנקים במדינות המפותחות הגיעו בסוף 1987 ל-$627.3 מיליארד דולר. יחד עם חובות למוסדות לא-בנקאיים הגיע החוב ל-$976.3 מיליארד דולר.

על-פי נתונים מעודכנים של או.אי.סי.די. והבנק הבינלאומי לסילוקין בבאזל, הגיע חובה של ישראל לבנקים ל-$5,786 מיליון דולר, מזה 1,157 מיליון דולר בערבות ממשלתית. ישראל חייבת עוד 10.124 מיליון דולר למוסדות לא-בנקאיים. סה"כ החוב — 16,117 מיליון דולר — מעמיד את ישראל בשורה אחת עם מדינות כמו יוון (16,487), ניו-זילנד (15,201) והפיליפינים (16,543) מיליון דולר.

בראש רשימת המדינות החייבות עומדת ברזיל, עם חוב של 98 מיליארד דולר. אחריה מקסיקו, עם 80.7 מיליארד דולר, ארגנטינה עם חוב של 43 מיליארד דולר, בריה"מ עם 40 מיליארד דולר וקוריאה הדרומית עם 33 מיליארד דולר.

במחצית השנייה של 87 הלווה הגדולה ביותר היתה סין, שהגדילה את חובה ב-2.9 מיליארד דולר בקירוב, ל-12.9 מיליארד דולר. אך גם צרפת, נורווגיה, ניו-זילנד, אוסטרליה, פינלנד ומצרים יצרו חובות נוספים של מיליארד דולר. מבחינת גודל האבסולוטי של החוב, נמצאת ישראל במקום ה-21 ברשימת החייבים בעולם. אם בודקים את הרשימה על-פי החוב לנפש, ישראל כוודאי תהיה בצמרת הרשימה עוד יותר.

ז.ב.נ.

לקראת הרבעון השלישי

צפויה ירידת הדולר

הרבעון "פורייז אקסצ'יינג' ניוז" של "יוניון בנק", צופה ירידת הדולר לקראת סוף הרבע הנוכחי של השנה. לדברי הרבעון המדיניות המוניטרית של ארה"ב בחודשים האחרונים היתה מרסנת אבל לא גרמה למשבר חדש, כפי שניבאו כלכלנים אחרים.

כלכלני "יוניון בנק" מגדירים את המדיניות המוניטרית הנוכחית של ארה"ב כ"ניטראלית עם אופציה להתרחבות". אך לדעתם היא לא יכולה לפזר את "העננים המצטברים בשמי הדולר בעקבות בעיות של המערכה המוניטרית העולמית". חוקרי הבנק מנתחים רק את בעיות הדולר, בלי להתייחס לגורם הפוליטי על השפעה אפשרית של תוצאות הבחירות לנשיאות.

כמקביל להיחלשות הדולר לקראת סוף הרבעון צפויה התחזקות המארק לדעתם. ירידה נוספת של המארק היתה גורמת הרעה בסחר הבינלאומי ומגבירה את האינפלציה במערב-גרמניה. "לפיכך לא תהיה לבונדסבאנק ברירה אלא לחזק את המארק", כותב הרבעון.

צמיחה כלכלית גבוהה וירידת האבטלה ביפאן טומנת "פוטנציאל רציני לעליית המחירים", אבל היין לא ייפגע כה מהר מחידוש האינפלציה ביפאן והתחזקותו של שער הדולר כלפי היין עדיין "נסבלת" לגבי יפאן. צפויה גם התחזקות הפראנק השווייצי לקראת סוף הרבעון השלישי, אך הליש"ט עשויה להיחלש ביחס למטבעות קשים אחרים, בגלל גידול הגרעון המסחרי הבריטי.

אשר למחיר הזהב, נראה שהוא יעלה לקראת סוף התקופה האמורה, בגלל חידוש האינפלציה ועלייה בביקושים התעשייתיים.

יוסף אלפרין, ז'נבה

בעריכת עלינא תורי

חזות התיאטרון החזותי

גיורא מנור

"בית הספר לתיאטרון חזותי", שמושבו בירושלים, מציג בימים אלה את מופעי תלמידיו המסיימים את חוק לימודיהם. זהו המחזור השני של בוגרים. משום שבשנה שעברה הייתי נוכח ב"סינאלה 1", ונוכחתי שבית־ספר זה מצטיין בכמה תכונות חיוביות ביותר, הלכתי גם השנה למופעי־הסיום. ובאמת, העבודות שהוצגו השנה הוו המשך כמעט ישיר לאלה מלפני שנה. הן באשר ליתרונות, והן באשר לחסרונות.

בניגוד "לבית־צבי" או הסטודיו של ניסן נתיב, אין "בית־הספר לתיאטרון חזותי" מקדיש תשומת לב לטכניקות הביצוע של הסטודנטים שלו, אלא מתרכז בעידוד היצירה העצמאית. למעשה, כל העבודות שהוצגו נכתבו, בוימו (ובוצעו...) על־ידי התלמידים המסיימים, אפילו אם מדובר בשימוש בטקסטים מוכרים (כגון זה של ביכנר מ"וויצק", שאם זכרוני אינו מטעה אותי, כבר ראינו גירסה פחות משוכללת שלו בשנה שעברה), אין המחזה הכתוב אלא בסיס או חומר ביד היוצר.

זה, כמובן, נכון וצודק בבית־ספר לעיצוב. אבל באמנות אי־אפשר לנתק את ההגשה מן התוכן. והקולות הבלתי מהוקצעים, התנועה הלא מיומנת והלא משוחררת, הגלישה הנפוצה למשחק מאולץ, ל"עשיית קולות" כמו בתסכיתים לילדים של "קול ישראל", ובייחוד ההתעלמות הכמעט מוחלטת מקצב המופע, הקשו על הצופים ליהנות מן ההברקות והכשרון הבולט של אחדים מן המשתתפים.

גם מי שעוסק בתיאטרון המוגדר כ"חזות", אינו יכול להזניח את מימד הזמן, שאינו קיים למעשה באמנות הפלאסטית, אבל בסיסי ומרכזי בכל אמנות המשתמשת בתנועה וקול. המקצב הוא נפש האמנות, ומי שעוסק בבימוי וביצוע בימתי מוטב לו לעצב את זרימת ההתרחשויות בזמן, אם אינו רוצה לאבד את ההישגים החזותיים, אליהם הגיע.

כך, למשל, רועי אופיר, במיניאטורה שלו "בת הים הקטנה", שהוא מציג כשהוא יושב ליד תיבת־קסמים ממנה הוא שולף אצבעות ארוכות ומליכה של ידו שלו, עד שזו הופכת לתמנון, והוא כמעט מתאהב בידו שלו, ובצדק, מאבד עד מהרה את התנופה של ההתחלה, מגיע תורה של בת־הים (מלבד הקטע המשעשע, בו הוא מרצה על יתרונות הזנב הדגי לעומת רגליה של אשה רגילה) אובד המבנה הדראמטי בגליו הרוגעים של מקצב משעמם ובלתי מעוצב.

גם לגליה לוי היה רעיון עיצובי מבריק. גם היא יצרה לעצמה תיבה, ממנה יוצאים דמויותיו של המיצג שלה, שעוסק, לכאורה, ב"לכלוכית" (המעניין הוא, שכל בובותיה ואביזריה עשויים זכוכית). ושוב, לעומת הרעיון הבסיסי, העיבוד, ובייחוד המבנה הקצבי, מקלקלים את השורה.

ועוד בתחום המיניאטורה. תיאטרון המריונטות הזעירות, היפות מאוד של אילנה קורן, המשמיעה שירי־עם צרפתיים ויודעת להתניע את בובותיה בחן — אבל היא עושה זאת באדישות גמורה. לשאלה, האם קולה מגיע בכלל לאוזני הקהל. כי הקופסה הקטנה שלה מוצבת בפואיה בשעת ההפסקה, ואנחנו, עם אוהבי־אמנות אבל לא אנשי־תרבות, מצטופפים סביבה, מסתירים זה לזה, ומפטפטים כי אי־אפשר אצלנו לשתוק ולהאזין בשקט...

שרי קניג יצרה סצינה יפה מאוד של ציפור מתעופפת, המופעלת על ידי חוטי־פלדה שבידי המפעילה, ונוחתת על גבי שיח יבש, המתגלה כראשו של איזה אישון זעיר. כל זה סוריאליסטי ופיוטי. אבל — השאלות מה לזה ולקטע משירו של ברט ברכט המצוטט בתוכנית, ולאן זה מוליך, ומהי ההתחלה והסוף של הקטע, אינן מעסיקות את היוצרת. מדוע? האם איש מהמורים לא שאל אותה את השאלות הנחוצות? והרי זה עיקר תפקידו של המחנך להפנות את תשומת הלב לבעיות, שנעלמו מעיני המתלמד.

והיו קטעים השייכים לתיאטרון־תנועה, שהיחידי ביניהם הראוי לתשומת לב היה סולו של עפרה לוי, שהשתמשה במשפך־פח ובו פנס מאיר ושרוול פלסטיק שחור, חצי שקוף. אלא שהתנועה כשלעצמה היתה חסרת עניין.

את המופע סיימה פטריסיה לוקרד במופע עם בובה־שלה, עצמותיה של אשה מתה, היוצאות מארון המתים שלה, שנאמר עליו בתוכנית, שהוא מבוסס על ציור של מגריט הסוריאליסט, אבל לי הזכיר יותר את "חג המתים" המקסיקאני. לפחות דיבורה ברור וצלול, והמונולוג שהשמיעה היה משעשע.

היצירתיות הבולטת בעבודות, התחושה שמעודדים את הסטודנטים להתבטא, חשובה מאוד. עכשיו, כשבית־הספר לתיאטרון חזותי נכנס לשנתו השלישית, מן הדין שמנהליו, ובראשם הדס עפרת, יתנו את דעתם על יתר מרכיבי התיאטרון, החזותי או מכל סוג אחר, וידריכו את הלומדים בבעיות המבנה הבימתי, ז.א. בבעיות המקצב ובשימוש בטקסט והשמעתו. במילים אחרות, בבימוי.

מבט ראשון: אוצרות דוברון

דורית קידר

[illegible]

פולקלור: שם הרי פירין

להקת הפולקלור הלאומי של בולגריה

יוסי ונונו

המתקפה המזרח־אירופית נמשכת והפעם בולגריה. אם בפסטיבל ישראל זכינו לשמוע את הנשים הבולגריות במופע המצוין "מסתרי הקול הבולגרי", הרי שהפעם מדובר במופע עממי יותר של להקת "פירין", להקת הפולקלור הלאומי של בולגריה המונה 75 רקדנים, זמרים ונגנים.

להקת "פירין" הוקמה ב־1954, והיא קרויה על־שם רכס ההרים הבולגרי הגובל ביוגוסלביה. מנהל הלקה הוא קירול סטפנוב, אמן נערץ בבולגריה, מומחה לאמנ.ת בולגרית והאיש שלזכותו זוקפים את הצלחת הלהקה בבולגריה ומחוצה לה. סטפנוב אחראי גם לעדכון הרפרטואר של הלהקה — שירים וריקודים, תוך שימור הסגנון המקורי והטוהר של מורשת הפולקלור הבולגרי עם מתן פירושים מודרניים עכשוויים.

חברי הלהקה נבחרים בקפדנות והם נדרשים לכישורים נרחבים הן בתנועה והן בשירה. עד היום הופיעו חברי "פירין" בלמעלה מ־30 ארצות, בין היתר בארה"ב, אירופה, אוסטרליה ואפילו סין. אם מעניין אתכם, אז ב"טלגרף" הלונדוני כתבו: "קונצרט שהוא פנטזיה עשירה וצבעונית", וב"גאוויטינו" האיטלקי: "הנשמה הבולגרית מצאה את ביטויה באמנות האנסמבל, שהופעתו היתה מקור של רעננות ומקוריות, עושר צבעוני, צלילים ומקצבים".

המשורר הבולגרי, אביטם אכיטימוב, כתב: "כשהזומרים החלו לשיר, נדמה היה כי גם כוחות הטבע הושפעו מהם..." ונגד זה באמת שאין מה לעשות. חברי "פירין" יופיעו במועצה אזורית אשכול (17/8), בתל אביב (18/8, 30/8, 31/8), בירושלים (20/8, 27/8), בחיפה (21־22/8) בבן־שמואל (24/8), בכפר־מנחם (25/8) ובעין־השופט (29/8).

פירין — הנשמה הבולגרית

[illegible]

יעל ישראל

מקורות

"מטולדו לירושלים", סרטו של יהורם גאון בבימוי שמואל אימברמן

יוסי ונונו

[illegible]

דוד ארון

חוזרים למדים

בתוככי סין

סין עדיין משתנה. האוריינטציה הצבאית הופכת ממגננה כללית לסיוע בפתרון סכסוכים אזוריים. המדים והדרגות, בדומה לצבא המערבי, חוזרים

המכונה הצבאית הענקית של סין עברה בימים אלו שידוד־מערכות יסודי, כאשר האוריינטציה משתנה מ"מלחמה עממית טוטאלית" לסכסוכים אזוריים.

לדברי משקיפים צבאיים מערביים מיקד קרב ימי קצר בין כוחות־צי סיניים וייטנאמיים, שהתחולל בחודש מארס, את תשומת לבם של אנשי התכנון הצבאי בפקינג ב"מלחמות מקומיות", המוגבלות מבחינה גיאוגרפית ומבחינת הזמן. מנהיג המפלגה הקומוניסטית ז'או זי־יאנג אמר בחודש מאי לנגולים של "צבא השחרור העממי" שאין עוד נשקפת לסין סכנה מיידית מצד בריה"מ, והוא ציווה להקים "יחידות מחץ" שניתן להפעילן במהירות בסכסוכים מבודדים.

מאז ההתנגשות בחודש מארס על איי ספרטלי השנויים במחלוקת בדרומו של הים הסיני, שוב התלקח בקרב הצבא הוויכוח על היתרון שבקניית נושאות מטוסים. חיל האוויר הקטן של סין אינו מסוגל לספק די כוח אש לשם הגנה על המעוזים הצבאיים ותחנות המחקר של סין באיים הנ"ל, המרוחקים כ־900 ק"מ מן היבשה הסינית. לדברי אחד הנספחים הצבאיים מבצעים טייסים סינים נחיתות־דמה על סיפון נושאת מטוסים בשדות תעופה צבאיים, חרף העובדה שלסין אין נושאת־מטוסים או מטוסים ימיים. "הם רחוקים שנות אור מבניית נושאת מטוסים, ויהיה עליהם לקנותה", אמר. אלטרנטיבה זולה יותר, שנדחתה על־ידי סין ב־1982 כיקרה מדי, היא קניית מטוסי "הארייר" בריטיים.

במאי מסרו כלי התקשורת הסיניים הרשמיים, שווייטנאם מרכזת כוחות לשם כיבוש איים ושוניות נוספים, ודרשו את הוצאתם. אגב, מקור סובייטי מסר ל"רויטר" כי בריה"מ הבהירה להאנוי כי לא תתערב בסכסוכיה הטריטוריאליים עם סין. לדברי משקיפים אקדמיים במערב, מתרחקת סין באחרונה התרחקות דרמטית מתפיסתו של מאו צה־טונג בדבר מלחמה עממית טוטאלית, בה נמחץ כל פולש אפשרי על־ידי מספר הלוחמים גרידא. בשנתיים האחרונות היא ביצעה ארגון מחדש של הצבא והקימה כ־25 חילות משולבים, אף־כי מחמת אילוצי תקציב רק שניים הם כיום בשירות מבצעי. מאז 1985 שוחררו מיליון גברים ונשים מצבא השחרור העממי, ולדבריהם של נספחים צבאיים ישתחררו השנה עוד אנשים, לאחר שיונהגו מחדש דרגות.

החזרת הדרגות, שבוטלו בהמשך "מלחמת המעמדות" של מאו בשנת 1964, אמורה היתה להתבצע כבר לפני שלוש שנים אך הצעד נתקל בהתנגדות חזקה מצד קצינים ואורחים מבוגרים. לדברי מקור בצבא סין יקבלו החיילים ב־1 באוגוסט מדים חדשים בנוסח מערבי, וב־1 באוקטובר חגה הלאומי של סין, יוספו להם סמלי דרגות.

תקציב ההגנה של סין הוקטן מאז 1978, השנה בה העלה דנג שיאו־פינג את סין על דרך הרפורמה. חלקו של צבא השחרור העממי בתקציב המדינה ירד מ־17.5 אחוזים ב־1979 ל־8.2 אחוזים ב־1988.

"רויטר"

מסורת ומשבר

"המבצר הנצור", ספרו של הסיני שיאן ז'ונג־שו, שתורגם לאחרונה לכמה שפות אירופיות, הוא רומן על תרבות שאינה מסוגלת לשנות ערכים מאחר שיש בה אינפלציה של ערכים

שם הרומן של שיאן ז'ונג־שו — "המבצר הנצור" — אשר באחרונה תורגם לשורה של שפות אירופיות, הוא רמז לאמרה של מונטיין, אשר כינה כך את הנישואין: אלה המצויים בחוץ מבקשים להיכנס, והנמצאים בפנים רוצים שיניחו להם לצאת. אך מעבר לכך הוא מציין את המצב הפוליטי, המכתיב במישרין או בעקיפין את ההתרחשויות העלילה: הכיבוש היפאני בסין.

בשנה הראשונה למלחמה — 1937 — שב סטודנט סיני צעיר, פאנג הונג־ג'יאן, מאירופה וביתה מלא ציפיות, ודיפלומה מזויפת בכיסו. וזו נוכל וכזובי ומלאנכולי, החסר אף שמץ החלטיות — לטוב ולרע. בגלל המלחמה הוא מבקש לעצמו תעסוקה בפנים־הארץ, מקום שם אפשר עדיין למצוא ביטחון, ואף מעריכים עדיין דיפלומה — אפילו היא מזויפת. אך המסע והעבודה נהפכים להידרדרות בשלבים מכאיבים: כשלונות מקצועיים מתחלפים באכזבות ארוטיות. בסוף מוצא הגיבור כלה, אך זו קשוחה כמו האומה כולה, ובוודאי יותר קשוחה מן הגיבור. אחרי הריב הסופי — פאנג פשוט אינו מסכים לעבור בשביל דודתה של אשתו — נותר הגיבור מושפל ועזוב מכול.

אין זה רומאן המפאר את "התנגדות הגבורה ליפאנים", אלא תיאור בו מכתיב השוק את "מוסר" הדמויות למיניהן: ספסרים ושארלאטאנים, אינטלקטואלים הכפכפים וסוחרים חלקלקים וכן קצינים גמישים כצלופחים. לא ייפלא איפוא שרק מעטים אהבו את הרומאן בשעת הופעתו בהמשכים (1946 ו־1947), והארץ היתה שרויה במלחמת אזרחים, ומן הסופר נדרש לשאת ברמה את הדגל, דגל כה גדול. עד שלפרקים לא ראו מתחתיו את נושאו. הטענה נגד שיאן היתה, שהוא מתייחס בציניות לגיבורין, דבר שאסור לעשות אלא אם כן נמנים הללו עם מחנה האויב. אך משגיחי התרבות בסין כעסו גם מסיבה אחרת: הרומאן מלא אסוציאציות נועזות, רמזים פיוטיים ומטאפורות מלומדות מכל ההיסטוריה והספרות של אירופה ושל סין גם יחד והמבקרים לא מצאו בו את רגליהם ואת ידיהם.

המחבר שם ללעג את מקדשי המלומדות ואת כוהניהם. אך זה היה יותר מווירטואוזיות גרידא: לוליינות הכתיבה של שיאן היא עצמה מטאפורה לחברה והתרבות של סין בימים ההם: זו היתה תערובת של מושגי מוסר מסורתיים ואידיאלים מיובאים של יופי, של מורשת תרבותית שלא הובנה ומודרניזם מגושם. "איכשהו מקלקלים בסין כל דבר טוב שבא מן החוץ", קובל ברומאן אחד מידידי הגיבור — שהוא עצמו נמנה עם המקלקלים.

"המבצר הנצור" הוא רומאן על תרבות שאינה מסוגלת לשינוי ערכים, מאחר שיש בה אינפלציה של ערכים, ומנהלי חשבונות כה רבים פוטרו בה, עד שאין בה עוד איש המסוגל לעשות מאזן...

ד"ר שפיגל

שיבתו של מרקו פולו

ב"ארמון העם העמלי", בשולי העיר האסורה, מבלים בדרך־כלל אזרחי פקינג במשחק כדורסל או טניס־שולחן, אולם בסוף השבוע הראשון של חודש יוני השנה התקבצו שם עשירים מערביים כבדי מטבע זר למכירה פומבית בינלאומית. בעלת אופי מיוחד־במינו: חברת סות'בי הלונדונית הביאה כאן למכירה 70 מתנות — ביניהן יצירות ציור סיניות, יצירות אוואנגארדיות מן המערב, קישוטים וכלי חרסינה מסוור ובן בגדי אופנה פרי יצירתם של אמנים פאריסאים; ליטוגרפיה קאוויואר על טמפילדבסק, קוניאק צרפתי משנת 1777, ושני בקבוקים מלאים בושם מבחר ("כל בקבוק מכיל ליטר וחצי", מטרים - הקטלוג). אמן־הפופ רוברט ראושנברג נתן אחת מיצירותיו ("מתגם סיני") וסזאר תחב 500 דגלים סיניים לתוך קופסאות פלאסטיק ("חלוקת בבודד"), ומשפחת פיקאסו תרמה קנקן קראמיקה מעזבון האמן.

ועוד נתרמו אוכב עשוי קששיר ומשי, ענק מעשה ידיו של תכשיטן פאריסאי ידוע, וציור (פרח שזיף) של טנג לין, בתו של טנג הסיאו־פינג. מחיר המוצא של עבודת החברה טנג לין 6,000 עד 8,000 דולאר.

לרוחב־לב זה יש סיבה טובה: הכנסות המכירה הפומבית היו קודש להצלתן של העיר ונציה ושל החומה הסינית הגדולה, ל"שמירה על היופי ולהגנה על מורשת האנושות", כפי שהטעימו המארגנים: סוכנות "פה אר אינטרנאסיונאל" הפאריסאית ומשרד התיירות הממלכתית של סין.

למבצע אקזוטי זה של תיירות־צדקה ניתן שם היסטורי, "שיבתו של מרקו פולו", ובשמו של ונציאני זה — האירופאי הראשון שביקר בסין ופרסם ספר על הרפתקאותיו — סיירו 200 אורחים מוזמנים ברחבי הרפובליקה העממית, חגגו בה קרנבל נוסח ונציה, ולמטעמים של המטבח הקיסרי לשעבר האזינו לצלילי האופרה של פקינג. לאחר ביקור על החומה הגדולה, אשר לשם כך כוסתה מרבדים, אכלו צוהרים ב"אולם הגדול של העם", כן שיעשעום זמרות ו"אמני פעולה" מערביים. האירוע הועבר ב"מונדוויזיון" וכך הביא לרשויות התיירות הסיניות פרסומת־חינם.

חוץ מזה גבו הסינים בעד שירותים סכומים נכבדים מאוד: בעד 120 מכוניות קיבלו למשל, 42,000 דולארים ביום (דמי מונית רגילים ליום הם כ־50 דולארים). התרומה לתיקון החומה הגדולה הגיעה כנראה (בדולארים) לסכום של שש ספרות...

לקומוניסטים הסינים לא נגרמו, כנראה, נקיפות מצפון על תצוגה זו של עושר קפיטליסטי בארצם. גם מארגני האירוע חשבו עצמם, לפי כנראה, חסונים בפני ביקורת: "כמובן, אפשר היה להתרעם ללא גבול על אותם אישים קפיטליסטיים כולטים, היוצאים לארצות קומוניסטיות כדי למצוא שם את מקור התענוגות", כתב הסופר הצרפתי לוסיין בוואר בחוברת הפרסומת למכירה הפומבית הנ"ל: "אך אין מה לעשות: עובדה היא שהעולם המודרני נולד ממנהגים כאלה".

להנחות מסוג זה בוודאי לא הסכימו המרקסיסטים של פקינג (גם אלה של הרפורמות), הרואים עדיין בהמוני העם את מניע ההתפתחות ההיסטורית. אך עם ההמונים הללו "השגרירים של סגנון חיים מסוים" (כדברי החוברת הנ"ל), לא באו כלל במגע: הסינים היחידים, שאיתם שוחחו, היו עסקני תרבות...

אגב, כבר מחיר ה"הרפתקה" הזאת היה עדות לכך שהקפיטליסטים נשארו כינס לבין עצמם, 9,500 דולארים בעד שהות של 10 ימים בסין.

"ד"ר שפיגל"

...ואל, מנהל הבזאר של פקינג. קפיטליזם בסין

רשות הקורא

לקח למתלבטים בעם

מן המפורסמות הוא, שמנהיגי ר"צ, שולמית אלוני, יוסי שריד ועוד — "לידתם" גידולם, התפתחותם, המראתם, היו במסגרת מפלגת העבודה, או ביתר דיוק, מפא"י ההיסטורית. הראשונה נפרדה ממפלגתה־מכורתה בעיקר עקב "סכסוכי נשים" וגולדה ז"ל וכר"ע השני, שנמנה פעם עם מחנה רבין (!) ופעם עם מחנה פרס (!) ומשלא הצליח להקים מחנה משלו, עזב יחיד, או נעזב — זו "שמאלה", עד שהגיע לר"צ הבלתי־סוציאליסטית (שחלק מחבריה, בעיר ובעיקר בקיבוצים, תבע בפנים הליכה משותפת לבחירות עם מפ"ם, שתחת דגל השמאל הרחב).

עתה מסתבר, כי תנועת ר"צ חתמה על הסכם עודפים עם מפלגת העבודה (כב"ל...). "ללא כל ניסיון מוקדם לברר אפשרות של הסכם עם מפ"ם" (הודעת המזכ"ל א. גרנות). למידע הנ"ל, ב"על המשמר", התוסף בו ביום מידע נוסף בעל משמעות, בביטאון השותף הישן־חדש, "דבר": "בהנהלת ר"צ היו שהציעו הסכם עודפים עם מפ"ם, אך הרוב נטה להסכם עם המערך. יצויין, בהנהגת ר"צ לא היתה מפ"ם, אלא תנועת המרכז" (ההדגשה שלי — ד.ד.).

על התפתחות זו ניתן לומר "מצא מין את מינו". אלוני ושריד העדיפו על פני מפ"ם את מפא"י (מכורתם): וירשובסקי, צוקר ומואב הלא־סוציאליסטים מן ה"מרכז", פשוט "קפצו על המציאה". ו"הכל אתי שפיר" ולשון אחר, הכל הולך למישרים.

נותרה הקושיה, מה הם יענו לחבריהם (בקיבוץ ובעיר) חותמי העצומה בדבר שיתוף פעולה מפ"ם־ר"צ וחזית השמאל הציוני עם הכוחות המתקדמים של ערביי ישראל. מה יסביר חבר הוועה"פ של הקבה"א רן כהן (גן־שמואל), ממקימי "שי"ח" ולמי שאינו זוכר, "שמאל ישראלי חדש"), שכנגד מפ"ם "השמאלית־הישנה". דומה ש"אין בעיה". הוא פשוט לא יסביר. כשם שלא ענה בזמן האחרון לשאלות שהופנו אליו לגבי ר"צ ותוכנה, בתוך שלושה מאמרים שהתפרסמו בעתוננו.

ל"מתלבטים בעם" בקיבוצינו וסניפינו, צמאי האחדות השמאלית, יהיה זה בוודאי לקח מאלף לקראת הכרעתם ביום הבחירות.

דוד דורון (ספקטור), שמיר

שוב מוליכים שולל את הגימלאים

שוב אנו עדים לניסיון שקוף מצד יו"ר השדולה למען הגימלאים, הח"כ נאווה ארד, להוליך שולל ציבור פגוע ומקופח זה. ידוע לכל ש"השדולה", חרף יומרותיה של נאווה ארד, ופרסומית גדושי התנופה של הסתדרות הגימלאים, לא עשתה עד כה דבר לתיקון העוול המשווע והמתמשך כלפי הגימלאים.

לפני מספר חודשים נתקבלו ואושרו בכנסת, בקריאה טרומית, ארבע הצעות־חוק בנושא הגימלאים, אולם הצעות אלה לא הגיעו לקריאה ראשונה, שנייה ושלישית, ובכך הוכחה קבל עם ועדה הונאת ציבור הגימלאים. עתה, כאשר פעילות הכנסת ה־11 כסיומה וריח הבחירות באוויר, חוזרים על אותו תרגיל ומפרסמים בכלי התקשורת כי אושר חוק האזרחים הוותיקים בקריאה טרומית. האם נשכחה מליבם אימרתו של לינקולן, כי אי־אפשר לרמות את כל האנשים כל הזמן?

מה שבטוח הוא, שחברי הכנסת הנכבדים, וכל הבכירים הצמודים לשכירים, לא יזדקקו לשדולה כדי לזכות שוב בתוספת של 15% למשכורותיהם המנופחות, שכן הוכח בעליל לאורך שנים, כי לעצמם הם מיטיבים לראות בהצלחה יתירה.

שלמה דיאון, ירושלים

ממתי שלנו?

נדהמתי לקרוא, ב"על המשמר" מיום 1.8.88, ידיעה תחת הכותרת: "נעצרו כ־100 מסתננים שלנו (ההדגשה שלי — ל.ד) בתחום הקו הירוק". הדבר חזר שנית בגוף הידיעה ונשאלת השאלה, מתי החליט "על המשמר" לספח את השטחים "שלנו" והאם בגלל האינתיפאדה?

לטיף דורי

הערת המערכת:
המלה "שלנו" מושלכת במקרה זה לשניים. "ש" במשמעות אשר, ו"לנו" במשמעות "נשארו ללון". אכן, לא חל פיחות בעמדותנו, והתדהמה המובעת במכתב איננה אלא תדהמת־שווא.

חרם מסוכן

"מהרסייך ומחריביך ממך יצאו." ההיסטוריה חוזרת על עצמה ושכנינו הערביים, בעזרתם האדיבה של אחינו היהודיים, מנצלים זאת היטב.

"אל תקנו" — מודעה של "מצפן" קוראת למתנגדי ההתנחלויות לא לקנות במפעלים ביו"ש, רמת הגולן וחבל עזה, ומצרפת לקריאה רשימת מפעלים. ובעצם, אולי עלינו להודות לאנשי "מצפן" שמפרסמים מפעלים אלה והציבור היהודי יפעל לעודדם ולהרחיב עיסוקיהם. ב"כל העיר" בירושלים נמסר בכתבה, כי "אדריכלים מחרימים את יו"ש וחבל עזה".

החרם הערבי על מדינת ישראל והוליך כיוון. כשראו "חכמי ערב" לתקוף את העם היהודי מבחוץ זה מחזק ומגבש אותו, והפרידה המדינה היהודית לא מצליחה, לא במלחמות ולא בחרם, החליטו, ובחוכמה, לנצל את טוב הלב, היושר והתמימות של עמנו ופנו אל "החברה הטובים" ואמרו להם: אם אתם באמת מסכימים איתנו לגבי זכות קיומו של העם הפלסטינאי וזכותו להגדרה עצמית, חושבים שיש לכם בעיה דמוגרפית שתלך ותחריף, אינם רוצים להיות עם שולט, ובכלל נמאס לכם מהמלחמות ואתם רוצים שלום, ושהילדים שלכם לא יצטרכו להילחם עוד. אל תשבו בשקט. לא מספיק לומר, לכתוב, להפגין, להביע דעתכם בבחירות, לקבל את דעת הרוב הדימוקרטי ולשאוף אליו. יש לפעול למשהו יותר אמיתי, יותר מעשי, משהו שיגרום לאותם מתנחלים להתגייב — פשוט תהרסו. תהרסו תעשייה, תהרסו בנייה, תהרסו יצירה, תהרסו ותחריבו כל חלקה טובה, תיצרו פילוג בעם. שירינשו בכם, אתם הרי אמיתיים. לא איכפת לכם להקריב את עצמכם למען "האידיאל" של האמת המוחלטת, לא איכפת לכם להקריב את משפחתכם, את עמכם וארצכם. ותאבדו, כי אתם מאמינים שלערבים בפלשתין מגיעה מדינה, גם על חשבון ובמקום העם היהודי, וכל הדרכים כשרות.

צר לי עליכם, אחי. אך מקווה אני שפעולתכם המסוכנת תפקח את עיני כל העם, ואולי במקרה גם את עיניכם, ותבינו לאיזה אסון אתם מובילים ומובילים את כולנו, ברצונכם "להיות בסדר" עם האויבים, ולא תשוב על חשבון מה.

אלי כהן, סגן ראש מועצת מעלה אדומים

הקול הצף העירוני

אני, עירוני בעל זכות הצבעה לכנסת, הקול הצף, פונה אליך, חבר/ת הקיבוץ הארצי, לעזור לי להחליט על דרך הצבעתי כנובמבר השנה. כאלפי ישראלים, בעיר בכפר, ובעיירות הפיתוח, אינני רוצה להצביע למען הליכוד, וגם לא למען המערך, אבל — אני ציוני, אני סוציאליסט, אני ליברל, אני בעד שלום של אמת, אני בעד המשך חיים במדינה יהודית ובארץ ישראל, אני בעד דו־קיום ישראלי־ערבי, אני בעד שוויון גדול יותר בחברה הישראלית, אני בעד צדק לאיש העובד ונגד הפרוטקציונרים והפטרונים והמנגנון המפלגתי. אני נגד הדמגוגיה הלאומית, נגד סיסמאות נבובות, נגד הכיסאולוגיה המפלגתית. אני בעד טוהר העקרונות והאמונה בדרך. אני בעד דברים יפים שישנו את פני החברה הישראלית ממצבה העגום היום.

אינני מוצא אותם, לא במערך של פרס־רבין ולבטח לא בליכוד של שמיר־ארנס.

פתאום נדמה לי שנוצרה אפשרות אחרת מאשר שלומית אלוני את יוסי שריד. נדמה לי שאולי מפ"ם היא הכתובת. אולי התעוררות תיכנית עומדת בפתח. פתאום יש בעד מי ובעד מה להצביע, אפשר להטיל את הפתק לקלפי והוא ייצא משם, נטו, למען כל החלומות והתקווה שעליהם חונכנו וחינכנו את ילדינו. או מה אתם אומרים?

אנא, צאו מיד בקול גדול ואימרו — האם אני טועה במחשבותי אלו, האם הכל אותו דבר, האם אין שום סיכוי לחלומי זה. פיקחו את עיני. אני מתלבט. יש לי בעיה. אני מבקש את עזרתכם, ואתם יכולים היום לעזור.

עד כאן אני מבקש. מכאן, עלי לומר לכם דבר אחר (ואולי נבואת זעם). אם לא תתנו לי תשובה על דברי אלה ולא אוכל להחליט — ואיתי כל אותם אלפי מתלבטים — אני בבוא היום, כאשר תקראו לנו בעיר לעמוד מאחוריכם בשעת מבחן, לא נוכל לבוא ולעמוד עימכם בכל מאבק שהוא, כי לא נהיה קיימים פה.

זיכרו, אתם שכוניתם על־ידי בגין "מליונרים בבריכות שחיה", יבוא יום, והוא לא רחוק, תקראו לנו, לאנשי העיר, וקריאתכם לא תישמע, ואל יאמר איש כי לא קראנו לכם מעמקי ליבנו ולא הזהרנו.

עזי חיימוביץ, ערד

תן טרמפ לחייל

מאטיץ' הודיע סופית: אני בא לאמן בהפועל ת"א

המאמן יקבל 35 אלף דולאר לעונה • סיני ייפגש הערב עם ראשי הקבוצה בקשר לחוזהו • אוהדים ממורמרים על נסיון מכבי ת"א לרכשו • 26 שחקנים באימון הראשון

כדורגל

יצחק ויסהוף

ראטימאלב מאטיץ' יאמן את האלופה הישראלית, הפועל תל-אביב, בשנתיים הקרובות. מאטיץ' יגיע לישראל כבר השבוע, ויצטרף לאימוני הקבוצה, שהחלו אתמול.

אברהם מזרחי, גזבר מחלקת הכדורגל, שוחח אתמול עם המאמן היוגוסלבי לאחר שזה הבטיח לו ערב קודם-לכן תשובה. מאטיץ' ביקש להתייעץ עם משפחתו לפני שנענה לבקשת הפועל ת"א.

המאמן היוגוסלבי ויתר על אימון הנבחרת האולימפית של ארצו, ולפיכך ביקש מגזבר הפועל ת"א העלאה בשכרו. מזרחי השיב לו כי הוא מוכן ללכת לקראתו, ובנוסף ל־30 אלף הדולארים, אותם יקבל לעונה אחת, יתווספו לכיסו עוד 5000 דולאר.

מאטיץ', בן 45, יגיע לישראל לבדו. רעייתו תצטרף אליו מאוחר יותר, בעוד ששני ילדיו ישארו ביוגוסלביה. מאטיץ' כבר פנה למיניסטריון הספורט בארצו, ושם קיבל הבטחה שכל הניירות בקשר לבואו לישראל יסודרו.

מכבי ת"א רוצה את סיני

קפטן הפועל ת"א, משה סיני, ייפגש הערב עם שלושה מחברי הנהלת הקבוצה, היו"ר חיים צימר, הגזבר אברהם מזרחי ומנהל הקבוצה, ניסן ניסנוב, בקשר לדרישתו לחוזה לשש שנים. סיני דורש סכום כסף אגדי, והפועל ת"א לא מתכוונים להיענות לדרישותיו.

בינתיים הודיעה מכבי ת"א, באמצעות צד שלישי, כי היא מעוניינת לרכוש את משה סיני מהפועל ת"א. בצעד נגדי להצעת מכבי ת"א הציעו מספר אוהדי הפועל ת"א לרכוש את חלוץ מכבי ת"א, אלי דריקס.

אלטר ועמר לא התאמנו

אתמול ערכו שחקני האלופה את אימון הבכורה שלהם העונה, בהדרכת שמעון בן-יהונתן, המועמד לשמש כעוזרו של מאטיץ'. באימון נוכחו 26 שחקנים. בלטו בהיעדרם: השוער אריה אלטר, יהודה עמר, וכן השחקנים הנמצאים ברשימת ההעברות: גיל לנדאו, מיקי בן-שיטרית ושבתאי לוי.

בן-יהונתן ערך אימון שכלל בעיקר ריצות למרחק של 5 ק"מ, וכן "ספרינטים". לאחר-מכן ביצעו השחקנים אימוני מסירות עם כדור, ובסיום אמר אלי כהן, מכוכבי הקבוצה: "אני מקווה, יחד עם כל חברי, לפתוח את העונה ברגל ימין. אני מאמין שעכשיו נתחיל לעבוד קשה. המנוחה היתה חשובה לנו כדי להתאושש מהעונה הקשה, וכן מהביקורות שהוטחה כלפינו בכלי התקשורת. למזלנו יש להפועל ת"א שחקנים שמסוגלים להתאושש מהמכות שספגנו, ועם הרבה עזרה נלך שוב על אליפות. בסך-הכל על אליפות לא צריך לדבר — צריך לעשות אותה, ואת התשובה לכולם ניתן במגרש".

נכון לעכשיו: קבוצת הפועל חיפה בפירוק

לאחר שלא קיבל את 30 אלף השקלים, שהיו סלע המחלוקת, הודיע שלזינגר על הסתלקותו ★ השחקנים הסכימו להפחית משכרם אבל ללא הועיל ★ הבוקר ייעשה מאמץ נוסף לקיים הקבוצה

יוסף גלזר

פירוקה של קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה קרוב עתה יותר מתמיד. שלושה ימים לפני תום מועד ההעברות באיגוד הכדורסל הודיע אתמול הפטרון, יעקב שלזינגר, על הסתלקותו מניהול הקבוצה.

שלזינגר המתין עד לשעת צהריים, ולאחר שלא קיבל את ההקצבה לה יחל ממועצת פועלי חיפה יצר קשר עם כל כדורסלני הקבוצה, כולל הרכש חטרי, פנחס חוזז, והודיע להם כי הם חופשיים לעבור לכל קבוצה ומשוחררים מהתחייבותם לקבוצה החיפנית.

קדמה למהלך זה שרשרת התרוצצויות במטרה ליישב את חילוקי-הדעות בין שלזינגר ומזכיר מועצת הפועלים, משה ורטמן, מאחר שסלע המחלוקת עמד על 30 אלף שקל בלבד. שלזינגר טען כי על מפ"ח להעביר לו 80 אלף שקל, לפי ההסכם ביניהם, ואילו ורטמן טען כי היא רק בסך של 50 אלף שקל, וכי על מרכז הפועל להעביר 30 אלף שקל נוספים.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, סירב להגדיל את תמיכתו המובטחת (150 אלף שקל) ב־30 אלף שקל נוספים, וכך נסללה הדרך לפירוק.

כדורסלני הקבוצה לא השלימו עם רוע-הגזירה ובעידודם של יו"ר ההנהלה, אילן טלר, וראש חוג האוהדים, דוד שמיר, התארגנו כדי להותיר את שלזינגר בקבוצה. כל כדורסלן הסכים להפחית 3000 שקל משכרו השנתי במשאל טלפוני שערך הקפטן דורון קסקי, אולם שלזינגר לא הסכים לצעד זה, ונותר בסירובו העיקש לניהול הקבוצה.

מזכיר מפ"ח, משה ורטמן, ציין כי שוחח במוצאי-שבת עם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, כדי לנסות להשיג ממנו את 30 אלף השקלים, אך אופק סירב ונאות להגדיל את

כדורסל

הקצבתו בעשרת אלפים שקל.

ורטמן שיגר אתמול מברק בהול לאופק בו כתב: "כדי למנוע פירוק קבוצת הכדורסל בהפועל חיפה אני תובע ממרכז הפועל לעמוד בהתחייבותו כלפי מפ"ח ולהעביר לאלתר 30 אלף שקל, שיועברו לשלזינגר כדי שימשיך לנהל את הקבוצה".

רוב שחקני הקבוצה כבר הבטיחו לעצמם קבוצות אלטרנטיביות למקרה שהפועל חיפה תפורק, ואם היום לא תבוצע תפנית של 180 מעלות עשויים רוברט יוברט וגיא גודס לעבור למכבי חיפה, פנחס חוזז ואבנר שם-טוב לאליצור רמלה ודורון קסקי להפועל גבת.

מאמנה המיועד של הפועל חיפה, ידיב ורשיצקי, השוהה למטרות רכש בארה"ב, קיבל כבר הוראה לשוב מייד ארצה.

אמש ניסה האוהד דוד שמיר להיפגש עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, שהגיע להיכל הספורט ברוממה לנעילת פסטיבל הפולקלור ולתבוע ממנו את התערבותו כפי שעשה במקרה של כדורגלני הפועל ת"א.

בפני הפועל חיפה ניצבת עדיין "האופציה האמריקנית" של איש-העסקים יואב כץ, אולם זה כבר חזר לארה"ב וספק אם יספיק עד יום רביעי לארגן את השורות.

ברקוביץ, ארואסטי ו...רוזין הפסידו בליגת הקיץ

אריה גיטליס

מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי, ששיחקו אמש בקבוצת פוינט-9, לא הצליחו לסייע לקבוצתם להעפיל לגמר הטורניר הרביעי בליגת-הקיץ בכדורסל. במשחק מלהיב ומרתק נכנעו הצמד הוותיק וחבריהם לקבוצת ביק — 108:102, אחרי שבסבר הוליכו 48:55 בהפסקה וארבע דקות לאחר פתיחת המחצית השנייה — 54:68.

למרות ההפסד הפגינו מיקי ומוטי משחק מצוין, כל עוד עמד להם כוחם. מיקי, בסלים מרהיבים ומוטי, בחטיפות כדורים ובאסיסטים, הוכיחו כי עדיין לא נס ליחם.

לביק קלעו: ארדיטי 33; מאור 21; אבי מזרחי 15; אגמי 13; כוגין 10; אלימלך 7; איציק כהן (רמת-השרון) 7 ומוסקוביץ 2.

לפוינט-9: ברקוביץ 19; פליישר 19; זמורה 19; איציק כהן 15; קצרי 11; שטרייכמן 10; ארואסטי 4; שפינר 3 ובנטל 2. שפטו: נפתלי עובדיה ואילן אורגד.

ביק תיפגש ביום רביעי בגמר עם מגדיל, שגברה במשחק מרתק על אן.בי.איי. — 87:89, לאחר 44:52 במחצית. משה רייס השיג את הנצחון חמש שניות לסיום בקליעות-עונשין.

למגדיל קלעו: חזן 19; אטלס 18; רייס 15; וקנין 14; שם-טוב 10; ברוילי 9; מולכו 2 וסלינגס 2. לאן.בי.איי.: רכליס 22; גוט 19; שפע 18; גלעד כץ 10; קרמן 6; לנג 6; שידלצקי 4 ותומר חנוך 2. שפטו גלפרין ואורגד.

את הקבוצות אימנו ביק — אחישי פלדמן; מגדיל — ישראל לב; פוינט-9 — יהושע רוזין ואן.בי.איי. — רוני ברשק.

בתחרות הטבעות ניצח רון שטרייכמן וב־3 נקודות — איציק כהן מרמת-השרון.

רלף קליין עודד את הטניסאים באיטליה

טניס

נבחרת הנוער של ישראל בטניס שבה אמש עם מדליית הכסף בטורניר הבינלאומי שנערך באיטליה. מקבלי הפנים הנרגשים בנמל-התעופה בן-גוריון אמרו, שהתחרות על גביע "ולאריו" נחשבת לאליפות אירופה בטניס לנוער עד 18.

בועז מרנשטיין בן ה־18, המתגייס ביום שני לצה"ל; רביב וינדנפלד, בן ה־17 ואהוד וינברג, בן ה־17, יחד עם המאמן שלמה צורף, התקבלו על-ידי יו"ר איגוד הטניס, קלי פרידשטיין, קרובי משפחה והטניסאי הוותיק שלמה גליקשטיין, שבירך אותם בשם טניסאי ישראל על ההישג הנאה.

השחקנים הצעירים סיפרו שזכו לעידוד בלתי-צפוי כבר במשחק הראשון והקשה נגד איטליה (1:2) כאשר בקהל התגלה מאמן הנבחרת הלאומית בכדורסל, רלף קליין. הוא עודד אותם, התווכח עם השופט, ויצר סביבו אווירה של משחק כדורסל "לוהט". דבר דירבן את הישראלים לעשות מאמץ מיוחד כדי להתגבר על יריביהם.

הישראלים גברו במשך השבוע על איטליה, אנגליה וצ'כוסלובקיה, והפסידו בגמר לשבדיה, שהיתה מדורגת במקום הראשון.

פרידשטיין אמר, ששחקנים צעירים אלה הם פרי ראשון, ודור שני של עבודה מגיל 10־12 שנה במרכזי הטניס בישראל, ומהווים את העתודה הישראלית למשחקי גביע-דייויס בעתיד.

מאמן נבחרת מצרים הודח לאחר הכשלון בגביע-ערב

מאמן נבחרת הכדורגל של מצרים, פואד סדקי, הודח מתפקידו. זאת לאחר שהנבחרת המצרית סיימה רק במקום השלישי במשחקי גביע-ערב, שהיו ברבת-עמון.

זו הפעם השנייה השנה שמאמני הנבחרת הודחו. קודם-לכן פוטר הבריטי מייק סמית.

מצרים הפסידה ברבת-עמון לסוריה — 4:3 בבעיטות-11, במאבק לעלייה לגמר.

עיתון הערב המצרי "אל מסא" דיווח כי התאחדות הכדורגל המצרית עשויה לבוא בקשרים עם רשויות הספורט של ברית-המועצות, מזרח-גרמניה ויוגוסלביה, ולבקשן למצוא מועמד לאמן את הנבחרת הלאומית.

סדקי, שחקן נבחרת מצרים לשעבר, התמנה בחודש אפריל כמאמן הנבחרת, במקומו של הבריטי מייק סמית, שכשל בשלבי גמר גביע-אפריקה, כאשר מצרים נוצחה בסיבוב הראשון על-ידי מרוקו.

ועדת-הבירור תפסוק בימים הקרובים בפרשת המתאגרפים בדרום-אפריקה

נוסח הטלקס שיישלח למזרח ברלין יסוכם הבוקר בהתאחדות

גוברים הקולות לסלק את הנוסעים לצמיתות

ראשי ההתאחדות לספורט יתכנסו הבוקר כדי לסכם את הדו"ח שיישלח עוד היום להתאחדות הבין-לאומית באיגרוף במזרח-ברלין, בקשר לנסיעת המתאגרפים הישראלים לדרום-אפריקה.

ועדת הבירור שנקבעה ע"י הנהלת ההתאחדות עומדת לסכם את

איגרוף

מסקנותיה ותוך הימים הקרובים תפסוק לגבי העונשים שיוטלו על כל הנוסעים: שבעה מתאגרפים, שני עסקנים, מאמן ושופט. לאחר פניית ההתאחדות הבין-לאומית, והחשש לפגיעה בספורט הישראלי בזירה הבין-לאומית, עלולים כל הנוסעים להיפסל לצמיתות.

נראה כי בטלקס הישראלי שישוגר למזרח-ברלין יימסרו העובדות שהמשלחת, שאגב חבריה טוענים שלא הופיעו בשם ישראל, יצאה ללא הודעה כלשהי לדרום-אפריקה, בלי לקבל אישור, או בלי להודיע כלל על הנסיעה.

בטלקס ייאמר עוד כי מוסדות הספורט בישראל גילו את הדבר רק לאחר שפורסם על כך בעיתונות.

מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, אמר אמש לכתב "על-המשמר": "אני מקווה שהתאחדות הבין-לאומית תקבל בהבנה את ההסבר הישראלי".

גורן להגליל-העליון

השופט אליהו מצא הורה לאליצור נתניה לשחררו לאחר הסכם-פשרה בין הצדדים

יצחק ויסהוף

הכדורסלן הבין-לאומי אור גורן ישחק בעונת המשחקים הקרובה בשורות מחזיקת הגביע, הפועל הגליל-העליון — הסכם על-כך נחתם בין גורן לבין הנהלת הגליל, ואתמול בוצע לאחר ששופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב הורה לאליצור נתניה, קבוצתו של גורן מהעונה החולפת, להעניק לו שחרור.

בלשכת השופט אליהו מצא הגיע גורן לפשרה עם אליצור נתניה.

אליצור נתניה טענה כי במהלך העונה החל גורן בעבודה שלא במסגרת הכדורסל ועבודה זו פגעה ביכולת המשחק שלו, ולא מיצה את עצמו. השופט פסל טענה זו כשציין: "בחוזהו של הכדורסלן, אין סעיף האומר עליו לעבוד. אם גורן כל-כך איכזב את אנשי נתניה מדוע הם רוצים בו?"

לעומת זאת קיבל השופט את טענתו של גורן כי אליצור נתניה לא עמדה בתנאי החוזה עימו, בכך שלא שילמה לו כ־40 אחוז ממה שהתחייבה.

בימים הקרובים ייקבע בורר שיחליט על התביעות ההדדיות בין גורן ואליצור נתניה.

כדורסלן גורן

תאריכי המשחקים אושרו ע"י פיפ"א

תאריכי משחקי ישראל במוקדמות הגביע העולמי בכדורגל אושרו ע"י פיפ"א.

המועדים המאושרים הגיעו אתמול לתל-אביב: 5 במארס 1989 — ניו-זילנד ברמת-גן; 19 במארס — אוסטרליה ברמת-גן; 9 באפריל — ניו-זילנד בחוץ ו־16 באפריל — אוסטרליה בחוץ.

אין מנחשי 14 — רק אחד ניחש 13

איש לא ניחש 14 תוצאות נכונות בשבת בטוטו והפרס יועבר למחזור הבא ויעמוד על 550 אלף שקל, כולל העברה.

משתתף יחיד ניחש 13 תוצאות נכונות ויקבל 79.500 שקל, 62 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 1280, 755 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 105 שקל ו־5649 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 14 שקל.

יאני חתם בבית"ר ירושלים

הכדורגלן הפועל כפר-סבא, אלי יאני, חתם אמש בבית"ר ירושלים, בשורותיה יופיע בעונה הבאה. יומיים קודם לכן חתם השוער בוני גינצבורג בקבוצה הירושלמית.

יעקבי (לגבת) ושפע (להפועל י-ם) עברו רשמית

יצחק ויסהוף

שני כדורסלנים בין-לאומיים, עומר יעקבי ודורון שפע, הועברו אתמול רשמית במשרדי איגוד הכדורסל לקבוצותיהן החדשות.

יעקבי העובר מבית"ר תל-אביב להפועל איתן גבת, העולה החדשה לליגה הלאומית, ואילו דורון שפע עבר ממכבי חיפה להפועל ירושלים.

הכדורסלן הצעיר אופיר כוחלי קיבל במוצאי-שבת את אישורה של אסיפת קיבוץ גן-שמואל לעבור מקבוצת הקיבוץ לקבוצה אחרת. בכוחלי מעוניינות הפועל הגליל-העליון, הפועל איתן גבת והפועל חיפה. נראה כי הגליל-העליון תזכה בשרותיו של הכדורסלן המוכשר.

סלקטר העפיל לחצי-הגמר בגרמניה

הטניסאי הצעיר דקל סלקטר העפיל לגמר, בקבוצת גילאי 14, בתחרות הבין-לאומית המתקיימת במארבריק מערב-גרמניה, בהשתתפות 180 טניסאים.

בחצי-הגמר גבר סלקטר על גרילינגן מגרמניה — 1:6, 2:6.

טניסאי נוסף, ערן שוורץ, נוצח ברבע-הגמר.

בגילאי 16 רשם אבי פרלון הישג נאה כשהעפיל לשלב חצי-הגמר, שם נוצח על-ידי אוליבר מאייר מהמבורג — 6:7, 6:4, 6:0.

בקר נוצח את מקנרו

בוריס בקר ניצח אמש בגמר טורניר הטניס באינדיאנאפוליס את ג'ון מקנרו — 4:6, 2:6.

בחצי-הגמר גבר בקר על האמריקני הבלתי-מדורג, טוד וויטסבן — 1:6, 6:4, 4:6, לאחר שעתיים, ומקנרו ניצח את בן-ארצו, רוברט סגוסו — 5:7, 3:6.

בגמר הטורניר בקיצביהל, אוסטריה, גבר השבדי קנט קרלסון על הספרדי אמיליו סאנצ'ו — 1:6, 1:6, 6:4, 3:6.

ג'ונסון רץ 100 ב־9.90

שיאן ואלוף העולם בריצת 100 מטר, הקנדי בן ג'ונסון, רץ את המרחק אור לאתמול באוטבה בזמן של 9.90 שניות, אולם בסיוע רוח גבית מעל המותר.

שיאו העולמי של ג'ונסון עומד על 9.83 שניות, והישגו באוטבה נקבע באליפות קנדה, המשמשת כמבחן-השתתפות למשחקים האולימפיים בסיאול.

שני נצחונות לישראל — 83:96 ו־103:111

ארליך כפה שוויון נגד הולנד — ישראל ניצחה בהארכה

דוד בבר

רותם ארליך, רכז נבחרת הנוער בכדורסל, הוא האיש לו חייבת ישראל את נצחונה השלישי על נבחרת הנוער של הולנד, כשקלע ממש עם השריקה לסיום סל-שוויון של 3 נקודות והביא להארכה (98:98), בה ניצחה ישראל — 103:111. היה זה המשחק השלישי בין שתי הנבחרות.

ההולנדים פתחו היטב את המשחק השני אמש בין שתי הנבחרות במכון-וינגייט, וכבר בדקה ה־2 הוליכו — 11:6. עד מהרה התאוששו הישראלים ובדקה ה־10 הוליכו ביתרון-שיא — 23:35. ההולנדים לא נשברו ותוך ארבע דקות מחקו יתרון זה ואף הוליכו בדקה ה־14 — 36:37, ובמחצית — 50:57 לישראל.

בהמשך התנהל מאבק צמוד שהגיע לשיאו בשניות הסיום כשארליך השווה ואיפשר לחבריו, גיא גורס, אמיר כץ וקורן אמישה, לנצל את עייפותם של ההולנדים ולנצח בהארכה — 103:111.

שפטו: שלום ולצר ויוסף ליבליך.

לישראל קלעו: גורס 28; כץ 23; אמישה 21; בן-דור 17; ארליך 7; ברגשטיין 6; דב הרמן 6; שני כהן 5; מיקי הרמן 4; לייב 2 וקרמצ'ינסקי 2.

להולנד הירבו לקלוע המינג 28; דרקס 20 ודיפורטסהוף 15.

במשחק נוסף בין שתי הנבחרות שנערך בשעות הבוקר במכון וינגייט ניצחה ישראל את הולנד 83:96, לאחר 42:47 במחצית.

לישראל קלעו: בן-דור 21; ברגשטיין 20; אמיר כץ 18; גורס 12; אמישה 11; לייב 6; דב הרמן 5; שני כהן 4; ארליך 2 וקרמצ'ינסקי 2.

להולנד הירבו לקלוע המינג 35; דיפורטסהוף 12 ודרקס 9.

משחק נוסף יתקיים היום ב־4 אחה"צ.

אובט ומורקרופט כשלו

שני שיאני עולם לשעבר בריצות כשלו אמש בתחרויות המבחן של בריטניה בבירמינגהאם.

דייויד מורקרופט, שיאן-עבר ב־5000 מטר, סיים רק במקום השישי בזמן חלש — 14:00.03 דק'. המנצח היה איימון מרטין — 13:50.03 דק', לפני גרי סטינס — 13:51.33 דק'. שניהם יופיעו בסיאול.

סטיב אובט, אלוף אולימפיאדת מוסקבה בריצת 800 מ', סיים רביעי ב־1500 וגם הוא ישאר בבית. המנצח היה פיטר אליוט, בזמן בינוני — 3:44.48 דק', לפני סטיב קראם — 3:45.33 דק'.

לינפורד כריסטי, שניצח בליל-שבת ב־100 מ', נטל את הבכורה גם ב־200 — 20.46 דק', בהקדימו את ג'ון רג'יס — 20.56.

זמן טוב קבע קריס אקאבוסי ב־400 מ' — 44.93, לפני דרק רדמונד — 45.23 שנ'.

הפתעה היתה בריצת 110 משוכות כאשר השיאן הבריטי ואלוף אירופה לנוער, ג'ון רידג'ון, סיים שלישי (13.75), אחרי קולין ג'קסון — 13.29 וטוני ג'ארט — 13.59 שנ'.

טלוויזיה

09.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות. 09.40 נילס הולגרסון, פרק 26. 10.05 מה פתאום, תכנית בכבקתך. 10.30 חפשי הופסי, ער-כאן קיץ. 10.35 איים בזרם. סרט ע"פ ספרו של ארנסט המינגווי, המצייר את מערכת היחסים בין אב שעזב את ביתו ובין ילדיו משתי נשותיו לשעבר. 11.00 זה רק וויליאם, פרק 26 ואחרון. 11.25 אנחנו ושכנינו, דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי-ישראלי. 11.30 סרט טבע: אגדת ציפור הברקים. על עוף השולט על ירידת הגשמים ועל שטפונות הנהרות. 12.15 טלסוס: אלטון ג'ון. 14.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 14.05 אבידי האל, פרק 12. 15.00 קשר משפחתי. בעיות בנישואין שניים. בתיה ברק, עודד תאומי, אמירה תאומי ודנה ורבין במשחק תפקידים עם זיוית אברמסון. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות לרשות הדואר. 16.00 והיוה, סידור חי. 17.00 ערב חדש, מנחה: רפי רשף. 17.30 ורבוכים. והסרק האחרון. 17.40 סדרת דרמת מתח בריטית איטה בשטנה. ב־6 פרקים. 18.25 פסוקו של מקום: מכנט אל נס הרים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ספורט וערביות. 19.30 חדשות וערביות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 מלך הכיתה. שם הפרק: איך לא היינו. במסגרת משימה לכתוב חיבור על העיר ניו-יורק, מציע צ'ארלי לתלמידיו לכתוב על המורשת המשפחתית שלהם. 20.30 משהו מהמרסים. תכנית רז שבועית בעינייני קולנוע. מגישה: שירא גרא, בהשתתפות סאול שירדין. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 הנהלה בלחץ. פרק חמישי: רומה כי נפתרה בעייתם של בני הזוג פירצ'יילד, ונישואיהם אינם עוד בבחינת סוד. הם אף מתכוננים להיות המנהלים של אראוס. 22.00 זה הזמן. תכנית אירוח בסיוור יסיר בנוחו רם עברון. 22.50 בלשים בלילה. הפרק התשיעי: מעמיים חלום, בבקשה. בביקור מקרי במועדון לילה נודע למאורי ולדייויד על רצח שערורייתי שהתרחש שם בשנות ה־40. הם מחליטים לחקור את המקרה. 23.40 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 צ'ארלס ריקנס. יצירות מופת: ניקולאס ניקלבי וחלק בן. 19.01 תופסים אמריקה: עולם הזוהר וכוכבי קופות. 20.03 דרמת נתח רוצה על המוות. 21.00 שירים של פפסי וסיריל, דולה, קמונורדס.

רדיו

קול המוסיקה

(נתו תקליטור וקומקטדיסק) 06.01 "צלילי בוקר". 07.00 "בהאזנה נינוחה" הנדל: הפתיחה לאופרה "אריפונטה"; רייכה: השישיית כלי נשיפה ברה מג'ור אופ. 91 מס' 3 (שישיית כלי הנשיפה של אקדמיית פראג ותז' כותבים: קונצ'רטו מס' 17 בסול מג'ור, לפסנתר ותז. ק. 453 (מ. פראייה) ותז' הקאמרית האנגלית בניצוחו) ותז' סוברט: המוסיקה למחזה "רוזמונדה" נסיכת קפריסין. 09.00 "קונצרט בוקר" צ'ייקובסקי: סרנדה לכלי קשת אופ. 48 (קשתני התז' הסימפ' של בוסטון/ ב. בריטון) בריטן: סימפוניה לצ'לו ולתזמורת אופ. 68 (מ. רוסטרופוביץ' התז' הקמרית האנגלית/ ב. בריטן) שוסטקוביץ': נושא ווריאציות בסי במול מג'ור (תז' התרבות של ברה"מ/ ג. רוזדסטבנסקי) ארנסקי: שלישייה מספר 1 ברה מינור (שלישיית בורודין) ותז' [illegible] ותז' הפילהרמונית של ברנו/ פ. ורונסקי) ל. ברנסטיין: קטעים נבחרים מתוך "סיפור הפרברים" (ק. טה קנאווה, ח. כרראס, ת. טרוי, ק. אולמן עם מקהלה ותז' / ל. ברנסטיין) 11.57 "פינת הסיר" בשירי אריה וקס. 12.00 "בין הערביים" רענן אילון; חליל: הנדל: סונטה בפה מינור לחליל ופסנתר; רייכה: [illegible] לארבעה חלילים; הונגרית: כלוד; סוויטה לחליל ופסנתר. 13.05 "בהאזנה נינוחה" רספיגי: "הצפרים"; בארוק קונצ'רטו בפה מג'ור לאבוב, כלי קשת וקונטינואו; מוצרט: "הללו ורננו"; [illegible] 16.00 "ההסברה המוסיקלית" [illegible] באמריקה הלטינית. 18.00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" התז' הפילהרמונית של ברלין/ הלמוט [illegible] 19.00 [illegible] 20.05 [illegible] 20.57 "מחזורי יצירות" הסונטות של מוצרט. 21.00 "פינת השיר". [illegible] בגליל העליון 1988 [illegible] 23.30 "צלילים לסיומו של יום".

רשת א'

07.30 "ישן בעניין" שירים ישנים. 08.05 "חינוך" עם בני הנדל. 09.05 "מלודיה" שידור מידע למאזינים. 10.05 "סניני בוקר" מגיש: גדעון הוד. 11.05 "ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 "מעורב ים-תיכוני". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 "בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 "האוניברסיטה המשודרת" "היי בוא נדבר אנגלית" שיעור 17. 16.05 "גיל הביניים". 17.05 "צבעי הקשת" שירי עמים. 18.06 "מנחת ערב". 19.00 סידורים לעולים. 22.05 "לכל אדם כוכב" עם האסטרולוג אילן פקר: מזל "אריה" וסידור חי.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "סעו לשלום" עם גדעון הוד. 09.05 "בראש צעיר" לילדים ולבני נוער. 12.05 "אלף-אלף ב"בית" עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום" חדשות ופזמונים. 14.05 "בת צחוק" הווי והומור. 15.05 "תזמרת הארץ" תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.05 "זמן כלכלה". 17.05 "רגעי קסם". 17.55 "קראתי ספר" קוראים ממליצים. 18.05 "שירים ים-תיכוניים". 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 "סולם המידות" מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 "נאו ועור" עם לאה ליאור. 23.05 "כפר ראשי" תיזונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 "צלילי בוקר". 06.30 "מוקדים עיר". 07.07 "שבע אפס שבע" עם עודד לבינסון. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 "מבת שמש" מערכונים ופזמונים. 11.05 "נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 "סליפה מהמוזיאון" עם לאה עוז. 14.05 "אני מוכר" עם ארז טל. 15.05 "סייטה" עם דורי מזיאב. 16.05 "ארבע אחה"צ". 16.54 "באוטן מילולי" פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף יעקב למידות מפקד המכללה לבטחון לאומי. בראיון: נחמן שי. 18.45 "כה עולמי" מגזין לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 "שירים מכאן". 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "כוכב הערב" אדם. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.03 "על הרכס ועל הכיפאק". 23.05 "עכברים וארבע היום כהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 "הרדיו היסך" עם רני קרפל. 20.05 שעה של להיטים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עכר" עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'אז הזה" עם רני קרפל.

רשת ג'

08.06 "תמרונים תזמורתיים". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "שנים טובות". 11.05 "10 בצל" עם יקיר אביב. 13.05 "עם כל הלב" באיטלקית, ספרדית וצרפתית. 14.08 "בכן גב" עם קוש עטרי. 16.05 "כאן ועכשיו". 17.05 "קיץ חם". 19.05 "היה היה". 21.05 "קצת אחרת". 23.05 "טיסת לילה".

קולנוע

תל-אביב

אסתר: רמבו 3 — 5, 7.15, 9.40
אורלי: תרטה — 7.15, 9.30
בן-יהודה: כפרי — 4.10, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה: לול — 11.30, 9.10, 7.30, 5
גת: פרחים בעליית גג — 6.00, 9.00
גורדון: במעיין התגבר — 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות — 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: טירונות — 7.45
סקס — 12.00
[illegible]: סלסה — 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: מחליפים ערוצים — 4.10, 7.15, 9.30
טיילת 1: מוכת ירח — 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק — 7.20, 9.40
טיילת 3: טירונות — 7.10, 10.00
פאר: הצוענים — 5, 7.10, 9.30
פאריס: ליידי איב — 7.15, 9.30

רב-חן:
חן 1: השטיפה מיאמי — 5, 7.10, 9.50
חן 2: 3 גברים ותינוקת — 5, 7.25, 9.45
חן 3: נעורים בהשאלה — 7.40, 9.45
חן 4: כפר הג'ונגל — 7.40, 9.45
חן 5: הקיסר האחרון — 6.30, 9.10
שחקו: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום — 4.10, 7.00, 9.10
תל-אביב: קרוקודיל דנדי 2 — 1, 5, 7.15, 9.30
תכלת: הכל באשמת גן עדן — 6.30, 9.15

לב:
לב 1: אהבנו כל כך — 9.45, 7.15, 5, 2.55
• אל עצמי — 8, 5, 11
לב 2: החבר של החברה שלי — 21.55, 19.45, 18, 16, 14
לב 3: הנסיכה הקטנה — 22.00, 17.30, 15.30, 13.30, 11.30
לב 4: תופסה בכפר — 21.00, 19.10, 12
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 9.40, 7.00

רמת-גן

אראמים: רמבו 3 — 4, 6.40, 9.30
לילי: לול — 9.30, 7.10, 9, 11

רבינו:
גן 1: השטיפה מיאמי — 5, 7.20, 9.40
גן 2: נעורים בהשאלה — 6, 9
גן 3: 3 גברים ותינוקת — 4, 7.30, 9.40
גן 4: הקיץ של אביה — 6.15, 9.15

גבעתיים

הדר: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10

באר-שבע

חן: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10

ירושלים

אדיסון: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10
אורנע: השטיפה מיאמי — 4.10, 7.15, 9.15
רון: רמבו 3 — 9.00
כפיר: הקלות הבלתי נסבלת — 5.15, 8.10
אורגיל: נעורים בהשאלה — 8.30
גיטשלו: אהבנו כל כך — 4.10, 7.15, 15
סמדר: שם המשחק — 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: סלסה — 5, 7.15, 9.00
תיאטרון ירושלים:
הקיץ של אביה
עולם נפרד — 8.30, 10.30
אינספייה 1: לול — 11.30, 9.30
אינספייה 2: הצוענים — 9.10
אל עצמי — 8, 4, 11

חיפה

אורה: הקיץ של אביה — 7.00, 9.15
חן: השטיפה מיאמי — 4.10, 7.00, 9.00
עצמון 1: מציצים בחוף — 4.10, 7.00, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת — 4.10, 7.00, 9.15
עצמון 3: שם המשחק — 6.00, 9.15
שביט: עולם נפרד — 7.00, 9.15
רון: קרוקודיל דנדי II — 4, 6.30, 9.00

רביאורי:
רביאורי 1: מוכת ירח — 6.45, 9.15
רביאורי 2: תופסה בכפר — 6.00, 9.15
רביאורי 3: משדרים חדשות — 6.30, 9.15
אורלי: עיניים שחורות — 7.00, 9.15
קרן אור המחודש:
האחים כלוז — 9.40, 7.30, 5
פאר: כסנט גורלות — 5.00, 7.10, 9.30

נתניה

שרון: רמבו 3 — 5, 7, 9.15
הקיץ של אביה — בשעה 5.00, 11.00
אסתר: קרוקודיל דנדי — 5.30, 7.10, 9.10

חולון

סבוי: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10
מגדל: השטיפה מיאמי — 7.00, 9.00
אמפי: לול — 5, 7.10, 9.10

בת-ים

עצמאות: קרוקודיל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10

הרצליה

היכל: סלסה — 7.30, 9.30

פתח-תקוה

היכל 1: קרוקודיל דנדי 2 — 7.00, 9.15
היכל 2: סלסה — 6.15, 9.30
היכל 3: הקיץ של אביה — 6.15, 9.30

עפולה

מיטשיינו: משדרים חדשות — 9.00

ראשון-לציון

רון 1: קרוקודיל דנדי 2 — 5.00, 7.15, 9.10
רון 2: הקלות הבלתי נסבלת — 5.00, 7.15, 9.15

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 8.8
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
המלביש — בבימרתף: 21.00

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

חולון
אהרון — הופיין 52.
מכבי — שנקר 35.

ירושלים
אומלסקה — יפו 110.

נתניה
הדסה — הרצל 34.

פתח-תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.

תל-אביב
בנו — דיזנגוף 174.
קופ"ח — בן-יהודה 36.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים — ילדים. הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג. ויולדות — נשים. שערי צדק — עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יפעל במידע טלפוני בימים א'-ה' ב' 08.00-20.00, בימי ו': 05.00-15.00. טלפונים: 03-433900, 03-433380.

"ער בגיר" – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – בן לנוער במצוקה
ירושלים – 02-243338
ת"א – 03-226022 (24 שעות)
חיפה – 04-329488 (11.00-20.00)
גליל מערבי – 04-922222

כן פתוח להורים במצוקה בימי ב'-ה' – טל. 288752.

"סו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני-נוער: 03-821080 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתד' לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 16.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רחוב ברדיצבסקי 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ב', טל': 523546, פתוחה כל יום בזמן, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052-32433 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-980410.
ער"ן נתניה — טל' 053-339316.
ער"ן כפר-סבא — 052-919999.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111.

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. הרצליה, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111 לוד/רמלה — 101. טל' 08-231022; קסילה — טלפון 069-911334. כנרת — 101. כלכות 04-911401. נהריה — טל' 04-923333. בת ים — טל' 5511111. באר-שבע — טל' 057-74767. שיכון גבעת רז, טל' 01-110848.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, (נתניה, נצרת) — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ה': 7.00

מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, מת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.10, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

חדשות

● רחוב בסגנון רומי בחיפה

לראשונה בחיפה, יבנה בעיר רחוב בסגנון רומי. הרחוב, המכונה "רחוב משולב", ירוצף אבן, ולאורכו יוצבו ספסלי ישיבה דקורטיביים, אדניות פרחים ומתקני משחק.

רחובות דוגמת זה שיוקם בשכונה חדרית בחיפה, קיימים זה מכבר בהולנד ובאיטליה. שילוב תנועת כלי רכב והולכי רגל מעין זה הוכיח כבר בעבר כי רחובות אלה הם בטיחותיים יותר, בעיקר בשל ה"מכשולים" המוצבים לאורכו.

בימים הקרובים תוציא עירית חיפה מכרז להקמת הרחוב המשולב, שעלותו המשוערת כ־300,000 ש"ח. (קובי מנדל)

● קבוצת הרובע היהודי — אלופת "בירת הנוער"

קבוצת הכדורסל של המתנ"ס ברובע היהודי בעיר העתיקה זכתה במקום הראשון באליפות "בירת הנוער" של ירושלים. הקבוצה גברה במשחק הגמר על קבוצת הכדורסל של צעירי בית חנינא ממזרח העיר.

באליפות הכדורסל לנערים עד גיל 14 זכתה במקום ראשון הקבוצה מבית צפפא שגברה על מועדון ראשידיה. בכדורעף זכו צעירי מועדון "לב העיר". בתחרויות הספורט של "בירת הנוער" נטלו חלק יותר מ־700 ספורטאים ועשרות קבוצות בענפי ספורט שונים מכל שכונות ירושלים. (עש"ת)

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 להלן החוק
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579 חלקה 267, רח' ציזין. מבוקשת הקלה 5.1% משטח המגרש דהיינו 30.1% במקום 25% המותרים לפי תכנית רע/1/א'.
כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיריית פ"ת
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח-תקוה
הודעה
עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6371 חלקה 131 ברח' שמעוני מס' 8. לפי תוכנית המיתאר החלקה הנ"ל נמצאת באיזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן שתי קומות מירווח צדדי 3.70 מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם 3.40 מ'. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יועיל להגיש לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה פתח-תקוה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 להלן החוק
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579 חלקה 599, רח' אחוזה. מבוקשת הקלה 6% משטח המגרש דהיינו 86% במקום 80% המותרים לפי תכנית רע/1/83ב'.
כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.
ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת — בקשה להתרת הקלה בנכס. בחריגה מתב.ע. מפורטת מס' 138/03/2. מהות ההקלה: חריגה כ־4.6% בקומת קרקע לוילה במגרש מס' 150 שכ' גנים באילת. שם המבקש: קסטנטיני יהודה.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לוועדה המקומית בעיריית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.
רפי הוכמן
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב–יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בלבד בקומת הקרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב אחד-העם מס' 130 גוש 6935 חלקה 280 תיק בנין 4/11-130 בקשה מס' 880091.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב–יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

מרחב תכנון מקומי
כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י קרני יחיאל להתיר על חלקה/ות 209 בגוש 6431 רחוב יהודה הלוי 1 הקלה/ות כלהלן: 16.05 מ"ר שהם 6% לאחוזי הבניה המותרים.
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר-סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת-קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש. התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תיכנון מקומי
ראשל"צ
תאריך: 3.8.88
הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות. חלקה 3926 בגוש 45 רח' איברבוים 1. לפי תוכנית מיתאר/תוכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור, ומותר לבנות עליה: בית מגורים 4 קומות, 7 דירות.
בקשת בעלי החלקה: הקלה 5% עבור מעלית. הקלה להשלמת דירה 7. העברת זכויות בניה מקומה לקומה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יוכל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום מודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.
נ. ניצן
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון-לציון

טלקס

● **קוצצה עלות יצוא הפרחים**

ראשי תאגיד הפרחים „אביב", המייצג 1100 מגדלים, וראשי משרד החקלאות ומועצת הפרחים הגיעו להסכמה בסוף השבוע שעבר על קיצוץ עלויות השיווק של פרחים בחו"ל. בכך הגיע לסיום חיובי מאבק מגדלי הפרחים מתאגיד „אביב" נגד מועצת הפרחים ובמיוחד נגד חברת אגרקסקו אותה הם האשימו בגביית היטלי שיווק גבוהים, כפילויות אדמיניסטראטיביות ובירוקרטיה. לדברי ראשי התאגיד, כאשר מועצת הפרחים תאשר את ההסכם, הם יחזרו לשווק באמצעותה.

חיים מרגלית

● **ד"ר כהן ייסע לכינוס משתילים ויחזור להשתיל לבלבים**

כינוס בינ"ל על השתלות איברים יפתח בשבוע הבא בסידני שבאוסטרליה. בכינוס ישתתפו רופאים מכל העולם וגם מישראל. הוא יעסוק בחידושים בכירורגיית ההשתלות ובפתרון דחיית השתל בתרופות חדשות (אימונו סופרסיביות).

בכינוס ישתתפו שניים מראשוני המשתילים, פרופ' נגיאת ממינסוטה ופרופ' סטרצל מפיטסבורג (מורהו של ד"ר יגאל קם). מישראל ייצא לכינוס ד"ר עודד כהן מבי"ח הכרמל בחיפה, אשר מתכוון להתחיל עם שובו ארצה בתכנית השתלות לבלב בארץ. ערב יציאתו לכנס מסר ד"ר כהן, כי למרות ההסברה ותשדירי השירות הרבים, המודעות לתרומת איברים בציבור הישראלי עדיין לא התעוררה. הוא דורש להרחיב את התיאום בין בתי החולים בכל הנוגע לתרומות איברים, באמצעות פיקוח כלל ארצי כנהוג בארה"ב ובאירופה.

רונית תמרי

● **אל על תטוס לתאילנד**

„אל על" תתחיל לטוס למזרח הרחוק בספטמבר 1989, דיווחו ביום א' חברי משלחת „אל על" ששבו מסיבוב שיחות עם נציגי חברת התעופה התאילנדית, בבנגקוק. בשלב זה טרם סוכם דבר, אך בשיחות חלה התקדמות טובה.

קבוצה אחרת של בכירי „אל על" שבה ביום א' מרומא בשיחות על הקשרים בין חברות התעופה הלאומיות של איטליה וישראל. סוכם על המשך ההסדר לפיו יכולה כל חברה להתאים את היקף היצע המושבים בטיסותיה, לצרכי השוק. גמישות זו מאפשרת ל„אל על" ול„אליטליה" בטיסות להפעיל ורומא־תל אביב מטוסים מגדלים שונים, בהתאם לביקוש, להוסיף טיסות או להקטין את תדירות ההמראות והנחיתות בהתאם לעונה, כפי שהיה מקובל גם בעבר.

עתי"ם

● **115 עלו מדרא"פ ביולי**

ראש המחלקה לעליה וקליטה בסוכנות, אורי גורדון, מסר, כי ביולי הגיעו לישראל 48 עולים ו־67 תושבים חוזרים מדרום אפריקה.

מאז ראשית השנה הגיעו לישראל 359 עולים חדשים מדרום אפריקה, וצופים שמספרם יגיע לכ־700 עד סוף השנה.

דני בירן

הסתדרות השומר הצעיר
הנהגה ראשית
הסעה למחזור 2 סמינר צופי נודד — ביתות י"ו ביום ג' 9/8.
מינימום — 1
ערד — 05:30 — בקו.
באר־שבע 06:00 — ב„אגד".
שכון — 07:15 — העליה 57.
על כולם להגיע עד שעה 10:30 לבית־הכנסת העתיק בבירעם.
בדבר שאלות ובעיות ניתן לפנות למח' צופיות בהנה"ר טל' 03-291161.
חזק ואמץ!
מח' צופיות

העוזרת נכנסה ומצאה את בעלת הדירה מתה בתוך שלולית של דם

על צווארה של ורה פרלשטיין מאשדוד היה כרוך חבל

עתי"ם

ורה פרלשטיין, כבת 78, תושבת רובע ג' באשדוד, נרצחה בחניקה. גופתה נמצאה אתמול לפני הצהריים בדירתה.

סמוך לשעה 11.15 הגיעה לדירתה עוזרת משק הבית. כאשר לא פתחה את הדלת, היא פנתה אל שכנה המחזיקה במפתח של הדירה.

כשנפתחה הדלת נדהמו למצוא את המנוחה בשלולית דם. פלג גופה התחתון היה חשוף וסביב צווארה היה כרוך חבל.

מפקד משטרת מרחב לכיש, סגן ניצב טוביה גולן, ומפקד המשטרה במקום, סגן ניצב יואל ברמן, הגיעו עם חוקריהם ופתחו בחקירה.

זהו מקרה הרצח הרביעי בתוך פחות מחודש במרחב לכיש.

פסה התקווה?

מנכ"ל קופ"ח נחום פסה (מימין), ממשיך בסדרת מפגשים עם רופאי הקופה כדי לשכנעם להפסיק את העיצומים. אתמול ביקר בביה"ח כרמל בחיפה (צילום: ישראל סאן)

אסירה ביטחונית שהתלוננה על תקיפה בכלא השרון קיבלה חנינה ושוחררה

מונה מוחמד אל סרסרה מדהיישה התלוננה על תקיפתה בידי אסירות פליליות, בסיוע הסוהרים

כתב „על המשמר"

בבירור שעשו „נשים למען אסירות פוליטיות" בכלא השרון נמסר להן, כי האסירה מונה מוחמד אל סרסרה (19), שנשפטה לפני שנה ל־20 חודשי מאסר על השלכת „חפץ בעירה", שוחררה ממאסרה לפני שבוע, לאחר שקיבלה חנינה מאלוף הפיקוד.

חברת ארגון הנשים, יעל אורן, מסרה כי הן רואות קשר בין השחרור לבין תלונה על תקיפה שהגיש בשם האסירה עורך־הדין מוחמד קיואן.

לפי התלונה, ב־24.7, יצאה מונה לתאה מלווה בסוהר, לפתע נטש אותה הסוהר וביקש ממנה להתקדם אל האגף שבו נמצא תאה. במעבר יש שני שערים, שנעולים בדרך־כלל, אחד מוביל אל אגף האסירות הפליליות ואחר אל אגף המלאכה של האסירות הפליליות.

במעבר התנפלו עליה אסירות פליליות והיכו אותה בכל חלקי גופה. את התקיפה החלה אסירה בשם יפה וכ־15 אסירות הצטרפו אליה, השכיבו את מונה על הקרקע בעטו בה והיכו אותה.

למקום הגיע סוהר בשם משה, אשר במקום לעזור לנתקפת תפס אותה בידה ובצווארה, החל ללחוץ בכל כוחו, ואף עודד את הפליליות להמשיך ולהכות. כאשר התערב סוהר אחר וביקש ממנו לעזוב את מונה, תירץ האיש את מעשהו ואמר, „היא בסך־הכל ביטחונית".

מניות טקסטיל עלו ב־2.8 אחוזים

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.73%. ערך השוק של המניות החופשיות גדל ב־1.12% ושל מניות ההסדר — ב־0.54%. העלייה הגדולה ביותר היתה במניות טקסטיל והלבשה, שערך השוק שלהן גדל אתמול ב־2.88%. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־1.45% במדד חיפושי נפט וגז.

גלגלי הבורסה

בשוק איגרות־החוב נרשמו תנודות עד חצי־אחוז בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היו עליות עד 3%. בסוג „ברירה כפולה" היו עליות קלות. בנסחרות במט"ח נרשמו תנודות קלות. ערך השוק של הצמודות לדולר מסוג „רמון" עלה ב־0.75% (כ־19.2% מתחילת השנה) ומסוג „גלבוע" — ב־0.49% (23.21%). המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־7.8 מיליון ש"ח והיה יותר גדול, מאשר במניות החופשיות ובמניות ההסדר גם יחד.

היום יציע בנק ישראל לציבור איגרות־חוב צמודות למדד מסוג „שגיא" ל־6 שנים במחיר־המינימום של 94% מע"נ בערך נקוב של 50 מיליון ש"ח (מתוך הסדרה 4228 ג'), שהיא בסכום של 54 מיליון ש"ח.

המסחר הרב־צדדי במניות התחיל אתמול לפני הצהריים במגמה מעורבת. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־1.8% בנכסים והירידה התלולה ביותר — ב־3.3% ביואל. להסגה היה עודף־ביקוש, שסוטק ללא שינוי בשערה. המחזור עלה ל־1.3 מיליון ש"ח.

במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים כבר בלט המעבר ממגמה מעורבת למגמת עלייה. בעוד שעלו 24 שערים, ירדו רק 2 ו־3 נשארו ללא שינוי. מדד־השערים עלה מ־73.61 ל־74.70 נקודות, ב־1.48%. נערכו 219 עסקות ב־2 סיבובים בתמורה כספית של 1.6 מיליון ש"ח.

בכל המניות החופשיות הסתכמו הביקושים כ־1.6 מיליון וההיצעים — ב־965 אלף ש"ח. משעריהן עלו 165 (41%) מכל השערים, ירדו 73 (18%) ו־166 (41%) נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־4.6 מיליון ש"ח (כ־2.9 מיליון דולר). זו היתה התפלגות המניות לפי נפחי מסחר: 76% בעלייה, 8% בירידה ו־16% ללא שינוי.

במניות ההסדר הסתכמו הביקושים ב־5.4 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־461 אלף ש"ח. משעריהן עלו 14, לעומת 2 שירדו ו־10 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן הגיע ל־2.7 מיליון ש"ח (כ־1.7 מיליון דולר). תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 6.21% ל־9.3% ביוצאות לפדיון ב־1988 ובין 3.72% ל־4.6% ביוצאות לפדיון ב־1989.

בשוק המניות כולו היו 2 „קונים בלבד" ללא „יורדים בלבד", 179 עליות, 75 ירידות ו־176 ללא שינוי בשערים.

נגנבה מכונית עמוסה רעלים

עתי"ם

מכונית פולקסווגן מסחרית המכילה חומרים רעילים נגנבה בלילה ממקום חנייתה ברחוב שלום אש 26 בתל־אביב.

המשטרה מבקשת להזהיר את הציבור. על כל היודע על מקום הימצאו של הרכב להודיע על כך לתחנת המשטרה הקרובה.

צבע הרכב כחול וגגו לבן, מספרו: 4456736.

גופת הנעדר ישראל ברקו מיפו נתגלתה בתוך בור

עתי"ם

גופתו של ישראל בארקו (67) מיפו שנעדר שבוע מביתו נתגלתה אתמול על ידי בנו וחבריו, בתוך בור ברחוב סהרון ביפו.

אשתו ובנו של הנעדר הגיעו ביום כ' שעבר לתחנת המשטרה והתלוננו, כי אבי המשפחה לא שב לביתו, לאחר שיצא לערוך קניות במכולת הסמוכה. כל חיפושיה של המשטרה, בני משפחתו, קרובים, שכנים ואחרים לא העלו דבר. אתמול בצהריים החליטו בנו של הנעדר וחבריו לערוך סריקות נוספות, וגילו את הגופה במצב של ריקבון מתקדם. עקב כך לא ניתן היה לקבוע את נסיבות המוות.

אנשי המשטרה נטלו עימם ממצאים מחשידים שנתגלו במקום, ואלה נשלחו לבדיקה. בניתוח שלאחר המוות ינסו לקבוע את סיבת המוות.

נעצר חשוד באונס התת־קרקעי ברחוב אלנבי בת"א

עתי"ם

צעיר בן 28 מראשון לציון נעצר אתמול על־ידי המשטרה כחשוד באונס תיירת בת 28 במרכז תל־אביב.

בליל שבת עברה התיירת ממזרח אירופה במעבר בתת־קרקעי ליד קולנוע „סיון" ברחוב אלנבי. אלמוני התנפל עליה, הפשיטה, ואנס אותה באכזריות.

החשוד נעצר לאחר חקירה מקיפה של צוות הבילוש במשטרת מרחב הירקון.

החשוד ברצח במושב מאור נעצר עד תום ההליכים

יואב אריב

בית המשפט המחוזי בחיפה האריך אתמול את מאסרו של חיים גורש, החשוד ברצח שלום דוויל ממושב מאור עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

גורש הואשם, כי רצח את שלום דוויל ביריות מנשק אוטומטי, כאשר דוויל ובני משפחתו יצאו לשמחה משפחתית. בנו של המנוח שמע רחשים בין השיחים. כשביקש האב לברר, פגע בו צרור יריות.

אנשי המושב שביקשו להזעיק עזרה נדהמו לגלות, כי כל הטלפונים במושב חובלו ונותקו לפני הרצח. גורש נלכד לאחר מצוד משטרתי נרחב.

קטטה בין שני בני 3 הפכה לתגרה המונית; 8 נעצרו

יהודה צור

ריב בין שני ילדים בני שלוש בכפר סמיע התפתח לקטטה המונית שבסופה נעצרו שמונה איש. המקרה החל כאשר אחד הילדים הודיע לאביו, שילד אחר הרביץ לו.

אביו של הילד ניגש לבית השכן להתלונן, והתפתח ריב, בהשתתפות עשרות בני משפחה אחרים של שני הצדדים, שהשתמשו באבנים ובמקלות. המשטרה הוזעקה, הרגיעה את הרוחות, ועצרה שמונה. צפויים מעצרים נוספים.

החתונה נגד רצון המשפחה „פוצצה" בבקבוקי תבערה

יהודה צור

אלמונים השליכו שלושה בקבוקי תבערה לעבר מאות חוגגים בחתונה שנערכה במסעדת בית הכרם בכפר מג'דל כרום שבגליל. מאות האורחים החלו להימלט לכל עבר. במהומה נפצעו קל כמה מהחוגגים.

המשטרה הגיעה למקום, ועצרה שני חשודים, שהודו במעשה. המשטרה סבורה שהרקע הוא כבוד המשפחה. משפחתה של הכלה לא אישרה את נישואיה, ולכן החליטו שני החשודים לבצע את המעשה.

אב ובנו חשודים בגניבת מתכת ממפעל שעליו „שמרו"

ניצה רימון

בבית משפט השלום בפתח־תקוה הוארך אתמול בשבעה ימים מעצרם של יחזקאל (26) ופואד (62) פנחס, אב ובנו תושבי מושב חרוצים שבשרון. כן הוארך מעצרו של אבו אטס ישמעיל (בן 22) מרצועת עזה. השלושה חשודים שנהגו לגנוב במהלך החודשים האחרונים טונות של מתכת, בעיקר אלומיניום, ממפעל אליכור בכפר סבא. כן נעצר בעל מגרש לפירוק כלי רכב ישנים ברעננה.

המשטרה חושדת, כי הסחורה הגנובה הועברה ממפעל אליכור למגרש לפירוק מכוניות ברעננה ונמכרה לסוחרים מעזה במחירים זולים.

הגניבה נחשפה בסוף השבוע ע"י חברת־חקירות „מודיעין אזרחי", בתיאום עם משטרת כפר־סבא. החשודים יחזקאל ופואד פנחס היו שומרי המפעל וישמעיל חשוד שהיה נהג הרכב המסחרי שהעביר את הסחורה הגנובה לרעננה.

אנו משתתפים באבלו של חברנו זלמן ומשפחתו
על מות אימו
צילה לוין
תנחומים למשפחה
קיבוץ משמר־העמק

מבוי סתום במו"מ על הסכם השכר בחברות הממשלתיות

שני סלעי המחלוקת: קיצור שעות העבודה, והחלת ההסכם על חברות ממשלתיות שבקשיים ● הוועדה המרכזת אישרה את ההסכם במגזר הפרטי־תעשייתי

אבשלום קווה

במגעים שהתקיימו אתמול בין צוותי המשא ומתן מטעם ההסתדרות והאוצר, לא הצליחו הצדדים להגיע לנוסחה גואלת על החלת הסכם השכר בשירות הציבורי על עובדי החברות הממשלתיות.

בוועד הפועל אמרו אמש, כי פגישת פסגה בין המזכ"ל, ישראל קיסר לשר האוצר, משה נסים, עשויה לחלץ את הדיונים מהמבוי הסתום. פתרון חלקי אחר — רק חלק מראשי האיגודים המקצועיים יחתמו על ההסכם.

גם בשאלת קיצור שעות העבודה השבועיות שוררת עדיין מחלוקת. האיגודים המקצועיים אשר עובדיהם הכלולים בדירוג האחיד מוכנים לחתום על המסמך, שרוב סעיפיו כבר גובשו ואילו ראשי האיגודים האקדמיים טכנולוגים, מהנדסים, טכנאים והנדסאים ואקדמאים במדעי החברה והרוח עומדים על כך שההסכם יחול על כל עובדי החברות הממשלתיות, ובתוכן אלה השרויות במצוקה.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות אישרה אתמול בישיבתה השבועית את מסגרת ההסכם שנחתם ביום שישי האחרון במגזר הפרטי־תעשייתי. קיסר אמר בישיבה, כי ההסכם שהושג הוא בהתאם למדיניות המקצועית, לפיה השכר במגזר הפרטי־תעשייתי יהיה בשנה הקרובה במסגרת ענפית־מפעלית בלבד, ולא ברמה הארצית.

מזכיר חטיבת עובדי המוסדות להשכלה גבוהה, מרדכי גרוברג, פנה אתמול אל מזכ"ל הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בתביעה שלא לחתום על הסכם השכר אם לא ייכללו בו 12 אלף העובדים המינהליים והטכניים במוסדות אלה.

המשטרה פינתה בכוח פועלי כיתן שהפגינו מול משרדי החברה בת"א

פיני גרוב למפגינים: אל תאמינו להבטחות השרים והנדיבים, שמחפשים פרסומת על גבכם

שוטרים ומפגינים אתמול בהדר יוסף (צילום: עוזי קרן)

כתבנו בעמק, עתי"ם

פועלים ממפעל כיתן בבית־שאן, שהפגינו אתמול לפני משרדי תשלובת כיתן בהדר יוסף בתל־אביב — פונו בכוח ע"י המשטרה, לאחר שפרצו לכביש וחסמו את התנועה.

עובדי כיתן בית־שאן קיבלו לפני כשבועיים מכתבי פיטורין ומאז המפעל משותק.

אתמול בבוקר הגיעו עשרות פועלים, על נשיהם וטפם, מצוידים בצידניות, להפגין לפני משרדי התשלובת. עם כניסתם לחצר פונו בכוח ע"י המשטרה, שני שוטרים נפצעו ונזקקו לטיפול, ושני מפגינים נעצרו ושוחררו לאחר שח"כ אמירה סרטני התערבה למענם.

משטרת מחוז תל־אביב היתה ערוכה במקום עם יחידת מג"ב, מכונית להתזת מים ושוטרים רכובים על סוסים.

פיני גרוב, יו"ר ועד עובדי אתא לשעבר ומועמד ועד 1 לרשימת מפ"ם לכנסת, הגיע להזדהות עם המפגינים. גרוב קרא לעובדים הזועמים שלא להאמין להבטחות שווא של שרים ונדיבים, המחפשים פרסומת על גבם של העובדים. „עלינו להיאבק בעצמנו על קיום בכבוד מעבודה, וזאת נעשה במסגרות של האיגוד המקצועי ובמסגרות כמו ועד 1", אמר.

לאחר שנרגעו הרוחות, נועד ועד הפועלים לשיחה עם מנכ"ל התשלובת, עמרי פדן. הפועלים התמקמו בצל בחצרות הבתים מעבר לכביש, וההפגנה נמשכה ללא התפרעויות. הפועלים תובעים פיצויים מוגדלים.

אחד המפגינים, אליהו בן שמחון, אמר, „אני עובד במפעל 26 שנה, מאז פתיחתו. אני סגן מנהל מחלקת ביקורת טיב. בוקר אחד לפני כשבועיים באתי להדפיס כרטיס ומצאתי מכתב פיטורין. לאחר 26 שנה קיבלתי פיצויים בסך 11 אלף שקל, אותם החזרתי למפעל".

מזכיר מועצת פועלי בית שאן פיני קבלו האשים את המשטרה כי הפעילה כוח מעל לסביר בניסיונה לפזר את הפגנת פועלי כיתן. לטענתו, הקצתה המשטרה לעובדים שטח קטן, המרוחק ממשרדי החברה, וכשהעובדים ניסו להתקרב הפעילה המשטרה כוח רב, שכלל סוסים. לדבריו, גם הוא וגם יו"ר הוועד, מיכאל בר־און, נפגעו ממכות בגבם.

קבלו סיפר עוד, שהנהלת כיתן חזרה בה מסירובה לנהל משא ומתן עם העובדים כל עוד לא שבו לעבודה.

מועצת המנהלים של „הסנה" אישרה תוכנית צמצומים להבראת החברה

הוחלף מנהל החברה הבת, „רותם", ויצומצמו עובדים, אגפים ומחלקות ● מתוכננת הפחתת 23 מיליון שקל מהוצאות התפעול

אודי נחשון

מועצת המנהלים של חברת הביטוח „הסנה" אישרה אתמול את תוכנית ההבראה שגיבש מנכ"ל החברה, ריצ'רד ערמון, הכוללת צמצום עובדים, אגפים ומחלקות, והקטנת הוצאות התפעול ב־23 מיליון שקל. בין השינויים האישיים הבולטים — הדחת מנכ"ל החברה הבת „רותם", אלכס פלד, בעקבות הסתבכות החברה בפרשת „אושיות". במקומו מונה שמואל דיק־אל.

ערמון אמר אתמול, כי התוכנית הארגונית החדשה אמורה להביא את החברה לאיזון כספי ב־98', והיא מתנית גם בפתרון בעיית ההון של החברה. החברה תקטין את מספר האגפים מ־10 ל־5 ומספר המחלקות יוקטן מ־36 ל־25. עוד נמסר, כי מספר העובדים יותאם להקטנת הוצאות התפעול, יבוטלו כפילויות מינהליות וכפילויות של פונקציות מטה־שדה.

לדברי ערמון, ביסוד התוכנית החדשה יש מגמה להפריד עסקים בעייתיים מהעסקים הרגילים. „הסנה" תתמקד בעסקי ביטוח ושוק ההון, ותפעל לפיתוח תוכניות ביטוח חדשות. החברה תשים דגש על טיפוח סוכנים קיימים וחדשים ולעובדים ייקבעו מסלולי קידום עם תמריצים יחסיים לרמת היעילות.

בשלב זה לא חלו שינויים בחברות הבנות של „הסנה", אולם בהנהלת הקבוצה מניחים, כי בתוך מספר חודשים יציג המנכ"ל תוכניות חדשות גם בתחום זה, שיכללו ביטול מסגרות קיימות.

„מתכת סדום" בקשיים — 65 הוצאו לחופשה

אודי נחשון

חברת „מתכת סדום" נקלעה לקשיים חמורים ונאלצה להוציא 65 מתוך 180 עובדיה לחופשה מרוכזת של חודש. הנהלת החברה מקווה, כי מהלך זה יקל על הפעילות השוטפת של החברה עד שיימצא פתרון לקשיים.

הקשיים ב„מתכת סדום" נמשכים זה זמן רב, ובשבועות האחרונים החריפו קשיי הנזילות של החברה. מפעלי החברה בדימונה מייצרים קונסטרוקציות ומתקני מתכת כבדים, שמרביתם מיועדים למפעלי ים המלח. הנהלת החברה ריוותה, כי החופשה המרוכזת של העובדים נעשתה בהסכמת מועצת פועלי דימונה.

ב„מתכת סדום" אין בעל עניין בולט, ועובדה זו נוצלה בעבר לפעולות ספקולטיביות במניות החברה בבורסה. בחברה גילה עניין מיוחד משה (מוניה) שפירא, שעמד בראש קבוצת משקיעים שהשתלטו על חברת מוצרי הנייר „חמר". „מתכת סדום" רשמה בשנים האחרונות הפסדים מתמשכים. את '87 סיימה בהפסד נקי של 2.4 מיליון שקל וגירעון בהון החוזר בסך 1.7 מיליון שקל.

באוקטובר '87 גייסה החברה בהנפקה וכויות 1.8 מיליון שקל, ובמקביל קיבלה הלוואה ממשלתית בסך 600 אלף שקל, מלווה בערבות מדינה של 300 אלף שקל. בוועדת הכספים של הכנסת, שאישרה את הערבויות, נמתחה ביקורת חריפה על אי־בדיקה מספקת של סיכויי ההבראה של החברה. ואכן, מאז לא הצליחה החברה להתאושש, וקשייה אף התרבו.

עוכבה העברת משפטו של נאשם בהצתות לבי"ד צבאי

עתי"ם

בית המשפט המחוזי בתל אביב הורה אתמול לעכב את ההחלטה להעביר את משפטו של מחמוד אבו־דין (20) מיפו, החשוד ב־12 הצתות של בתי עסק וכלי רכב על רקע לאומני, לשיפוטו של בית המשפט הצבאי.

ההחלטה להעביר את הדיון ניתנה ב־1 באוגוסט על ידי שופט השלום ארי זיו־אב, שקיבל את בקשת פרקליט המדינה מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

פרקליטו של אבו־דין עו"ד אביגדור פלדמן, ערער על ההחלטה, וביקש מבית המשפט לעכב את הביצוע עד לדיון והכרעה בערעור. לטענתו, יש למערער נימוקים טובים, לפיהם שגה שופט השלום בקביעתו כי אין לו שיקול דעת שיפוטי המאפשר שלא להיעתר לבקשת המדינה. „אם יועבר המערער לשיפוט בית המשפט הצבאי, שוב לא תהיה תקנה למה שערעור זה מבקש לתקן". טען עו"ד פלדמן.

נציג הפרקליטות ביקש לדחות את הבקשה, בנימוק שעבירות מהסוג שבו נאשם אבו־דין נידונות בבית־משפט הצבאי.

השופטת הדסה בן־עתו נעתרה לבקשה, וקבעה כי אין טעם בשמיעת הערעור אלא אם יעוכב הביצוע עד למתן פסק הדין בערעור.

הערעור נקבע להישמע ב־22 באוגוסט.

חיילים במחנה נתן: זוהמה וסירחון בבידוד הרפואי

איילת מזור

„נתנו לנו לישון עם סדינים מוכתמים בדם וכריות מלוכלכות ומסריחות." טענו חיילים המאושפזים במתקן הבידוד הרפואי במחנה נתן בפיקוד הדרום. החיילים סיפרו שטיב האוכל ירוד, והוא איננו מחולק בזמנים קבועים, ובכמות מספקת.

אחד החיילים טען: „אנחנו יוצאים ממתקן הבידוד לקנות אוכל וממתקים בשק"ם הסמוך, יש כאלה שבורחים לבאר שבע לקנות ארוחה חמה". חיילים סיפרו שבמקלחות אין מראות, השירותים מלוכלכים ואין בהם נייר טואלט.

מפקד המרפאה ערך ביקורת פתע במתקן, ומתח ביקורת קשה על העזובה וההזנחה. דובר צה"ל בפיקוד הדרום מסר בתגובה, „חייל המקבל סדין מוכתם בדם רשאי שלא לחתום עליו. חלק ממתקני האשפוז נמצאים היום בשיפוצים ולכן המצב גרוע, בקרוב יחול שיפור".

פגים ב„סורוקה" נדבקו בחיידק מסוכן, ובודדו

איילת מזור

חיידק מסוכן, ניזרויזיקילו, הגורם לנזק במעיים ועלול לגרום למוות, תוקף פגים בבי"ח „סורוקה" בבאר־שבע. מנהל ביה"ח הורה להעביר בדחיפות כ־10 פגים שנדבקו בחיידק לתאים מבודדים ונפרדים, כל התינוקות בפגייה חוסנו, ומקבלים טיפול תרופתי מונע.

הנהלת בית החולים החליטה להעביר זמנית את מחלקת תינוקות ב', הנמצאת ליד הפגייה, למקום מרוחק יותר.

ממלא מקום מנהל ביה"ח, ד"ר אברהם כהן, אמר, „התפשטות הזיהום מחייבת טיפול צמוד ונמרץ. אין אפשרות למנוע הידבקות בנגיף, אבל אנחנו מחסנים את הפגים ונותנים אנטיביוטיקה".

שביתה חמה ומשכורות קפואות במפעל לשלגונים

אבשלום קווה

עובדי מפעל השלגונים בוונגיל, בנס ציונה, המייצר את „הארטיק" המקורי, השביתו אתמול את העבודה. העילה לסכסוך, לטענת אנשי הוועד, היא, אי העברת ניכויים, אי תשלום משכורות בזמן והלנת שכרם של חמישה עובדים ערבים מזה חודשים.

כמו כן קובלים העובדים על שירותים מוזנחים והעדר תנאים מינימליים בכל הקשור לרווחת העובד. במפעל מועסקים 60 איש ומועצת פועלי נס ציונה תומכת במאבק.

נדחתה תביעת עובדי „בגד עור" לנזיקין על סגירתו

יואב אביב

בית הדין האזורי לעבודה בחיפה דחה אתמול תביעת נזיקין של 118 עובדי מפעל „בגד עור" שנסגר. עובדי המפעל טענו, כי רשלנותה של ההנהלה היא שגרמה לסגירת המפעל, ובעקבות רשלנות זו נבצר ממנהלי המפעל למלא אחר ההסכם הקיבוצי עליו הם חתומים.

השופט דורון מיכלום קבע, שבהסכם הקיבוצי אין סעיפים המתייחסים לסגירת המפעל על ידי המעביד. ונראה לו כי ההסכם שנחתם באפריל 1988 לא הופר.

עלייה בתיירות ביולי — אך הרמה עדיין נמוכה

כתבנו הכלכלי בירושלים

עלייה מסויימת נרשמה בתיירות הנכנסת ביולי, כך עולה מנתונים שמסרה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בחודש שעבר באו ארצה 109,000 תיירים. לדברי דובר הלשכה, רמת התיירות הנכנסת היתה גבוהה במקצת מהרמה הממוצעת של שלושת החודשים האחרונים, אך היא עדיין נמוכה ב־26% מברבע הראשון של השנה.

ב־7 החודשים הראשונים של השנה הגיעו ארצה 720,000 תיירים לעומת 802,000 בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 10%. במספר התיירים שבאו דרך האוויר חלה ירידה של 11 אחוזים.

מפגן אווירובטי פתח שבוע חיל האוויר בקרית שמונה

יהודה צור

אתמול אחה"צ נפתח שבוע חיל־האוויר בקרית שמונה בתרגילי אווירובטיקה מרהיבים של רביעיית הצוות האווירובטי של החיל. אלפי תושבים עקבו אחר התרגילים מן הקרקע ומחאו כפים.

בפתיחת שבוע חיל האוויר ברכו את הנוכחים מפקד חיל האוויר, אלוף אביהו בן־נון, וראש העיר פרוספר אזרן. הטקס התקיים ליד בנין העירייה.